

Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών

ΜΠΣ: Επιστήμες της Αγωγής

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ο ρόλος της τάξης υποδοχής στην εκμάθηση της γλώσσας για
την άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων των δίγλωσσων
μαθητών

Καλογερόπουλος Αθανάσιος

[Αριθμός Μητρώου: 121806]

Επιβλέπων καθηγητής: Θεόδωρος Ελευθεράκης

Πάτρα, Αύγουστος 2021

Η παρούσα εργασία αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία του φοιτητή («συγγραφέα/δημιουργού») που την εκπόνησε. Στο πλαίσιο της πολιτικής ανοικτής πρόσβασης ο συγγραφέας/δημιουργός εκχωρεί στο ΕΑΠ, μη αποκλειστική άδεια χρήσης του δικαιώματος αναπαραγωγής, προσαρμογής, δημόσιου δανεισμού, παρουσίασης στο κοινό και ψηφιακής διάχυσής του διεθνώς, σε ηλεκτρονική μορφή και σε οποιοδήποτε μέσο, για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, άνευ ανταλλάγματος και για όλο το χρόνο διάρκειας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Η ανοικτή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο για μελέτη και ανάγνωση δεν σημαίνει καθ' οιονδήποτε τρόπο παραχώρηση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας του συγγραφέα/δημιουργού ούτε επιτρέπει την αναπαραγωγή, αναδημοσίευση, αντιγραφή, αποθήκευση, πώληση, εμπορική χρήση, μετάδοση, διανομή, έκδοση, εκτέλεση, «μεταφόρτωση» (downloading), «ανάρτηση» (uploading), μετάφραση, τροποποίηση με οποιονδήποτε τρόπο, τμηματικά ή περιληπτικά της εργασίας, χωρίς τη ρητή προηγούμενη έγγραφη συναίνεση του συγγραφέα/δημιουργού. Ο συγγραφέας/δημιουργός διατηρεί το σύνολο των ηθικών και περιουσιακών του δικαιωμάτων.

Διπλωματική Εργασία

Ο ρόλος της τάξης υποδοχής στην εκμάθηση της γλώσσας για
την άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων των δίγλωσσων
μαθητών

Καλογερόπουλος Αθανάσιος

[Αριθμός Μητρώου: 121806]

Επιτροπή Επίβλεψης Πτυχιακής / Διπλωματικής Εργασίας

Επιβλέπων Καθηγητής:

Θεόδωρος Ελευθεράκης

Συν-Επιβλέπων Καθηγητής:

Καλεράντε Ευαγγελία

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Με την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας κλείνει ο κύκλος σπουδών μου στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα Επιστήμες της Αγωγής. Στην πορεία του ευχάριστου αυτού ταξιδιού θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους καθηγητές μου για τις γνώσεις που μου πρόσφεραν σε όλη τη διάρκεια των σπουδών. Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέπων καθηγητή μου κ. Θεόδωρο Ελευθεράκη για την πολύτιμη καθοδήγηση του καθόλη τη διάρκεια εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας καθώς και τους συναδέλφους Δασκάλους που με μεγάλη προθυμία συμμετείχαν στην ποιοτική έρευνα με τις συνεντεύξεις τους.

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι να διερευνήσει το ρόλο που επιτελεί η τάξη υποδοχής στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας για την άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων των δίγλωσσων μαθητών σύμφωνα με τις απόψεις και τις στάσεις των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ύστερα από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση του θεωρητικού μέρους της εργασίας καταδεικνύεται η σημαντικότητα της τάξης υποδοχής στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ξένης γλώσσας για την ομαλή ένταξη των δίγλωσσων μαθητών στην εκπαιδευτική και κοινωνική ζωή του σχολείου.

Στην ποιοτική έρευνα που έγινε με τη χρήση των ημιδομημένων συνεντεύξεων συμμετείχαν δεκατέσσερις εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που έχουν υπηρετήσει σε τάξη υποδοχής και σε σχολεία όπου λειτουργεί ο θεσμός αυτός, φάνηκε η σημαντικότητα του ρόλου της τάξης υποδοχής στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στους δίγλωσσους μαθητές, η οποία συμβάλει στην εύρυθμη λειτουργία του σχολείου και στην επιτυχή πορεία τους.

Σύμφωνα με τις απόψεις των εκπαιδευτικών ο θεσμός της τάξης υποδοχής θα μπορούσε να γίνει πιο αποτελεσματικός με την ίδρυση περισσότερων τμημάτων και της διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας περισσότερες ώρες την εβδομάδα. Οι δίγλωσσοι μαθητές ενσωματώνονται γλωσσικά και πολιτισμικά στην ελληνική πραγματικότητα όμως το σχολείο θα μπορούσε να δείξει μεγαλύτερη βαρύτητα στο γλωσσικό και πολιτισμικό τους κεφάλαιο. Η διδασκαλία της μητρικής τους γλώσσας και η γνώση της από τους εκπαιδευτικούς θα βοηθούσε θετικά στην διαδικασία εκμάθησης της ελληνικής ως δεύτερης ξένης γλώσσας.

Οι εκπαιδευτικοί επίσης αναφέρουν ότι η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της τάξης υποδοχής στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ξένης γλώσσας κρίνεται απαραίτητη και η στελέχωση της με εκπαιδευτικούς θα πρέπει να γίνεται με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η συνέχεια και η συνέπεια του έργου που επιτελεί αυτή η τάξη.

Τέλος οι εκπαιδευτικοί αναφέρουν ότι η συνεργασία των εκπαιδευτικών ενός σχολείου με τον εκπαιδευτικό της τάξης υποδοχής είναι καλή και όλοι αποδέχονται τη σημαντικότητα της, από την άλλη όμως παρατηρείται το φαινόμενο όταν απουσιάζει ένας εκπαιδευτικός να τον αναπληρώνει ο δάσκαλος της τάξης υποδοχής και να μην υπάρχει εκπαιδευτική υποστήριξη των δίγλωσσων μαθητών.

Λέξεις κλειδιά: Τάξη υποδοχής, Μετανάστες μαθητές, Διγλωσσία

The role of the reception class in language learning in removing the educational inequalities that bilingual pupils face.

Abstract

The purpose of this dissertation is to investigate the role that the reception class plays in helping immigrant pupils in learning the Greek language so as to remove the educational inequalities that bilingual students face, according to the views and attitudes of primary school teachers. After the bibliographic review of the theoretical part of the work, is demonstrated the importance of the reception class in the teaching of Greek as a second language, for the integration without obstacles of bilingual pupils in the educational and social life of the school.

The qualitative research carried out using semi-structured interviews that involved fourteen primary school teachers who have served in a reception class, showed the importance of the role of the reception class in learning the Greek language to bilingual pupils and the pivotal role that plays in the progress of bilingual pupils and in achieving school's targets and objectives as a whole.

According to the teachers, it would help to operate more reception classes in schools with bilingual pupils and to increase the teaching hours of the Greek language per week. Bilingual students are linguistically and culturally integrated in the Greek educational system, but the school could show more importance in their linguistic and cultural capital. The teaching of their mother tongue and its knowledge by the teachers would positively help in the process of learning Greek as a second foreign language.

The teachers also state that the training of the reception class teachers in the teaching of Greek as a second foreign language is considered necessary and its staffing with teachers should be done in such a way as to ensure the continuity and consistency of the work performed by this class.

Finally, the teachers report that the cooperation of the teachers of a school with the teacher of the reception class is good and everyone accepts the important role of the reception class. But, sometimes, it has been observed the phenomenon that when a teacher of a regular class is absent and the ministry of education does not send another teacher to replace her/him, to be replaced by the teacher of the reception class and so the educational support for bilingual students stops.

Key words: Reception class, Immigrant students, Bilingual

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή.....	11
 1. <u>Α΄ ΜΕΡΟΣ - ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ</u>	
1.1 Διγλωσσία στην εκπαίδευση.....	14
1.2 Μετανάστευση στην Ελλάδα και γλωσσική ετερότητα.....	16
1.3 Η τάξη υποδοχής και τα φροντιστηριακά τμήματα για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας.....	19
1.4 Σχετικές έρευνες.....	24
 2. <u>Β΄ ΜΕΡΟΣ – ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ</u>	
2.1 Σκοπός της έρευνας.....	36
2.2 Ερευνητικά ερωτήματα.....	37
2.3 Ερευνητικές υποθέσεις.....	37
2.4 Περιγραφή του δείγματος.....	38
2.5 Μεθοδολογία.....	41
2.6 Εργαλεία.....	42
2.7 Αξιοπιστία και εγκυρότητα των διαδικασιών της έρευνας.....	45
2.8 Δεοντολογία έρευνας.....	46
 3. <u>Γ΄ ΜΕΡΟΣ – ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ</u>	
3.1 Εισαγωγή.....	48
3.2 Ανάλυση των δεδομένων των συνεντεύξεων.....	48

4. Δ' ΜΕΡΟΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

4.1 Εισαγωγή.....	82
4.2 Απαντήσεις στα ερευνητικά ερωτήματα.....	82
4.3 Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα προς τους φορείς και την πολιτεία.....	91
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	93
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	97

Εισαγωγή

Ο δυτικός κόσμος τις τελευταίες δεκαετίες έχει γίνει χώρος υποδοχής ανομοιογενών πληθυσμών ως προς τη γλώσσα, τη θρησκεία και την εθνική τους προέλευση. Κάτω απ' αυτές τις συνθήκες, τα εκπαιδευτικά τους συστήματα καλούνται να διαχειριστούν νέα ζητήματα και να προσαρμοστούν σε μια νέα πραγματικότητα. Η μαθητική ανομοιογένεια που παρατηρείται στις εκπαιδευτικές δομές έχει σχέση με την προσωρινή ή μόνιμη μετακίνηση πληθυσμών μέσα στην ευρωπαϊκή ένωση και στην είσοδο προσφύγων, μεταναστών από χώρες της Ασίας και της Αφρικής. Η πολυπολιτισμικότητα μέσα στα σχολεία, όπου παλιά παρατηρούνταν μια εθνική ομοιογένεια, προκαλεί αλλαγές στη σχολική καθημερινότητα που δημιουργεί ένταση στη σχολική κοινότητα άλλοτε σε μικρότερο βαθμό και άλλοτε σε μεγαλύτερο. Επιπλέον στα σχολεία, όπου φοιτούν παιδιά μεταναστών ή μειονοτήτων παρουσιάζεται μια αυξημένη τάση χαμηλών σχολικών επιδόσεων και εγκατάλειψης του σχολείου, λόγω της αδυναμίας τους να ενσωματωθούν στο νέο εκπαιδευτικό σύστημα της εκάστοτε χώρας. Μέσα στα πλαίσια της νέας κοινωνικής πραγματικότητας, τα εκπαιδευτικά συστήματα καλούνται να διαχειριστούν τη μαθητική ανομοιογένεια, να δημιουργήσουν τις κατάλληλες συνθήκες για την ομαλή ένταξη αυτών των παιδιών στην εκπαιδευτική διαδικασία, έτσι ώστε να τους εξασφαλίσουν μια επιτυχημένη σχολική πορεία και ενσωμάτωση στον κοινωνικό ιστό της χώρας που διαμένουν (Δραγώνα, 2001 σελ.13).

Καθώς η πολιτισμική ετερότητα κυριαρχεί στις περισσότερες χώρες του κόσμου, επιβάλλεται η δημιουργία ενός εκπαιδευτικού συστήματος που θα προσαρμόζεται συνεχώς σε συνθήκες ενός περιβάλλοντος που απαρτίζεται από ανομοιογενείς μαθητικούς πληθυσμούς. Η σχολική επιτυχία των αλλοδαπών μαθητών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητά τους να χειρίζονται σωστά την

επίσημη γλώσσα του σχολείου. Γι' αυτό λοιπόν το εκπαιδευτικό σύστημα μιας χώρας καλείται να προσφέρει ίσες ευκαιρίες μάθησης στους δίγλωσσους μαθητές, με την εξασφάλιση των κατάλληλων εκπαιδευτικών δομών για την υποστήριξη και την εκμάθηση της ακαδημαϊκής γλώσσας του σχολείου, της δεύτερης ξένης γλώσσας της χώρας στην οποία διαμένουν.

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να εντοπίσει τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι δίγλωσσοι μαθητές στο εκπαιδευτικό και κοινωνικό περιβάλλον του σχολείου. Θα γίνει διερεύνηση του ρόλου της τάξης υποδοχής στην εκμάθηση της γλώσσας του σχολείου, καθώς και κατά πόσο αυτή ανταποκρίνεται στην αποστολή της σύμφωνα με τις απόψεις και τις στάσεις εκπαιδευτικών που έχουν δουλέψει ή έχουν συνεργαστεί με άτομα που στελεχώνουν αυτά τα τμήματα. Τα ερευνητικά ερωτήματα που θέτουμε και εξετάζουμε σε σχέση με τον ερευνητικό στόχο είναι κατά πόσο η τάξη υποδοχής συμβάλλει με την λειτουργία της στην ομαλή σχολική προσαρμογή των αλλοδαπών μαθητών με την ανάπτυξη της μητρικής τους γλώσσας και της πολιτισμικής τους ταυτότητας. Αν η λειτουργία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος αφομοιώνει γλωσσικά και πολιτισμικά τους αλλοδαπούς μαθητές στην ελληνική πραγματικότητα. Πως η απαξίωση του πολιτισμικού και γλωσσικού κεφαλαίου των αλλοδαπών μαθητών λειτουργεί αρνητικά στην ομαλή τους σχολική και κοινωνική ένταξη. Σε ποιο βαθμό η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της τάξης υποδοχής κρίνεται απαραίτητη και πως η στελέχωση των τάξεων υποδοχής από αναπληρωτές έχει αντίκτυπο στην όλη λειτουργία τους. Τέλος αν η συνεργασία μεταξύ των δασκάλων της τάξης και του δασκάλου της τάξης υποδοχής κρίνεται απαραίτητη για την εκπαιδευτική πρόοδο των αλλοδαπών μαθητών και κατά πόσο αναγνωρίζεται η σημαντικότητα του θεσμού αυτού από τον διευθυντή και τους εκπαιδευτικούς.

Στη μελέτη αυτή στο θεωρητικό μέρος γίνεται αναφορά για τη διγλωσσία στην εκπαίδευση, για τη μετανάστευση στην Ελλάδα και τη γλωσσική ετερότητα. Επίσης για τη λειτουργία των τάξεων υποδοχής και των φροντιστηριακών τμημάτων στη χώρα μας για την εκμάθηση της ελληνικής ως δεύτερης ξένης γλώσσας ως μέσου άρσης των εκπαιδευτικών ανισοτήτων των δίγλωσσων μαθητών για μια ισότιμη ένταξη τους στο ελληνικό σχολείο. Επίσης στο τέλος γίνεται παρουσίαση ερευνών που πραγματοποιήθηκαν στη χώρα μας, όπου γίνονται προτάσεις για τη βελτίωση της δίγλωσσας εκπαίδευσης, προβληματισμοί ως προς την εκπαιδευτική διαδικασία και για ίσες ευκαιρίες μάθησης, καθώς και επισήμανση των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι δίγλωσσοι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί που εργάζονται σε τάξεις υποδοχής - δομές με αλλόγλωσσους μαθητές.

Στο ερευνητικό μέρος γίνεται πρώτα παρουσίαση του προφίλ των συμμετεχόντων και στη συνέχεια ποσοτικοποίηση των δημογραφικών στοιχείων με τη χρήση του κυκλικού γραφήματος (πίτας). Έπειτα ακολουθεί η ανάλυση των δεδομένων που πάρθηκαν από τις απαντήσεις των συμμετεχόντων μέσω των ημιδομημένων συνεντεύξεων της ποιοτικής έρευνας. Τα δεδομένα που συγκεντρώθηκαν από τις απαντήσεις των συμμετεχόντων, έγινε ποιοτική ανάλυση του περιεχομένου με μονάδα ανάλυσης λέξεων ή φράσεων και στη συνέχεια έγινε κατηγοριοποίηση τους. Για το κάθε ερευνητικό ερώτημα υπάρχει ένας πίνακας, όπου απεικονίζονται τα αποτελέσματα, οι λέξεις ή φράσεις που επαναλαμβάνονται συχνά από τους συμμετέχοντες και ακολουθεί καταγραφή των απαντήσεων και στο τέλος η ερμηνεία τους.. Τα αποτελέσματα είναι ενδιαφέροντα, τα οποία άλλοτε επιβεβαιώνονται από τη βιβλιογραφία και άλλοτε όχι.

1. Α΄ ΜΕΡΟΣ - ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ

1.1 Διγλωσσία στην εκπαίδευση

Η δεξιότητα της σωστής χρήσης της ακαδημαϊκής γλώσσας του σχολείου είναι αυτή που συμβάλλει σε μεγάλο βαθμό στην σχολική επιτυχία των μαθητών ανεξαρτήτως κοινωνικής κι εθνικής προέλευσης. Η πολιτισμική ποικιλομορφία που χαρακτηρίζει τον μαθητικό πληθυσμό των εκπαιδευτικών μονάδων, καθιστά σαν αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι η εκπαίδευση πρέπει να προσαρμοστεί στην ετερογένεια και να σταματήσει να επιζητά την ομοιογένεια και την άμβλυνση της διαφορετικότητας (Σκούρτου, 2001 σελ.171). Η αδυναμία ενός σχολικού συστήματος να υποστηρίξει αποτελεσματικά μαθητές που προέρχονται από χαμηλά κοινωνικά στρώματα όπως μετανάστες, πρόσφυγες τους οδηγεί στη σχολική αποτυχία και στην εγκατάλειψη του σχολείου. Η σχολική διαρροή λόγω χαμηλών σχολικών επιδόσεων παρατηρείται στην χώρα μας από το Δημοτικό και συνεχίζεται μετέπειτα στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο (Λιάμπος & Τουρτούρας, 2007 σελ.3). Η νέα λοιπόν πραγματικότητα επιτάσσει το σχολείο να διαχειριστεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο την ετερογένεια των μαθητών και να γεφυρώσει τις πολιτισμικές διαφορές (Σκούρτου, 2001 σελ.171).

Κατά το σχεδιασμό του αναλυτικού προγράμματος σπουδών πρέπει να διασφαλίζεται ότι όλοι οι εκπαιδευτικοί που διδάσκουν σε σχολεία με αλλόγλωσσους, πολιτισμικά διαφορετικούς μαθητές έχουν τις βασικές γνώσεις που απαιτούνται για να ανταπεξέλθουν στις ιδιαίτερες εκπαιδευτικές απαιτήσεις ενός τέτοιου σχολικού περιβάλλοντος (Cummins, 2005 σελ.161). Η εκμάθηση της γλώσσας του σχολείου προϋποθέτει χρόνο, υπομονή τόσο για τους μαθητευόμενους όσο και για τους εκπαιδευτικούς. Η εκπαιδευτική και κοινωνική ενσωμάτωση των αλλοδαπών

μαθητών αποτελεί πρόκληση για το εκπαιδευτικό σύστημα της κάθε χώρας (Chrysikos, 2021 σελ. 119). Η εκπαιδευτική πολιτική που διαμορφώνει το κάθε σχολείο πρέπει να έχει ως επίκεντρο τα διαφορετικά πολιτισμικά στοιχεία των μαθητών. Η πολιτική αυτή πρέπει να αγγίζει όχι μόνο τους εκπαιδευτικούς που διδάσκουν τη δεύτερη ξένη γλώσσα, στα τμήματα υποδοχής αλλά το σύνολο των εκπαιδευτικών ενός σχολείου. Για την ευρύτερη εφαρμογή της εκάστοτε πολιτικής ενός σχολείου απαιτείται η αποδοχή της και η συμμετοχή από όλους τους εκπαιδευτικούς. Η αποτελεσματική διδασκαλία της ακαδημαϊκής γλώσσας του σχολείου, της δεύτερης ξένης γλώσσας συνίσταται με το να είναι όλοι οι εκπαιδευτικοί σύμφωνοι, ενήμεροι για τη θεωρία εκμάθησης της, έτσι ώστε όλοι τους να εφαρμόζουν τις ίδιες διδακτικές στρατηγικές για την επίτευξη των μαθησιακών στόχων (Cummins, 2005 σελ.162).

Με τον όρο δίγλωσση εκπαίδευση αναφερόμαστε στην ανάπτυξη της κατάλληλης διδακτικής μεθόδου που μπορεί να οδηγήσει τον μονόγλωσσο μαθητή στην ανάπτυξη της διγλωσσίας προκειμένου να κατακτήσει την επίσημη γλώσσα του σχολείου ενώ ταυτόχρονα να οδηγηθεί μακροπρόθεσμα στη μονογλωσσία. Χαρακτηριστικό παράδειγμα όπου τα δίγλωσσα προγράμματα χρησιμοποιούν την πρώτη γλώσσα ως γέφυρα για την κατάκτηση της δεύτερης γλώσσας είναι το πρόγραμμα εμπύθισης που εφαρμόζεται στις Η.Π.Α.. Συμφωνά με αυτό το πρόγραμμα, ο μονόγλωσσος μαθητής κατακτά με τη βοήθεια της πρώτης γλώσσας την επίσημη γλώσσα του σχολείου την αγγλική όπου γίνεται το πέραςμα του αλλοδαπού μαθητή από τη μονογλωσσία της μητρικής του γλώσσας στη μονογλωσσία της κυρίαρχης γλώσσας του σχολείου στην αγγλική. Από την άλλη όμως στον Καναδά έχουμε τα προγράμματα εμβάπτισης όπου ο μονόγλωσσος μαθητής της αγγλική γλώσσας του σχολείου οδηγείται στην εκμάθηση μιας λιγότερης

ομιλούμενης γλώσσας της γαλλικής με στόχο την ανάπτυξη της διγλωσσίας (Σκούρτου, 2001 σσ. 172-173).

Όταν η γλωσσική και πολιτισμική ταυτότητα των μαθητών αγνοείται ή απορρίπτεται από την σχολική κοινότητα λειτουργεί ως ανασταλτικός παράγοντας στη σχολική τους ένταξη. Ο φόβος της απόρριψης και της υποβάθμισης της πολιτισμικής ταυτότητας των μαθητών δρα αρνητικά στη σχολική τους πρόοδο που μπορεί ακόμη και να οδηγήσει στην εγκατάλειψη του σχολείου. Όταν οι εκπαιδευτικοί και οι γηγενείς μαθητές υποβαθμίζουν την ταυτότητα των αλλοδαπών μαθητών τους οδηγούν στην ματαίωση, στην εκπαιδευτική και πνευματική απόσυρση από τη συμμετοχή τους στη σχολική ζωή (Cummins, 2005 σελ.49). Οι εκπαιδευτικοί με το να αποδέχονται τη γλώσσα και τον πολιτισμό των αλλοδαπών μαθητών άρουν τις κοινωνικές ανισότητες και δημιουργούν τις συνθήκες για ίσες ευκαιρίες μάθησης. Η αποδοχή από μέρους των εκπαιδευτικών και της ευρύτερης σχολικής κοινότητας της πολιτισμικής ταυτότητας των αλλοδαπών μαθητών εδραιώνει το σεβασμό και την εμπιστοσύνη στις μεταξύ τους σχέσεις και οδηγεί στην άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων (Cummins, 2005 σελ.50).

1.2 Μετανάστευση στην Ελλάδα και γλωσσική ετερότητα

Τις τελευταίες δεκαετίες στη χώρα μας υπάρχει μια ποικιλομορφία και ετερογένεια του μαθητικού πληθυσμού που παρατηρείται όχι μόνο σε σχολεία των αστικών κέντρων αλλά και στην περιφέρεια και στη νησιωτική χώρα. Μαθητές που προέρχονται από διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα έρχονται να προσθέσουν νέες γλώσσες, όπου οι εκπαιδευτικοί καλούνται να αντιμετωπίσουν το φαινόμενο της διγλωσσίας (Σκούρτου, 2001 σελ. 175).

Στην τελευταία απογραφή που έγινε στην Ελλάδα το 2011, ο πληθυσμός της χώρας ανήλθε στα 10.815.917 άτομα, από τα οποία 911.929 είναι αλλοδαποί. Απ' αυτούς 199.101 προέρχονται από την Ε.Ε. και 708.003 από τρίτες χώρες. Το 52,7% των αλλοδαπών έχουν αλβανική υπηκοότητα, 8,3% βουλγαρική, 5,1% ρουμανική, 3,7% πακιστανική, 3% γεωργιανή, 1,9% ουκρανική και σε μικρότερα ποσοστά κατά φθίνουσα σειρά κυπριακή, πολωνική, ρωσική, ινδική, μπαγκλεντεσιανή, γερμανική, αιγυπτιακή, молδαβική και φιλιππινέζικη. Ένα ποσοστό 11,9% που αντιπροσωπεύει 4.825 άτομα προέρχεται από ξένες χώρες χωρίς να υπάρχουν στοιχεία για την υπηκοότητα τους (Σελλά – Μάζη, 2015 σελ.54). Από τα παραπάνω φαίνεται ότι οι αλλοδαποί μαθητές με μεταναστευτικό υπόβαθρο αποτελούν μια πραγματικότητα για το ελληνικό σχολείο. Ο μαθητικός πληθυσμός που προέρχεται από αλλοδαπές χώρες, μέσα από το πέρασμα των χρόνων φαίνεται να παρουσιάζει μια αυξητική πορεία. Το σχολικό έτος 1995 – 1996, οι αλλοδαποί μαθητές αποτελούν το 0,6% του μαθητικού πληθυσμού σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης ενώ το 1998 – 1999 το 2,5% επί του συνόλου. Το 2002 – 2003 το 6,7%, το 2006 – 2007 το 7,8%. Φθάνοντας το σχολικό έτος 2011 – 2012 διαπιστώνουμε ότι στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση οι αλλοδαποί και οι παλιννοστούντες μαθητές αντιπροσωπεύουν το 12,27% των μαθητών, εκ των οποίων το 78,5% προέρχονται από την Αλβανία. Στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση οι αλλοδαποί και παλιννοστούντες μαθητές αντιπροσωπεύουν το 8,74% των μαθητών, από τους οποίους το 78,4% προέρχεται από την Αλβανία (Σελλά – Μάζη, 2015 σελ.54). Το σχολικό έτος 2011 σύμφωνα με το Υπουργείο Παιδείας της χώρας μας, στα ελληνικά σχολεία υπάρχουν αλλοδαποί μαθητές που μιλούν 33 διαφορετικές μητρικές γλώσσες καθώς και άλλες που δεν κατονομάζονται διότι παρουσιάζονται ως άγνωστες στους στατιστικούς πίνακες (Σελλά – Μάζη, 2015 σελ.54).

Η δημιουργία του θεσμού της Τάξης Υποδοχής (ΤΥ) με στόχο την ενίσχυση των μητρικών γλωσσών των μεταναστών μέσω των οποίων αυτοί θα κατακτούσαν την ακαδημαϊκή γλώσσα του σχολείου φαίνεται να μην ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα και να διαψεύδεται με την όλη λειτουργία της ως σήμερα (Σελλά – Μάζη, 2015 σελ.55). Σύμφωνα με διεθνείς εκθέσεις, όπως της PISA και IGLU έχει διαπιστωθεί ότι οι δίγλωσσοι μαθητές παρουσιάζουν αρνητικές σχολικές επιδόσεις που βρίσκονται κάτω από το μέσο όρο. Επίσης παρουσιάζεται η υπόθεση ότι αν βελτιωθούν οι μαθησιακές επιδόσεις των αλλόγλωσσων μαθητών είναι κάτι που έχει θετικό πρόσημο στην συνολική επίδοση όλων των μαθητών μιας τάξης. Έτσι λοιπόν προτείνεται να υπάρξει μια εγρήγορση στην εκμάθηση της ακαδημαϊκής γλώσσας του σχολείου που στην περίπτωση μελέτης μας είναι η ελληνική (Σκούρτου, Βρατσάλης & Γκόβαρης, 2004 σσ.46-47).

Η γλωσσική ετερότητα των μαθητών αποτελεί ένα κυρίαρχο στοιχείο του ελληνικού σχολείου τις τελευταίες δεκαετίες και έχει τα εξής χαρακτηριστικά ως προς την γλώσσα: α) Σε μια τάξη υπάρχουν Έλληνες μαθητές με πρώτη γλώσσα την ελληνική. β) Στα ελληνικά σχολεία υπάρχουν Έλληνες μαθητές που μιλούν κάποια τοπική διάλεκτο ή ιδίωμα της ελληνικής. γ) Αλλοδαποί μαθητές φοιτούν στα ελληνικά σχολεία, οι οποίοι προέρχονται από διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα και διαφορετικές χώρες. Στην περίπτωση αυτή κάποια από αυτά τα παιδιά γεννήθηκαν στη χώρα καταγωγής τους, παρακολούθησαν το σχολείο της χώρας καταγωγής τους, στη συνέχεια ήρθαν στην Ελλάδα και άρχισαν να φοιτούν στο ελληνικό σχολείο σε τάξη μεγαλύτερη της πρώτης δημοτικού λόγου ηλικίας. Επίσης κάποιοι αλλοδαποί μαθητές γεννήθηκαν στην χώρα μας και φοιτούν στο ελληνικό σχολείο από την αρχή. δ) Μαθητές με τρίτη γλώσσα ξένη από την ελληνική (Σκούρτου, 2011 σελ.109).

Από τα παραπάνω φαίνεται ότι η πρώτη γλώσσα (Γ1) για κάποιους μαθητές είναι η ελληνική ενώ για κάποιους άλλους η δεύτερη γλώσσα (Γ2) είναι η ελληνική, η γλώσσα του σχολείου. Αυτό που έχει σημασία είναι ότι η ακαδημαϊκή γλώσσα του σχολείου είναι η ελληνική για όλους τους αλλοδαπούς μαθητές ανεξαρτήτως του διαφορετικού επιπέδου ελληνομάθειας που έχει ο καθένας τους. Η διδασκαλία των μαθημάτων, ο έλεγχος, η αξιολόγηση της προόδου των μαθητών γίνεται στην ελληνική (Σκούρτου, 2011 σελ.109).

1.3 Η τάξη υποδοχής και τα φροντιστηριακά τμήματα για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας

Το εκπαιδευτικό σύστημα στην Ελλάδα σύμφωνα με τη Χρηστίδου – Λιοναράκη (2001) μέσα στην πορεία των χρόνων είχε μονοπολιτισμικό χαρακτήρα με το να ακολουθεί το δόγμα «ένα έθνος, μια γλώσσα, μια θρησκεία» (σελ. 49). Η ύπαρξη μειονοτικών ομάδων με διαφορετικά πολιτισμικά, θρησκευτικά χαρακτηριστικά αγνοήθηκαν από την ελληνική πολιτεία με εξαίρεση των μουσουλμάνων της Θράκης όπου υπάρχει ξεχωριστό νομοθετικό πλαίσιο για την εκπαίδευσή τους. Ακόμη το γεγονός ότι στην ελληνική επικράτεια υπάρχουν ομάδες Ελλήνων με διαφορετικά πολιτισμικά στοιχεία, δε προνόησε για τη διαφύλαξη και διάδοση τους αλλά υιοθέτησε μια ενιαία στάση εκπαιδευτικής πολιτικής με στόχο την πολιτισμική και εθνική ομοιογένεια (Χρηστίδου – Λιοναράκη, 2001 σελ. 49).

Η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας στους αλλοδαπούς μαθητές αποτελεί μεγάλος όφελος για την εκπαιδευτική και κοινωνική τους προσαρμογή. Η εκμάθηση της μητρικής γλώσσας τους καθιστά ικανούς να επικοινωνούν μεταξύ τους, να έχουν ενεργό ρόλο στις κοινωνικοπολιτικές δράσεις της μειονότητας τους, να αναλύουν τα

πολιτισμικά τους βιώματα έτσι ώστε να ανασυνθέτουν τη διαπολιτισμική τους ταυτότητα. Η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας συμβάλλει στην ανύψωση της αυτοεικόνας τους με την αποδοχή της διαφορετικότητας τους και βοηθάει στην ειρηνική τους συνύπαρξη με τους γηγενείς μαθητές, στην ανάπτυξη μιας φιλήσυχης διαπολιτισμικής κοινωνίας (Δαμανάκης, 1993 σελ. 148). Στην έρευνα του Γογωνά (2010, σελ30) φαίνεται ότι οι Αλβανοί γονείς επιζητούν τη διατήρηση της μητρικής τους γλώσσας για την εκπαιδευτική της αξία, τη διαφύλαξη της εθνικής τους ταυτότητας και για τη χρήση της σε περίπτωση επαναπατρισμού. Όμως η μη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας των αλλοδαπών για εθνικούς και οικονομικούς λόγους από τη χώρα υποδοχής και από την άλλη το ενδιαφέρον των αλλοδαπών για να διατηρήσουν τη γλώσσα τους, τα πολιτισμικά τους στοιχεία έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία έντασης στις μεταξύ τους σχέσεις. Οι διαφορετικές απόψεις των δυο πλευρών οδηγούν στην έλλειψη συνεννόησης, συνεργασίας και στη δημιουργία αρνητικού παιδαγωγικού κλίματος. Η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας μιας μειονότητας λειτουργεί θετικά στην ανάπτυξη ολοκληρωμένων προσωπικοτήτων, στην ομαλή τους ένταξη στο σχολικό σύστημα και στο κοινωνικό ιστό της χώρας υποδοχής, γεγονός που έχει οφέλη σε μια κοινωνία που συνυπάρχουν άνθρωποι με διαφορετικά πολιτισμικά στοιχεία (Δαμανάκης, 1993 σελ. 148).

Για πρώτη φορά που η χώρα μας αναλαμβάνει δράση για να καλυφτούν οι διαφορετικές εκπαιδευτικές ανάγκες ήταν την δεκαετία 1970 – 1980 όταν η Ελλάδα δέχτηκε 330.000 ομογενείς από τις δυτικές χώρες. Ανάμεσα σε αυτούς ήταν πολλές οικογένειες με παιδιά σχολικής ηλικίας. Τη δεκαετία του 1980 σε περιοχές της Θεσσαλονίκης ιδρύονται σε δημοτικά και γυμνάσια για πρώτη φορά τάξεις υποδοχής για να καλυφτούν οι εκπαιδευτικές ανάγκες μαθητών που προέρχονται επαναπατριζόμενες οικογένειες από τη Γερμανία. Οι τάξεις υποδοχής λειτούργησαν

έχοντας ως πρότυπο τις προπαρασκευαστικές τάξεις των γερμανικών σχολείων, στο κανονικό σχολείο με δικό τους αναλυτικό πρόγραμμα. Η λειτουργία των τάξεων υποδοχής μην έχοντας τα αναμενόμενα αποτελέσματα οδήγησαν το Υπουργείο Παιδείας το 1983 στη δημιουργία του φροντιστηριακού τμήματος. Μέσα στα πλαίσια του νέου αυτού θεσμού οι παλιννοστούντες μαθητές παρακολουθούσαν το κανονικό τους πρόγραμμα του σχολείου και εκτός του κανονικού ωραρίου συμμετείχαν σε δώρη ενισχυτική διδασκαλία καθόλη την εβδομάδα. Παρόλα αυτά το πρόγραμμα της ενισχυτικής διδασκαλίας δεν επέφεραν τα αναμενόμενα αποτελέσματα εξαιτίας της έλλειψης καταρτισμένων εκπαιδευτικών για την διδασκαλία της ελληνικής καθώς και της απουσίας του κατάλληλου διδακτικού υλικού όπως των βιβλίων. Στόχος των τάξεων υποδοχής και των φροντιστηριακών τμημάτων ήταν η εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας για την πλήρη ένταξη τους στο κανονικό σχολείο χωρίς να δίνει σημασία στη διατήρηση του πολιτισμικού και γλωσσικού τους υπόβαθρου. Μια αφομοιωτική πολιτική που λειτουργώντας μ' αυτόν τον τρόπο αποτυγχάνει καθώς αδυνατεί να εξασφαλίσει τη μάθηση της ελληνικής γλώσσας (Χρηστίδου – Λιοναράκη, 2001 σελ.50).

Στη δεκαετία του 1990 το όλο θεσμικό πλαίσιο για την ομαλή ένταξη των δίγλωσσων μαθητών στο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας παραμένει ασαφές. Η ενσωμάτωση των αλλόγλωσσων μαθητών στο σχολείο με την παροχή δίγλωσσης εκπαίδευσης φαίνεται να μην είναι στόχος του εκπαιδευτικού μας συστήματος με αρνητικά αποτελέσματα στην ένταξη τους (Χρηστίδου – Λιοναράκη, 2001 σελ.51). Η ελληνική πολιτεία από την πρώτη στιγμή δείχνει βούληση για την εκπαιδευτική ένταξη των αλλόγλωσσων μαθητών που δεν μιλούν την ελληνική γλώσσα. Παρόλα αυτά από την πρώτη εγκύκλιο για την ίδρυση των τάξεων υποδοχής γίνεται μνεία για την διατήρηση της μητρικής τους γλώσσας, της πολιτισμικής τους ταυτότητας

(Χρηστίδου – Λιοναράκη, 2001 σ.50). Σύμφωνα με το ΦΕΚ 2687 (2016, σελ. 28878) για να ιδρυθεί τάξη υποδοχής ο ελάχιστος αριθμός παιδιών είναι 9. Παρά την ισχύουσα νομοθεσία σε πολλά σχολεία όμως υπάρχουν αλλόγλωσσοι μαθητές όπου δε λειτουργούν τάξεις υποδοχής. Σε σχολικές μονάδες που προβλέπεται η ύπαρξη τους ή έγκριση ίδρυσης τους, η λειτουργία τους δεν αρχίζει κατά την έναρξη της σχολικής χρονιάς αλλά μετά από κάποιους μήνες λόγω έλλειψης προσωπικού, πιστώσεων, κτηριακών εγκαταστάσεων ή αδιαφορίας των υπευθύνων. Επίσης οι δάσκαλοι των Τάξεων Υποδοχής πολλές φορές χρησιμοποιούνται για να καλύψουν κενά άλλων εκπαιδευτικών λόγω έλλειψης τους ή ασθένειας. Ακόμη δεν υπάρχουν βιβλία για την διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ξένης γλώσσας ούτε συγκεκριμένα αναλυτικά προγράμματα. Επίσης οι εκπαιδευτικοί που στελεχώνουν τις τάξεις αυτές δεν έχουν επιμόρφωση για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ξένης γλώσσας ή κάποια δίγλωσση κατάρτιση σε ζητήματα μειονοτήτων (Τουρτούρης, 2008 σελ.3). Η έγκαιρη στελέχωση των τάξεων υποδοχής από την αρχή της χρονιάς και η κατάλληλη επιμόρφωση των εκπαιδευτικών που διδάσκουν σε αυτές πρέπει να θεωρείται δεδομένη για την ομαλή ένταξη των αλλοδαπών μαθητών στην εκπαιδευτική ζωή (Χαριζάνης, 2018 σελ. 8). Ένα χρόνιο αίτημα που υποβάλλεται από γονείς και συλλόγους μεταναστών είναι η ένταξη της μητρικής τους γλώσσας στο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών (Γκότοβος, 2002 σελ. 196). Στην πορεία όμως φαίνεται να μην ενδιαφέρει την πολιτεία η διδασκαλία της μητρικής τους γλώσσας καθώς έχει ως στόχο μόνο την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας για την ένταξη των αλλόγλωσσων μαθητών στο πρόγραμμα του ελληνικού σχολείου (Χρηστίδου – Λιοναράκη, 2001 σελ.50). Υπάρχει μια αφομοιωτική εκπαίδευση χωρίς να λαμβάνεται υπόψιν η μητρική γλώσσα των αλλόγλωσσων μαθητών (Τουρτούρης, 2008 σελ.3).

Στις αρχές του 1990 που άρχισαν να έρχονται στη χώρα μας αλλοδαποί μετανάστες σε μεγάλο αριθμό από χώρες των Βαλκανίων, της Ανατολικής Ευρώπης και της Αφρικής, η ελληνική πολιτεία προσπάθησε να τους εντάξει στο σχολείο με τους ίδιους μηχανισμούς με στόχο την εκπαιδευτική τους ενσωμάτωση (Χρηστίδου – Λιοναράκη, 2001 σελ.50). Οι αλλοδαποί μαθητές μπορεί να επικοινωνούν με τα ελληνόπουλα με την χρήση της ελληνικής γλώσσας όμως δεν γνωρίζουν την προτύπη γλώσσα του σχολείου. Η άγνοια της ακαδημαϊκής γλώσσας του σχολείου δημιουργεί δυσκολίες στην σχολική τους προσαρμογή (Δρεμέτζικα, 2019 σελ. 166). Η όλη όμως εκπαιδευτική στη χώρα μας στοχεύει στη γρήγορη εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας από τους αλλόγλωσσους μαθητές για την ταχύτερη ενσωμάτωση στις κανονικές τάξεις του σχολείου για κοινή διδασκαλία με τους ντόπιους μαθητές. Υπάρχει μια αφομοιωτική πολιτική παρόλες τις εξαγγελίες για διαπολιτισμική εκπαίδευση που θέλει να αποτινάξει την μητρική γλώσσα και τα πολιτισμικά τους στοιχεία των μειονοτικών πληθυσμών. Η ελληνική γλώσσα προσφέρεται στους αλλόγλωσσους μαθητές ως η επίσημη ακαδημαϊκή γλώσσα του σχολείου και ως μητρική καθώς δεν υπάρχουν δίγλωσσα μοντέλα διδασκαλίας (Τουρτούρας, 2008 σελ.14).

1.4 Σχετικές έρευνες

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να διερευνήσει το ρόλο της τάξης υποδοχής στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας για την άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων στους δίγλωσσους μαθητές. Η διδασκαλία της ακαδημαϊκής γλώσσας του σχολείου στους αλλόγλωσσους μαθητές, η αποδοχή της πολιτισμικής τους ταυτότητας, η επιμόρφωση, η συνεργασία των εκπαιδευτικών και η αναγνώριση της σπουδαιότητας της τάξης υποδοχής αποτελούν καίρια σημεία για την επιτυχία τους εκπαιδευτική εξέλιξη. Παρακάτω παρουσιάζονται κάποιες έρευνες που έχουν ασχοληθεί με θέματα της δίγλωσσης εκπαίδευσης στην Ελλάδα, όπου τα αποτελέσματα τους, οι απόψεις και οι στάσεις, ερευνητών και συμμετεχόντων αποτελούν πεδίο προβληματισμού για την άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων των δίγλωσσων μαθητών.

Σύμφωνα με έρευνα που έγινε από τη Σκούρτου, Βρατσάλη και Γκόβαρη (2004, σελ.71) για την αποτίμηση της εκπαιδευτική κατάστασης που επικρατεί στην Ελλάδα αναφορικά με τη μεταναστευτική πολιτική, διατυπώθηκαν κάποιες προτάσεις - αρχές για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού μας συστήματος. Οι προτάσεις αυτές συνδέονται με την αξιοποίηση της μητρικής - πρώτης γλώσσας των αλλοδαπών καθώς και στη βελτίωση του τρόπου διδασκαλίας της ακαδημαϊκής γλώσσας του σχολείου, της ελληνικής.

Η διδασκαλία της ακαδημαϊκής γλώσσας του σχολείου της ελληνικής προτείνεται να στηρίζεται στις παρακάτω αρχές.

- Διδασκαλία και κατάκτηση της ακαδημαϊκής γλώσσας του σχολείου.

Ο μαθητής διδάσκεται την δεύτερη γλώσσα, κατανοεί τα όσα του λέει ο δάσκαλός του και αντιλαμβάνεται τις εισερχόμενες πληροφορίες. Η κατανόηση της

νέας γλώσσα γίνεται όχι μόνο με γλωσσικά ερεθίσματα αλλά και με άλλα βοηθήματα, όπως με εικόνες και τη δραματοποίηση των νοημάτων. Έτσι λοιπόν ο εκπαιδευτικός δημιουργεί τις κατάλληλες συνθήκες κατανόησης στους δίγλωσσους μαθητές και τους προτρέπει να συνδέουν τις νέες γνώσεις με αυτές που ήδη γνωρίζουν. Απαραίτητο για την κατάκτηση της ακαδημαϊκής γλώσσας όμως είναι η εκμάθηση της γραμματικής και του συντακτικού με συστηματική διδασκαλία (Σκούρτου, Βρατσάλη & Γκόβαρη, 2004 σελ.74).

2. Αλληλεξάρτηση ανάμεσα στη γλώσσα στόχο και τη μητρική γλώσσα.

Κατά την διδασκαλία της επίσημης γλώσσας του σχολείου της ελληνικής πρέπει να λαμβάνεται υπόψιν ότι η μητρική γλώσσα δεν αποτελεί ένα ξεκομμένο στοιχείο. Οι δίγλωσσοι μαθητές πρέπει να ενθαρρύνονται στην αξιοποίηση της πρώτης γλώσσας για την ανάπτυξη της ακαδημαϊκής γλώσσας. Οι δυο αυτές γλώσσες πρέπει να είναι άρρηκτα συνδεδεμένες για να γίνει η μετάβαση η μια στην άλλη με ευνοϊκό τρόπο (Σκούρτου, Βρατσάλη & Γκόβαρη, 2004 σσ. 77-78).

3. Η οικοδόμηση της νέας γλώσσας πάνω στην προηγούμενη.

Για την εκμάθηση της νέας γλώσσας οι μαθητές ενεργοποιούν έννοιες της πρώτης γλώσσας για την κατάκτηση του νέου γλωσσικού κώδικα. Ο εκπαιδευτικός κατά τη διδασκαλία της ακαδημαϊκής γλώσσας του σχολείου στους δίγλωσσους μαθητές τους ενθαρρύνει να αντλήσουν έννοιες από την μητρική τους γλώσσα που θα αντικαταστήσουν το περιεχόμενο της καινούριας γλώσσας στόχου (Σκούρτου, Βρατσάλη & Γκόβαρη, 2004 σελ. 79).

4. Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

Μελέτες έχουν δείξει ότι οι εκπαιδευτικοί είναι θετικοί στην γλωσσική ποικιλομορφία της τάξης και δείχνουν έντονο ενδιαφέρον να βοηθήσουν τα

αλλόγλωσσα παιδιά για να προσαρμοστούν στη νέα σχολική πραγματικότητα. Αυτό όμως που χρήζει υπό εξέταση είναι το γεγονός, ότι οι εκπαιδευτικοί πιστεύουν η πρώτη γλώσσα δεν παίζει σημαντικό ρόλο για την εκμάθησης της δεύτερης γλώσσας. Η μη χρήση της μητρικής γλώσσας των δίγλωσσων μαθητών δημιουργεί τη ψευδαίσθηση ότι αποτελεί ένα ξένο στοιχείο που δημιουργεί προβλήματα στην διαδικασία της εκμάθησης της νέας γλώσσας στην περίπτωση μας, της ελληνικής. Οι εκπαιδευτικοί όλων των βαθμίδων που διδάσκουν σε τμήματα υποδοχής ή στην κανονική ζώνη πρέπει να επιμορφώνονται σε θέματα διγλωσσίας και ειδικότερα στον τρόπο διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης ξένης γλώσσας. Επίσης οι εκπαιδευτικοί πρέπει να επιμορφώνονται σε ευέλικτες στρατηγικές διδασκαλίας με στόχο τις καλές σχολικές επιδόσεις όλης της τάξης. Επίσης το υπουργείο πρέπει να προνοήσει στη δημιουργία ενός δικτυακού ιστότοπου, ο οποίος θα λειτουργεί ως αποθετήριο που θα περιέχει βοηθητικό υλικό, θέματα διγλωσσίας, δεύτερης ξένης γλώσσας, διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, έτσι ώστε οι εκπαιδευτικοί να έχουν πρόσβαση και να ανατρέχουν κάθε στιγμή για πληροφορίες (Σκούρτου, Βρατσάλη & Γκόβαρη, 2004 σελ.85-86).

6. Δημιουργία υποστηρικτικού περιβάλλοντος για τους μετανάστες γονείς.

Η παρότρυνση των μεταναστών γονιών από μέρους των εκπαιδευτικών να χρησιμοποιούν στο σπίτι τη γλώσσα που ξέρουν σωστά και όχι απαραίτητα τη γλώσσα του σχολείου θα συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στην εκμάθηση της ακαδημαϊκής γλώσσας του σχολείου. Σημασία έχει στο σπίτι η επικοινωνία να γίνεται με μια γλώσσα που χρησιμοποιείται σωστά. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να απενοχοποιηθούν οι γονείς, ότι δε βοηθούν τα παιδιά τους στην εκμάθηση της δεύτερης ξένης γλώσσας, επειδή δε μπορούν να τη μιλήσουν και να καταλάβουν ότι βοηθούν τα παιδιά τους, όταν χρησιμοποιούν σωστά τη γλώσσα που κατέχουν για να

οικοδομήσουν πάνω σε αυτή βασικές έννοιες για να έχουν καλές σχολικές επιδόσεις. Η ενδυνάμωση της αυτοεικόνας των μεταναστών γονιών και μαθητών, ότι το σχολείο τους δέχεται με τα πολιτισμικά τους χαρακτηριστικά συμβάλλει θετικά στην εκπαιδευτική εξέλιξη των παιδιών τους (Σκούρτου, Βράτσαλη & Γκόβαρη, 2004 σελ.87).

Σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε το σχολικό έτος 2018-2019 σε εκπαιδευτικούς που εργάζονταν σε Δομές Υποδοχής και Εκπαίδευσης Προσφύγων (ΔΥΕΠ) της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, παρουσιάζονται οι στάσεις τους που αναπτύσσουν σε θέματα διγλωσσίας και ετερότητας. Αποτελεί άξιο αναφοράς το γεγονός ότι οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί εκ των προτέρων πιστεύουν ότι οι αλλόγλωσσοι μαθητές θα παρουσιάσουν χαμηλές σχολικές επιδόσεις έχοντας έτσι από την αρχή χαμηλές προσδοκίες για τους. Επίσης ανατρέχοντας στην ελληνική βιβλιογραφία φαίνεται, ότι οι εκπαιδευτικοί αποτρέπουν τους μετανάστες να χρησιμοποιούν την μητρική τους γλώσσα στην τάξη καθώς θεωρούν ότι η ελληνική είναι η εξολοκλήρου ακαδημαϊκή γλώσσα του σχολείου (Μαλιγκούδη & Τσαουσίδης, 2020 σσ.25-26).

Οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στην έρευνα ήταν δάσκαλοι, νηπιαγωγοί, φιλόλογοι, από τους οποίους μόνο ένας ήταν μόνιμος και οι υπόλοιποι αναπληρωτές. Για πρώτη φορά δουλεύουν σε ΔΥΕΠ αλλά κάποιοι είχαν εμπειρία από τάξεις υποδοχής, τμήματα ένταξης. Αυτό που καταδεικνύει η έρευνα είναι ότι όλοι οι εκπαιδευτικοί εξέφρασαν την ανάγκη για οργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων για να μπορέσουν να ανταπεξέλθουν στις ιδιαιτερότητες μιας πολυπολιτισμικής τάξης και ιδίως στο κομμάτι της γλώσσας. Αναφορικά με τη χρήση της μητρικής γλώσσας των αλλοδαπών μαθητών, αρκετοί εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν λέξεις από την γλώσσα τους για να κάνουν πιο ενδιαφέρουσα την εκπαιδευτική διαδικασία, να

νιώσουν πιο οικεία τα παιδιά μαζί τους ενώ ενθάρρυναν τους μαθητές τους να κάνουν χρήση δικών τους λέξεων τόσο μέσα στην τάξη όσο και έξω στο διάλειμμα. Η αποδοχή και αναγνώριση της πολιτισμική τους ταυτότητας, κουλτούρας αποτελεί ένα σημαντικό κίνητρο για την ενεργοποίηση τους. Η αναγνώριση της μητρικής τους γλώσσας συμβάλλει στην ανάπτυξη της δεύτερης γλώσσας καθώς αποτελεί ένα σημαντικό στοιχείο στην εκπαιδευτική πρόοδο των δίγλωσσων μαθητών. Επίσης ένα ζήτημα που τίγεται είναι ότι το να δουλέψει ένας εκπαιδευτικός με αλλόγλωσσους μαθητές πρέπει να είναι δική του επιθυμία, να έχει θέληση και να μην το κάνει μόνο για βιοποριστικούς λόγους (Μαλιγκούδη & Τσαουσίδης, 2020 σσ.26-28).

Μέσα στα πλαίσια του προγράμματος «Εκπαίδευση Αλλοδαπών και Παλιννοστούντων Μαθητών» παρουσιάζονται 3 Δράσεις που έχουν ως στόχο την στήριξη της διγλωσσίας των αλλοδαπών μαθητών και ελληνόπουλων που έχουν επαναπατριστεί. Η παροχή ίσων ευκαιριών μάθησης περιορίζει σημαντικά την σχολική διαρροή, εγκατάλειψη του σχολείου και συμβάλει αποφασιστικά στην ομαλή σχολική ζωή. Το πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης με την συνδρομή του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Οι Δράσεις 1,2,5 που θα δούμε αναλυτικότερα πιο κάτω στόχευαν στην ενίσχυση της δεύτερης ξένης γλώσσας της ελληνικής που ήταν διαφορετική από την μητρική τους και στην ενίσχυση της πρώτης γλώσσας, της μητρικής τους (Ρεβυθιάδου, 2016 σελ.141).

Η πρώτη Δράση είχε ως στόχο να αναπτύξει δραστηριότητες, οι οποίες θα συμβάλλουν στην εύρυθμη λειτουργία της τάξης υποδοχής, στη συνεργασία των εκπαιδευτικών της κανονικής ζώνης και των τμημάτων αυτών με απώτερο σκοπό τη σύνδεση του εκπαιδευτικού έργου της κανονικής ζώνης με την τάξη υποδοχής για την

ανάπτυξη των κατάλληλων στρατηγικών που θα οδηγήσουν στην ελληνομάθεια των αλλοδαπών μαθητών και στην ομαλή τους ένταξη στην εκπαιδευτική ζωή (Ρεβυθιάδου, 2016 σελ.142).

Πρωταρχικός στόχος της Δράσης 1 ήταν η στήριξη της εύρυθμης λειτουργίας της Τάξης Υποδοχής (ΤΥ) για την ομαλή σχολική και κοινωνική ένταξη των μεταναστών και των επαναπατριζόμενων μαθητών με σκοπό τον περιορισμό της σχολικής αποτυχίας που οδηγεί στη σχολική διαρροή και εγκατάλειψη. Για την επίτευξη του παραπάνω στόχου εφαρμόστηκαν μια σειρά δράσεις για τη στήριξη των εκπαιδευτικών που στελεχώνουν τις τάξεις αυτές και των μαθητών που φοιτούν σε αυτές. Ειδικότερα η στήριξη των εκπαιδευτικών των ΤΥ έγιναν από εξειδικευμένους συνεργάτες που οργάνωσαν επιμορφωτικά σεμινάρια, οι οποίοι κατασκεύασαν και εφάρμοσαν κατατακτήριες εξετάσεις γλωσσομάθειας, παρήγαγαν εκπαιδευτικό υλικό και στο τέλος έγινε αποτίμηση της όλης δράσης και λειτουργίας των ΤΥ για περαιτέρω ανατροφοδότηση. Τα σχολεία που συμμετείχαν στη Δράση 1 πραγματοποιήθηκαν επιμορφωτικές δράσεις και υποστηρικτικές συνδιδασκαλίες των εκπαιδευτικών των ΤΥ με τους επιστημονικούς συνεργάτες αυτού του προγράμματος. Επίσης κατασκευάστηκε υποστηρικτικό υλικό για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ξένης γλώσσας το οποίο αναρτήθηκε σε ψηφιακή πλατφόρμα στην οποία μπορεί ο κάθε εκπαιδευτικός να ανατρέχει και να βρίσκει ενδιαφέρον υποστηρικτικό υλικό για την κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης (Ρεβυθιάδου, 2016 σσ. 142-143).

Το σχολικό έτος 2011 – 2012 στα πλαίσια ενός ασύγχρονου επιμορφωτικού σεμιναρίου για τη διδασκαλία της γλώσσας πραγματοποιήθηκαν δράσεις για την παραγωγή υποστηρικτικού υλικού με τη συνεργασία εκπαιδευτικών που στελεχώνουν ΤΥ σε διάφορα σχολεία και των επιστημονικών συνεργατών του προγράμματος.

Δυστυχώς το πρόγραμμα δεν ολοκληρώθηκε διότι την επόμενη χρονιά 2012 – 2013 κάποια τμήματα ΤΥ καταργήθηκαν και κάποια που λειτούργησαν οι εκπαιδευτικοί μετακινήθηκαν σε άλλα σχολεία. Εδώ προκύπτει το ζήτημα της μόνιμης στελέχωσης των ΤΥ με μόνιμους εκπαιδευτικούς και όχι με αναπληρωτές για να υπάρχει συνέχεια στο διδακτικό έργο (Ρεβυθιάδου, 2016 σελ.144).

Η Δράση 2 του Προγράμματος στόχευε στην ενίσχυση της ελληνομάθειας των αλλοδαπών και επαναπατριζόμενων Ελλήνων καθώς και των μαθητών με αναπηρίες. Σημαντικό ρόλο στην ενίσχυση αυτής της δράσης είχε η επιμόρφωση των νέων εκπαιδευτικών σε θέματα διγλωσσίας και διαχείρισης τάξεων με μαθητές από διάφορα πολιτισμικά περιβάλλοντα. Η Δράση 5 του προγράμματος σκόπευε στην ανάπτυξη της μητρικής γλώσσας και διεξήχθη τα σχολικά έτη 2011 – 2012, 2012 – 2013 όπου έγινε σχεδιασμός και διδακτική παρέμβαση για τη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας. Απώτερος στόχος της όλης δράσης ήταν η ενίσχυση της αυτοεικόνας των αλλόγλωσσων μαθητών και η αποδοχή της πολιτισμικής ταυτότητας. Βασικός πυρήνας των αναλυτικών προγραμμάτων της διαπολιτισμικής αγωγής είναι η παροχή ίσων ευκαιριών μάθησης σε όλους τους μαθητές και η ενίσχυση της γλώσσας καταγωγής τους, της μητρικής. Από το 2005 υπάρχει κοινοτική οδηγία για όλες τις ευρωπαϊκές χώρες ότι στο σχολείο πρέπει να διδάσκεται εκτός από τη γλώσσα υποδοχής και η γλώσσα καταγωγής. Στη χώρα μας παρόλο που έχει θεσμοθετηθεί με νόμο από το 1996 η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας των αλλοδαπών μαθητών που φοιτούν στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση αποτελεί μια ανεφάρμοστη πολιτική. Η ενδυνάμωση της πολιτισμικής ταυτότητας των αλλοδαπών μαθητών με τη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας λειτουργεί ευεργετικά στην εκμάθηση της ακαδημαϊκής γλώσσας του σχολείου (Ρεβυθιάδου, 2016 σσ. 149-151).

Στα πλαίσια της διερεύνησης των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι αλλόγλωσσοι μαθητές με τα μαθήματα του αναλυτικού προγράμματος σπουδών διεξήχθη έρευνα των Ζάγκα, Κεσίδου και Ματθαιουδάκη (2015) πάνω στο πρόγραμμα «Εκπαίδευση Αλλοδαπών και Παλιννοστούντων Μαθητών» (σελ. 71) όπου καταγράφονται οι απόψεις των εκπαιδευτικών που έχουν σχέση με τη Δράση 1 «Υποστήριξη της λειτουργίας των Τάξεων Υποδοχής (ΤΥ)» (σελ. 71). Η έρευνα διεξήχθη το σχολικό έτος 2011 – 2012 σε 90 δημοτικά σχολεία και 13 γυμνάσια όπου λειτουργούσαν Τάξεις Υποδοχής. Συμμετείχαν 1175 εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και 311 εκπαιδευτικοί Δευτεροβάθμιας απ' όλες τις ειδικότητες (Ζάγκα, Κεσίδου & Ματθαιουδάκη, 2015 σσ.72-73).

Οι μεγαλύτερες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι αλλόγλωσσοι μαθητές σύμφωνα με τις απόψεις των εκπαιδευτικών στο δημοτικό είναι το μάθημα της ελληνικής γλώσσας και σε πολύ μικρότερο ποσοστό στην ιστορία. Στο γυμνάσιο οι δυσκολίες που εμφανίζουν οι δίγλωσσοι μαθητές εντοπίζονται σε μεγαλύτερο βαθμό στην ιστορία, έπειτα στην λογοτεχνία, φυσική, βιολογία και σε μικρότερο βαθμό στην πληροφορική (Ζάγκα, Κεσίδου & Ματθαιουδάκη, 2015 σελ.76).

Από την έρευνα αυτή προκύπτουν κάποια σημαντικά στοιχεία για το εκπαιδευτικό έργο όπως η έλλειψη επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών σε θέματα για το πώς διδάσκεται η ελληνική ως Γ2 γλώσσα, η άγνοια για θέματα που αφορούν την ετερότητα και τη διαπολιτισμική εκπαίδευση. Σύμφωνα με τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών προκύπτει ότι αυτοί που έχουν επιμορφωθεί είναι μόνο αυτοί που διδάσκουν σε ΤΥ του Γυμνασίου, ενώ οι υπόλοιποι εκπαιδευτικοί στην πλειοψηφία τους, στα Δημοτικά και στα Γυμνάσια δεν έχουν επιμορφωθεί σε θέματα ετερότητας και διγλωσσίας. Το γεγονός ότι οι επιμορφούμενοι είναι μόνο εκπαιδευτικοί που

διδάσκουν σε ΤΥ στο Γυμνάσιο ενώ οι υπόλοιποι που διδάσκουν όλα τα μαθήματα του αναλυτικού προγράμματος δεν έχουν κάποια επιμόρφωση δείχνει ότι δεν υπάρχει συνολική αντιμετώπιση της διγλωσσίας των μαθητών. Όταν μια σχολική μονάδα εμπλέκεται στη διδασκαλία των δίγλωσσων μαθητών τότε επιβάλλεται η επιμόρφωση σε θέματα διγλωσσίας, ετερότητας να είναι ομοιόμορφη για να υπάρχει συνεργασία όλων των εκπαιδευτικών για την αντιμετώπιση των εκπαιδευτικών προβλημάτων που έχουν οι δίγλωσσοι μαθητές (Ζάγκα, Κεσίδου & Ματθαιουδάκη, 2015 σελ. 83).

Επίσης μέσα από τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών φαίνεται ότι οι δίγλωσσοι μαθητές δυσκολεύονται περισσότερο στα θεωρητικά μαθήματα ενώ σε αυτά που έχουν πρακτικό προσανατολισμό δεν αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα. Το γεγονός ότι η γλώσσα κάποιων βιβλίων έχει ακαδημαϊκό λεξιλόγιο αποτελεί ένα ζήτημα που δυσκολεύει τους δίγλωσσους μαθητές. Η δυσκολία των μαθητών να κατανοήσουν έννοιες και όρους σε ένα διδακτικό πεδίο έχει αντίκτυπο στις επιδόσεις τους. Η κατάκτηση της ακαδημαϊκής γλώσσας του σχολείου είναι ιδιαίτερης σημασίας για την ανταπόκριση τους στις απαιτήσεις των μαθημάτων τόσο στο προφορικό όσο και στον γραπτό λόγο (Ζάγκα, Κεσίδου & Ματθαιουδάκη, 2015 σσ.83-84).

Σε μια άλλη έρευνα φαίνεται να υπερισχύει η άποψη των εκπαιδευτικών όπου στη πλειοψηφία τους υποστηρίζουν ότι η μητρική γλώσσα των μαθητών δεν είναι απαραίτητη και για το λόγο αυτό δεν πρέπει να τη χρησιμοποιούν στην τάξη. Η αντίληψη αυτή έρχεται σε αντίθεση με την άποψη ότι η μητρική γλώσσα είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την εκμάθηση της ακαδημαϊκής γλώσσας του σχολείου της Γ2. Επίσης έρευνες έχουν καταδείξει τη σπουδαιότητα της αξιοποίησης της μητρικής γλώσσας για την ανάπτυξη της δεύτερης γλώσσας του σχολείου γεγονός που δεν

πρέπει να παραγκωνίζεται. Η κατάργηση της μητρικής γλώσσας έχει αρνητικό αντίκτυπο στην αυτοεικόνα και στην ανάπτυξη της ταυτότητας των αλλόγλωσσων μαθητών η οποία θα οδηγήσει σταδιακά στην εξασθένηση της μητρικής γλώσσας και στη μέτρια κατάκτηση της Γ2 που θα έχει αντίκτυπο στην εκπαιδευτική του πορεία (Ζάγκα, Κεσίδου & Μαθαιουδάκη, 2015 σσ. 84 -85).

Άλλη έρευνα έχει δείξει ότι η διδακτική εμπειρία σε τάξεις όπου φοιτούν μαθητές από διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα αποτελεί ένα χρήσιμο στοιχείο για τον κάθε εκπαιδευτικό για να κατανοήσει την πολιτισμική διαφορά. Οι αλλοδαποί μαθητές όταν φοιτούν σε ένα νέο εκπαιδευτικό περιβάλλον της χώρας υποδοχής έχουν να αντιμετωπίσουν δυσκολίες προσαρμογής εξαιτίας της διαφορετικής τους γλώσσας τους και το νέου πολιτισμικού περιβάλλοντος. Αυτές τις δυσκολίες το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας υποδοχής καλείται να τις ξεπεράσει για να εντάξει τους αλλόγλωσσους μαθητές στη σχολική και κοινωνική ζωή (Μήλιου, 2013 σελ.85).

Η σχολική ένταξη των μεταναστών στην κοινωνική ζωή του σχολείου αποτελεί μια πρόκληση. Πολλές φορές οι διαφορετικές συμπεριφορές του νέου περιβάλλοντος έρχονται σε σύγκρουση με το πολιτισμικό τους υπόβαθρο. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού να διαχειριστεί την πολυπολιτισμικότητα των μαθητών προς όφελος της σχολική κοινότητας είναι σημαντικός, γιατί χρειάζεται εξειδίκευση σε θέματα ετερότητας. Η υιοθέτηση ευέλικτων στρατηγικών προσέγγισης των μαθητών για την ομαλή τους ένταξη κρίνεται απαραίτητη για την επιτυχία τους προσαρμογή στην εκπαιδευτική διαδικασία. Ακόμη η επίτευξη της ομαλής αλληλεπίδρασης των μαθητών που προέρχονται από διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα είναι αποτέλεσμα των διαπολιτισμικών δεξιοτήτων που έχουν αναπτύξει οι εκπαιδευτικοί (Μήλιου, 2013 σελ.86).

Σύμφωνα με έρευνα της Μήλιου (2013) που πραγματοποιήθηκε το 2010 διερευνήθηκε ο τρόπος που οι εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης αντιμετωπίζουν την πολιτισμική διαφορετικότητα των μαθητών μέσα στις σχολικές αίθουσες. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στο κατά πόσο οι εκπαιδευτικοί αναγνωρίζουν την πολιτισμική ετερότητα των μαθητών τους και την ευαισθητοποίηση τους για τον πολιτισμό τους. Η έρευνα η οποία ήταν μικρής κλίμακας συμμετείχαν 20 δάσκαλοι που δίδασκαν σε σχολεία της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης της Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας όπου υπήρχε υψηλό ποσοστό αλλοδαπών μαθητών. Όλοι οι συμμετέχοντες είχαν το βασικό πτυχίο σπουδών τους και μόνο δυο δασκάλες είχαν παρακολουθήσει επιμορφωτικά σεμινάρια με θέμα τη διαπολιτισμική αγωγή (Μήλιου, 2013 σσ. 89- 90).

Από την έρευνα προκύπτει ότι το σύνολο των δασκάλων δε γνωρίζει τη μητρική γλώσσα των αλλοδαπών μαθητών γεγονός που θα ήταν θετικό στην όλη μαθησιακή διαδικασία, καθώς επίσης αναγνωρίζεται από τους ίδιους πόσο σημαντικό θα ήταν να γνωρίζουν τη μητρική τους γλώσσα για την αποτελεσματικότερη εκμάθηση της ακαδημαϊκής γλώσσας του σχολείου. Θετική άποψη για την εκμάθηση της μητρικής γλώσσας έδειξαν περισσότερο οι δάσκαλοι με λιγότερα έτη υπηρεσίας και προηγούμενη επιμόρφωση. Αντίθετα οι εκπαιδευτικοί με πολλά έτη προϋπηρεσίας και χωρίς επιμόρφωση σε θέματα ετερότητας ήταν αρνητικοί για την αξία της μητρικής γλώσσας. Επίσης υπήρχε η άποψη ότι οι μετανάστες δεν πρέπει να έχουν επαφή με τη μητρική τους γλώσσα διότι δεν βοηθάει στην εκμάθηση της γλώσσας του σχολείου. Ακόμη το μεγαλύτερο μέρος των δασκάλων είναι θετικοί στο να αξιοποιούν στο μάθημα τους τα πολιτισμικά στοιχεία των μεταναστών, όπως έθιμα, παραδόσεις (Μήλιου, 2013 σσ. 90-91).

Στον συναισθηματικό τομέα οι περισσότεροι δάσκαλοι στην αρχή είχαν υιοθετήσει συγκεκριμένες προκαταλήψεις και στερεότυπα απέναντι στους αλλοδαπούς μαθητές. Με το πέρασμα του χρόνου όμως αμβλύνθηκαν και άρχισαν να τους αντιμετωπίζουν θετικά, ισότιμα. Οι δάσκαλοι με λίγα χρόνια υπηρεσίας και προηγούμενη επιμόρφωση σε ζητήματα διαπολιτισμικότητας δήλωσαν ότι από την αρχή προσέγγιζαν θετικά και ισότιμα τους αλλοδαπούς μαθητές (Μήλιου, 2013 σελ. 91). Σε θέματα διγλωσσίας των αλλοδαπών μαθητών στους δασκάλους υπάρχουν αντικρουόμενες απόψεις. Μια μερίδα πιστεύει ότι η μητρική γλώσσα παίζει σημαντικό ρόλο στην εκμάθηση της δεύτερης γλώσσας, της ελληνικής οπότε είναι θετικοί στη διδασκαλία των μητρικών τους γλωσσών. Από την άλλη όμως υπάρχουν δάσκαλοι που θεωρούν ότι η μητρική γλώσσα δημιουργεί εμπόδια στην εκμάθηση της ακαδημαϊκής γλώσσας του σχολείου, οπότε η χρήση της δεν πρέπει να αξιοποιείται. Παρόλα αυτά η πλειοψηφία των δασκάλων βλέπουν θετικά το γεγονός ότι οι αλλόγλωσσοι μαθητές στα διαλείμματα χρησιμοποιούν την μητρική τους γλώσσα ενώ στην ώρα του μαθήματος θεωρούν ως χρήσιμη μόνο την ελληνική γλώσσα. Το γεγονός ότι η πλειοψηφία των δασκάλων δεν έχουν επιμορφωθεί σε ζητήματα διγλωσσίας έχει ως αποτέλεσμα η ελληνική να διδάσκεται όχι ως δεύτερη γλώσσα αλλά ως πρώτη. Επίσης αξιοσημείωτο είναι οι δάσκαλοι που είχαν αρνητική στάση ως προς τη χρήση της μητρικής γλώσσας ήταν αυτοί που είχαν μεγάλη προϋπηρεσία και είχαν ακολουθήσει μια αφομοιωτική προσέγγιση. Από τα παραπάνω φαίνεται ότι οι δάσκαλοι που διδάσκουν σε σχολεία με αλλόγλωσσους μαθητές χρειάζονται κατάλληλη επιμόρφωση, γνώσεις για να ανταπεξέλθουν στο μέγιστο των δυνατοτήτων τους σε ένα πολυπολιτισμικό περιβάλλον (Μήλιου, 2013 σσ.93-95).

2. Β΄ ΜΕΡΟΣ – ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

2.1 Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να εντοπίσει τις αδυναμίες που παρουσιάζει ο θεσμός της τάξης υποδοχής με στόχο την καλύτερη λειτουργία του προς όφελος των δίγλωσσων μαθητών για την ισότιμη ένταξη τους στο εκπαιδευτικό και κοινωνικό περιβάλλον του σχολείου. Θα διερευνηθεί ο ρόλος της τάξης υποδοχής στην εκμάθηση της γλώσσας του σχολείου και κατά πόσο αυτός βοηθά ή δυσχεραίνει τη σχολική τους επιτυχία, σύμφωνα με τις απόψεις και τις στάσεις εκπαιδευτικών που έχουν δουλέψει ή έχουν συνεργαστεί με άτομα που στελεχώνουν αυτές τις τάξεις.

Πιο συγκεκριμένα γίνεται μια προσπάθεια να διερευνηθεί η αποτελεσματικότητα της τάξης υποδοχής στο γλωσσικό τομέα και της αποδοχή της πολιτισμικής ταυτότητας των μεταναστών για την ομαλή ενσωμάτωση τους στην εκπαιδευτική και κοινωνική ζωή του σχολείου. Επίσης να βρεθεί αν είναι επαρκής η επιστημονική κατάρτιση των εκπαιδευτικών σε ζητήματα διγλωσσίας - ετερότητας και αν η στελέχωση των τάξεων υποδοχής από μόνιμους εκπαιδευτικούς είναι απαραίτητη στην αποτελεσματική εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας για την άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων των δίγλωσσων μαθητών. Τέλος να εξετάσει τη συνεργασία των εκπαιδευτικών μιας σχολικής μονάδας με την τάξη υποδοχής και αν αυτοί αναγνωρίζουν τη σημαντικότητα του ρόλου της τάξης υποδοχής στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας για την άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων των δίγλωσσων μαθητών.

2.2 Ερευνητικά ερωτήματα

Το πρώτο ερευνητικό ερώτημα έχει σχέση με την αποτελεσματικότητα της τάξης υποδοχής στο γλωσσικό τομέα και την αποδοχή της πολιτισμικής ταυτότητας των μεταναστών για την ομαλή ενσωμάτωσή τους στην εκπαιδευτική και κοινωνική ζωή του σχολείου.

Το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα ασχολείται με το κατά πόσο είναι επαρκής η επιστημονική κατάρτιση των εκπαιδευτικών σε ζητήματα διγλωσσίας - ετερότητας και αν η στελέχωση των τάξεων υποδοχής από μόνιμους εκπαιδευτικούς είναι απαραίτητη στην αποτελεσματική εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας για την άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων των δίγλωσσων μαθητών.

Το τρίτο ερευνητικό ερώτημα έχει σχέση με τη συνεργασία των εκπαιδευτικών μιας σχολικής μονάδας με την τάξη υποδοχής και αν αυτοί αναγνωρίζουν τη σημαντικότητα του ρόλου της τάξης υποδοχής στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας για την άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων των δίγλωσσων μαθητών.

2.3 Ερευνητικές υποθέσεις

Οι ερευνητικές υποθέσεις είναι γύρω από τα ερευνητικά ερωτήματα που θέσαμε παραπάνω, διατυπώνονται σύμφωνα με τη βιβλιογραφία και τη μέχρι τώρα εμπειρία του ερευνητή ως εκπαιδευτικού της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η πρώτη υπόθεσή μας έχει σχέση, ότι η ομαλή ενσωμάτωση των μεταναστών στην εκπαιδευτική και κοινωνική ζωή του σχολείου εξαρτάται από την ορθή εκμάθηση της γλώσσας του σχολείου από την τάξη υποδοχής. Επίσης υποθέσαμε ότι η αποτελεσματική διαδικασία εκμάθησης της γλώσσας του σχολείου εξαρτάται από

την βαρύτητα που δίνει η τάξη υποδοχής στο πολιτισμικό και γλωσσικό υπόβαθρο των μεταναστών.

Σύμφωνα με το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα υποθέσαμε ότι η επιστημονική κατάρτιση των εκπαιδευτικών που υπηρετούν σε σχολεία με μετανάστες σε ζητήματα διγλωσσίας-ετερότητας δεν είναι επαρκής, όσο θα έπρεπε. Επίσης υποθέσαμε ότι η αποτελεσματική λειτουργία των τάξεων υποδοχής εξαρτάται σε κάποιο βαθμό από τη στελέχωσή τους από μόνιμο προσωπικό.

Τέλος στο τρίτο ερευνητικό ερώτημα υποθέσαμε, ότι η ενσωμάτωση των δίγλωσσων μαθητών στην εκπαιδευτική διαδικασία εξαρτάται από την αποτελεσματική εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας που προέρχεται κατόπιν της συνεργασίας που υπάρχει ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς του κανονικού τμήματος με τον εκπαιδευτικό της τάξης υποδοχής. Τέλος υποθέσαμε ότι η αποτελεσματική εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στους μετανάστες μαθητές εξαρτάται από τον βαθμό που θεωρούν οι εκπαιδευτικοί ενός σχολείου σημαντική τη λειτουργία της τάξης υποδοχής.

2.4 Περιγραφή του δείγματος

Για την διεξαγωγή της έρευνας το δείγμα (N) αποτέλεσαν 14 Δάσκαλοι της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που διδάσκουν σε σχολεία του Ρεθύμνου, όπου ο μαθητικός τους πληθυσμός αποτελείται σε σημαντικό ποσοστό με αλλοδαπούς μαθητές. Οι μισοί συμμετέχοντες της έρευνας δηλαδή 7 εκπαιδευτικοί έχουν υπηρετήσει σε τάξη υποδοχής και οι υπόλοιποι 7 έχουν δουλέψει σε σχολεία όπου υπήρχε τάξη υποδοχής. Η ηλικία των συμμετεχόντων της έρευνας είναι κάτω των 30 ετών μέχρι 60 και η εκπαιδευτική τους εμπειρία στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

κυμαίνεται από 3 μέχρι 37 έτη. Από τους συμμετέχοντες που έχουν υπηρετήσει σε τάξη υποδοχής είναι στο σύνολο 7 από τους 14 του δείγματος (N), οι 4 από αυτούς δίδασκαν σε αυτήν την δομή κατά το τρέχον σχολικό έτος 2020 – 2021 και οι υπόλοιποι τρεις τα προηγούμενα σχολικά έτη. Αναφορικά με την εμπειρία τους σε τάξη υποδοχής ένας συμμετέχων έχει διδάξει 6 έτη, ένας 3 έτη και ένας 2 έτη, οι οποίοι και οι τρεις είναι μόνιμοι δάσκαλοι. Οι υπόλοιποι 4 δάσκαλοι έχουν εμπειρία σε τάξη υποδοχής 1 έτος, οι οποίοι είναι αναπληρωτές ως προς τη συνθήκη εργασίας. Όλοι οι εκπαιδευτικοί της έρευνας έχουν ως βασικό τίτλο σπουδών το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης εκτός από τρία άτομα που έχουν τελειώσει Παιδαγωγική Ακαδημία διετούς φοίτησης και στην συνέχεια παρακολούθησαν παιδαγωγική εξομοίωση του πτυχίου τους. Επιπρόσθετες σπουδές έχει κάνει η πλειοψηφία τους, όπου 5 άτομα έχουν κάνει σπουδές σε μεταπτυχιακό επίπεδο, 2 άτομα κάνουν μεταπτυχιακό το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη, 4 άτομα έχουν παρακολουθήσει διετή μετεκπαίδευση στο Διδασκαλείο και 3 άτομα δηλώνουν ότι δεν έχουν κάνει παραπάνω σπουδές πέρα από το βασικό τους πτυχίο. Στις βασικές τους σπουδές 5 άτομα έχουν διδαχτεί κάποιο μάθημα σχετικά με την εκπαίδευση των μεταναστών μαθητών, τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα, οι υπόλοιποι 9 δήλωσαν ότι δεν έχουν παρακολουθήσει. Επιμόρφωση σε θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, διγλωσσίας, διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης ξένης γλώσσας έχουν παρακολουθήσει 8 άτομα και 6 καθόλου. Όλοι μιλούν τουλάχιστον μια ξένη γλώσσα σε μέτριο ή άριστο επίπεδο εκτός από δυο άτομα που δεν γνωρίζουν καμία ξένη γλώσσα. Επίσης 5 άτομα γνωρίζουν δυο ξένες γλώσσες. Οι εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν στην παρούσα έρευνα διδάσκουν σε δημοτικά σχολεία του Ρεθύμνου όπου υπάρχει τάξη υποδοχής. Το δείγμα (N) επιλέχτηκε με το κριτήριο ότι αποτελούν ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα, το οποίο μπορεί να

αποτυπώσει στάσεις, απόψεις για αυτή τη δομή εκπαίδευσης, να παράσχει πληροφορίες για τον ρόλο της τάξης υποδοχής στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας για την άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων των δίγλωσσων μαθητών. Οι μισοί δάσκαλοι του δείγματος έχουν δουλέψει σε τάξη υποδοχής, οπότε έχουν εμπειριστατωμένη άποψη για τον τρόπο λειτουργία της και άλλοι μισοί έχουν υπηρετήσει σε σχολείο όπου υπάρχει τάξη υποδοχής, οπότε κι αυτοί αποτελούν το κατάλληλο δείγμα για να εκφράσει τις απόψεις του πάνω στον ερευνητικό σκοπό της εργασίας. Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί αποτελούν οικεία πρόσωπα του ερευνητή που έχουν συνεργαστεί μαζί σε σχολικές μονάδες που έχει υπηρετήσει, γεγονός που βοηθάει στην όλη διαδικασία της άντλησης πληροφοριών και της διεξαγωγής των συνεντεύξεων. Στην ποιοτική έρευνα που διεξήχθη, χρησιμοποιήθηκε η τεχνική της σκόπιμη δειγματοληψίας – χιονοστιβάδας. Η συγκεκριμένη τεχνική είναι μια μορφή δειγματοληψίας, η οποία εφαρμόζεται μετά την έναρξη της έρευνας όπου ο ερευνητής ζητάει από τους συμμετέχοντες να του προτείνουν άτομα προς μελέτη από τον συγκεκριμένο πληθυσμό – στόχο. Αυτό μπορεί να γίνει στο τέλος της συνέντευξης ή ανεπίσημα σε κάποια συζήτηση που έχει ο ερευνητής με τα υποκείμενα της έρευνας (Creswell, 2016 σελ.209). Αρχικά ο ερευνητής προσέγγισε οικεία προς αυτόν άτομα που είχαν όλα τα χαρακτηριστικά με το αντικείμενο και το σκοπό της έρευνας. Στη συνέχεια τα άτομα αυτά συνέστησαν άλλα φιλικά τους πρόσωπα που μπορούσαν να παράσχουν πληροφορίες και δεδομένα για την ολοκλήρωση της ερευνητικής εργασίας. Ένα σημαντικό στοιχείο της συνέντευξης είναι ο ερευνητής να δημιουργήσει ένα φιλικό κλίμα με τα υποκείμενα για να αισθάνονται άνετα, οι ερωτήσεις να είναι σαφείς, κατανοητές έτσι ώστε οι απαντήσεις να έρχονται αβίαστα, αυθόρμητα και να μην αποτελούν ένα εξαναγκασμό (Παρασκευοπούλου –Κόλλια, 2019 σελ.30).

2.5 Μεθοδολογία

Στην αρχή τα υποκείμενα ενημερώθηκαν για τον σκοπό της έρευνας και την ανωνυμία της όλης διαδικασίας της συνέντευξης. Η όλη διαδικασία των συνεντεύξεων συνάδει με μια σειρά κανόνων, που έχουν σχέση με τον τρόπο διεξαγωγής της, με τις ερωτήσεις και με τον τρόπο που θα λάβει χώρα η όλη επικοινωνία ανάμεσα στον ερευνητή και τον συμμετέχοντα. Πρώτα πρέπει να ενημερωθεί για τον σκοπό, το αντικείμενο της έρευνας, τον τρόπο και τη διάρκεια της συνέντευξης και αφού γίνει αποδοχή όλων αυτών τότε ακολουθεί η όλη διαδικασία της συνέντευξης. Αυτός του καθορίζει το πρόγραμμα, την ώρα της συνέντευξης και τον χώρο είναι κυρίως ο συμμετέχων της έρευνας (Παρασκευοπούλου –Κόλλια, 2019 σελ.31).

Κατόπιν συνεννόησης με τους συμμετέχοντες ορίστηκε το πρόγραμμα των συνεντεύξεων που αφορούσε τον τόπο και τον χρόνο. Κάποιες συνεντεύξεις έγιναν δια ζώσης και συγκεκριμένα στο σχολικό χώρο που εργάζονταν οι συμμετέχοντες. Οι υπόλοιπες συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν τηλεφωνικά αφού ορίστηκε πάλι ο χρόνος της συνομιλίας και στις δυο περιπτώσεις χρησιμοποιήθηκε συσκευή ηχογράφησης. Το εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε για την συγκέντρωση πληροφοριών ήταν η ημιδομημένη συνέντευξη. Σύμφωνα με αυτόν τον τύπο συνέντευξης της ημιδομημένης μα δίνεται η ευκαιρία κατά τη διάρκεια της διαδικασίας να τροποποιήσουμε τις ερωτήσεις ανάλογα με τις απαντήσεις που θα πάρουμε. Οι ερωτήσεις είναι προκαθορισμένες, απλώς μας δίνεται η ευκαιρία να αλλάξουμε τη διάταξη τους ή να δώσουμε εξηγήσεις ή κάποιες να τις παραλείψουμε σε περίπτωση που έχουμε λάβει ήδη την απάντηση (Robson, 2010 σελ.321).

Μετά τη πραγματοποίηση των συνεντεύξεων έγινε καταγραφή των ηχογραφημένων συνομιλιών σε γραπτό κείμενο για την περαιτέρω ανάλυση των δεδομένων για τη διεξαγωγή των συμπερασμάτων. Η όλη διαδικασία της μετεγγραφής δηλαδή της απομαγνητοφώνησης των συνεντεύξεων, μετατροπής των ηχητικών ακουσμάτων σε γραπτό κείμενο πρέπει να ακολουθεί συγκεκριμένους κανόνες σημειογραφίας (Τσιώλης, 2017 σσ.3-4).

2.6 Εργασία

Προτού ξεκινήσει τη συνέντευξη ο ερευνητής πρέπει να δημιουργήσει μια σχέση εμπιστοσύνης με τον συνεντευξιαζόμενο. Το καλό κλίμα δημιουργεί μια συνεργασία με ειλικρινή και αυθεντικά αποτελέσματα. Στη διάρκεια της συνέντευξης, ο συνεντεύκτης τηρεί μια ουδέτερη στάση, δε διακόπτει και δεν εκφράζει την άποψη του (Creswell 2016, σελ.401).

Όταν σε μια έρευνα οι συμμετέχοντες-συνεντευξιαζόμενοι είναι πολλοί καλό είναι ο ερευνητής να κάνει μια δοκιμαστική συνέντευξη, πρώτα να παρατηρήσει τα τυχόν προβλήματα που μπορούν να προκύψουν και μετά να πραγματοποιήσει το πρόγραμμα των συνεντεύξεων. Μερικά προβλήματα που μπορούν να προκύψουν στη διάρκεια της συνέντευξης από τον ερευνητή είναι:

- Να μη θέσει τις ερωτήσεις με τη σωστή σειρά ή να παραλείψει κάποια.
- Να είναι αδιάφορος και σκόπιμα να μην εμβαθύνει τις απαντήσεις των συμμετεχόντων σε περίπτωση που είναι μονολεκτικές ή ελλιπείς.
- Ορίζει εκ των προτέρων προσδοκίες για το πώς θα απαντήσουν οι συνεντευξιαζόμενοι.

-Στη συνάντηση της συνέντευξης να είναι απεριποίητος, στάση που δεν εμπνέει κύρος για τον συμμετέχοντα της συνέντευξης (Creswell, 2016 σελ.401).

Ο ερευνητής με την όλη του στάση πρέπει να κάνει τους συνεντευξιαζόμενους να νιώσουν άνετα και ελεύθερα. Γιαυτό πρέπει να ακούει με προσοχή τα λεγόμενα τους, να θέτει ερωτήσεις με σαφή και ξεκάθαρο τρόπο. Να αποκλείει κινήσεις του σώματος, μορφασμούς για να εξασφαλίσει συγκεκριμένες απαντήσεις. Να δίνει την εντύπωση στον συνεντευξιαζόμενο ότι απολαμβάνει τη συνέντευξη μαζί του χωρίς αυτή να αποτελεί μια βαρετή διαδικασία (Robson, 2010 σελ.325).

Το εργαλείο της έρευνας ήταν η συνέντευξη, η οποία με κάποιους συμμετέχοντες διεξήχθη δια ζώσης με φυσική αλληλεπίδραση και με τους υπόλοιπους έγινε μέσω τηλεφώνου. Στην αρχή επιλέχτηκαν οι πρώτοι συμμετέχοντες και ενημερώθηκαν για το σκοπό της έρευνας. Κάποιες συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν στο σχολείο όπου εργάζονταν οι συμμετέχοντες. Κατόπιν συνεννόησης επιλέχτηκε ένας ήσυχος χώρος για να μη διακόπτεται η ροή και η διαδικασία της συνέντευξης. Οι υπόλοιπες συνεντεύξεις έγιναν τηλεφωνικά όπου η όλη ομιλία καταγράφηκε από συσκευή ηχογράφησης. Το μειονέκτημα που έχει η τηλεφωνική συνέντευξη είναι ότι ο ερευνητής δεν έχει σε οπτική επαφή τον συνεντευξιαζόμενο με αποτέλεσμα η επικοινωνία να είναι περιορισμένη και να τον επηρεάζει να κατανοήσει τις αντιλήψεις τους (Creswell, 2016 σελ. 219).

Η διεξαγωγή μιας ποιοτικής έρευνας με τη χρήση της συνέντευξης έχει κάποια στοιχεία θετικά και αρνητικά. Τα θετικά είναι ότι οι συμμετέχοντες μπορεί να περιγράψουν τις εμπειρίες του ενώ ταυτόχρονα ο ερευνητής να του κάνει ερωτήσεις για να ξεκλειδώσει περισσότερες πτυχές των προσωπικών του βιωμάτων (Creswell, 2016 σελ.218). Τα αρνητικά της συνέντευξης είναι ότι ο συμμετέχων μπορεί να δώσει

απαντήσεις που προσδοκά ο ερευνητής. Επίσης ο ερευνητής συμβαίνει να φιλτράρει τις απόψεις των συμμετεχόντων και μερικές φορές οι απαντήσεις τους μπορεί να μην είναι κατανοητές και σαφείς (Creswell, 2016 σελ.218).

Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για την ανάλυση των δεδομένων είναι η θεματική, η οποία αποτελεί μια εύχρηστη μέθοδο στην ποιοτική έρευνα. Με την θεματική ανάλυση εντοπίζονται, περιγράφονται, κατηγοριοποιούνται τα θέματα που προκύπτουν από τα ερευνητικά δεδομένα. Πλεονέκτημα της θεματικής ανάλυσης είναι ότι παρέχει στον ερευνητή μια ευελιξία, ελευθερία χωρίς να σημαίνει ότι σε αυτήν την ανάλυση δεν υπάρχει μια επιστημονική πλαισίωση. Η θεματική ανάλυση περιλαμβάνει έξι στάδια τα οποία μπορούν να ακολουθήσουν μια γραμμική ή κυκλική πορεία (Ισαρη & Πούρκος, 2015 σσ.116-117).

Στο πρώτο στάδιο ο ερευνητής κάνει μια προσεχτική ανάγνωση για να εξοικειωθεί με τα ερευνητικά δεδομένα έτσι ώστε να αποκτήσει μια γενική ιδέα για αυτά που λένε οι συμμετέχοντες. Το δεύτερο στάδιο γίνεται επεξεργασία των κειμένων όπου για το κάθε απόσπασμα αποδίδεται ένας κωδικός που αποδίδει το νόημα ενός τμήματος των ερευνητικών δεδομένων. Όταν το κείμενο εμπεριέχει περισσότερα νοήματα μπορεί να δοθούν περισσότεροι από ένα κωδικοί. Η όλη διαδικασία των εννοιολογικών προσδιορισμών είναι σημαντική για την όλη ανάλυση. Στο τρίτο στάδιο γίνεται σύνθεση κωδικών για να προκύψουν τα επιμέρους θέματα μέσα από τα ερευνητικά δεδομένα. Η ανάδειξη των θεμάτων είναι σημαντική για τον ερευνητή, ο οποίος στη συνέχεια θα περιγράψει, θα ερμηνεύσει και θα δώσει νόημα στο ερευνητικό του υλικό. Το τέταρτο στάδιο ξεκινάει με τη συλλογή των θεμάτων, όπου αυτά στη συνέχεια μπορεί να επανεξεταστούν αν δεν περιέχουν κάποια κριτήρια. Στο στάδιο αυτό ο ερευνητής μπορεί να βελτιώσει ή να αναθεωρήσει τα θέματα αν διαπιστώσει ότι δεν σχηματίζουν ένα ομοιογενές μοτίβο. Στο πέμπτο

στάδιο δίνεται ο ορισμός και το όνομα κάθε θέματος και δημιουργείται ένας θεματικός χάρτης που εμπεριέχονται τα ερευνητικά δεδομένα. Στην συνέχεια για το κάθε θέμα ο ερευνητής κάνει μια ανάλυση της όλης ιστορίας. Όταν ένα θέμα είναι πολύπλοκο σαν έννοια μπορεί να δημιουργήσει μικρότερα υποθέματα προς διερεύνηση. Τέλος στο έκτο στάδιο γίνεται ανάλυση των ευρημάτων που έχει συγκεντρώσει ο ερευνητής από τα δεδομένα του. Η παρουσίαση της ανάλυσης πρέπει να είναι συνεκτική και να παρουσιάζει ενδιαφέρον (Ισαρη & Πούρκος, 2015 σσ.117-119).

2.7 Αξιοπιστία και εγκυρότητα των διαδικασιών της έρευνας

Στόχος μιας έρευνας είναι το εργαλείο που θα χρησιμοποιηθεί να εξάγει αξιόπιστα δεδομένα μέσα από την παρατήρηση. Οι παράγοντες που μπορούν να οδηγήσουν σε μη αξιόπιστα αποτελέσματα είναι οι ερωτήσεις του εργαλείου να μην είναι ξεκάθαρες και στοχευμένες. Η όλη διαδικασία χορήγησης του εργαλείου να μην είναι τυποποιημένη ή τα υποκείμενα της έρευνας να μην κατανοήσουν τα ερωτήματα ή να είναι κουρασμένα και να δώσουν βεβιασμένες απαντήσεις (Creswell, 2016 σελ.161). Η αξιοπιστία του εργαλείου αποτελεί το δείκτη της ποιότητας ελέγχου. Η καλή οργάνωση του εργαλείου από τον ερευνητή με επιμονή και λεπτομέρεια αποτελεί το κλειδί της επιτυχίας. Ένα εργαλείο μπορεί να γίνει εύκολα αναξιόπιστο, το οποίο παρατηρείται από τα στοιχεία που παίρνουμε από τους συμμετέχοντες όταν εμφανίζουν διακυμάνσεις. Σε τυχαία βάση ένα απλό παράδειγμα είναι όταν ο συμμετέχων την ώρα της συνέντευξής είναι κουρασμένος ή έχει νευρικότητα (Robson, 2010 σελ.128).

Σύμφωνα με την αξιοπιστία της εσωτερικής συνέπειας το εργαλείο δίνεται μια φορά και ο συμμετέχων της έρευνας απαντάει μια φορά στο εργαλείο, οι τιμές που παίρνουμε από τις απαντήσεις ενός εργαλείου είναι αξιόπιστες εάν οι τιμές που μας δίνει ο συμμετέχων είναι εσωτερικά συνεπείς. Αν ένας συμμετέχων απαντάει στα ερωτήματα ενός εργαλείου με ένα συγκεκριμένο τρόπο, με παρόμοιο τρόπο θα απαντήσει σε όλα τα ερωτήματα του εργαλείου (Creswell, 2016 σσ.161-162).

Ένα εργαλείο εκτός από την αξιοπιστία του πρέπει να διακρίνεται και για την εγκυρότητα του. Η εγκυρότητα μπορεί να εξασφαλιστεί μέσα από τα δεδομένα των συνεντεύξεων. Αν τα στοιχεία που αντλούμε από μια συνέντευξη επαναλαμβάνονται με παρόμοιο τρόπο και στις άλλες συνεντεύξεις τότε ενδυναμώνουν την εγκυρότητα του εργαλείου (Creswell, 2016 σελ. 164).

2.8 Δεοντολογία έρευνας

Η έννοια της δεοντολογίας στην ποιοτική έρευνα αναφέρεται σε ένα σύνολο κανόνων που καθορίζουν την σχέση ανάμεσα στον ερευνητή και τους συμμετέχοντες. Μια ποιοτική έρευνα για να τηρεί κάποια ζητήματα δεοντολογίας πρέπει να έχει τα παρακάτω χαρακτηριστικά.

- Οι συμμετέχοντες της έρευνας δεν αντιμετωπίζονται ως αντικείμενα ή υποκείμενα αλλά ως πρόσωπα από τα οποία θα αντλήσουμε τα στοιχεία μας προ διερεύνηση.
- Ο ερευνητής με τους συμμετέχοντες της έρευνας πολλές φορές έχει άμεση επαφή και αποτελούν μέρος της κοινωνικής του ζωής.
- Στην ποιοτική έρευνα η όλη διαδικασία της συνέντευξης είναι ανοιχτή, ευμετάβλητη οπότε τα απρόοπτα είναι στοιχεία τα οποία δεν πρέπει να εκπλήσσουν τον ερευνητή

-Στην ποιοτική έρευνα, επειδή ο σχεδιασμός είναι ευέλικτος και αναπροσαρμόσιμος κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, τα ζητήματα δεοντολογίας που πρέπει να τηρηθούν δεν είναι δυνατόν να καθοριστούν από την αρχή, είναι ευμετάβλητα και γιαυτό ο ερευνητής πρέπει να είναι σε εγρήγορση για να αντιμετωπίσει το οποιοδήποτε ηθικό δίλημμα (Ισαρη & Πούρκος, 2015 σσ.88-89).

Ο ερευνητής πριν ξεκινήσει μια έρευνα πρέπει πρώτα απ' όλα να εξασφαλίσει τη συναίνεση και τη συγκατάθεση των συμμετεχόντων το οποίο αποτελεί ένα σημαντικό δεοντολογικό ζήτημα. Πρώτα τους ενημερώνει για το σκοπό της μελέτης , τον χρόνο διάρκεια της συνέντευξης και τη διαβεβαίωση ότι η όλη η διαδικασία θα είναι εμπιστευτική (Creswell, 2016 σελ.221).

Ακόμη ο ερευνητής πρέπει να εξασφαλίσει στους συμμετέχοντες, ότι η όλη ερευνητική διαδικασία που θα ακολουθήσει θα είναι εμπιστευτική και ανώνυμη. Ο ερευνητής με τη στάση και τη συμπεριφορά του θα δημιουργήσει το απαραίτητο κλίμα εμπιστοσύνης που από τη μια θα αναδείξει την ποιότητα της έρευνά τους και από την άλλη θα εξασφαλίσει την ελεύθερη και αυθεντική έκφραση των συμμετεχόντων (Ισαρη & Πούρκος, 2015 σελ.90).

3. Γ' ΜΕΡΟΣ - ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

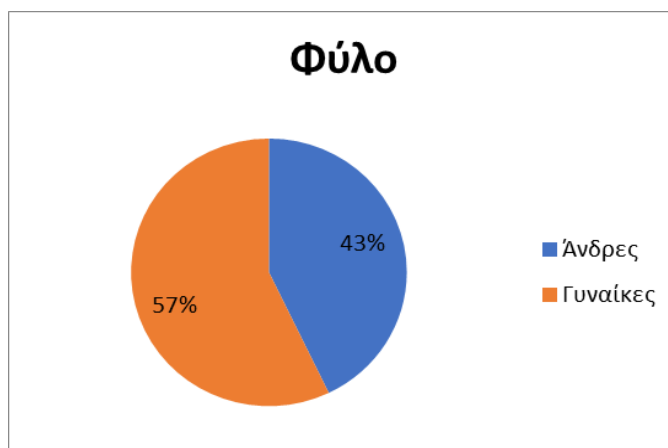
3.1 Εισαγωγή

Στο κεφάλαιο που ακολουθεί θα γίνει παρουσίαση των δεδομένων που πάρθηκαν από τις απαντήσεις των συμμετεχόντων μέσω των ημιδομημένων συνεντεύξεων της ποιοτικής έρευνας. Τα δεδομένα που συγκεντρώσαμε από τις απαντήσεις έγινε ποιοτική ανάλυση του περιεχομένου με μονάδα ανάλυσης λέξεων ή φράσεων και στη συνέχεια έγινε κατηγοριοποίηση τους. Για το κάθε ερευνητικό ερώτημα υπάρχει ένας πίνακας όπου απεικονίζονται τα αποτελέσματα και στη συνέχεια ακολουθεί παράθεση των απαντήσεων που δόθηκαν από τους συμμετέχοντες. Τα αποτελέσματα είναι ενδιαφέροντα τα οποία άλλοτε αναφέρονται στην βιβλιογραφία και άλλοτε όχι.

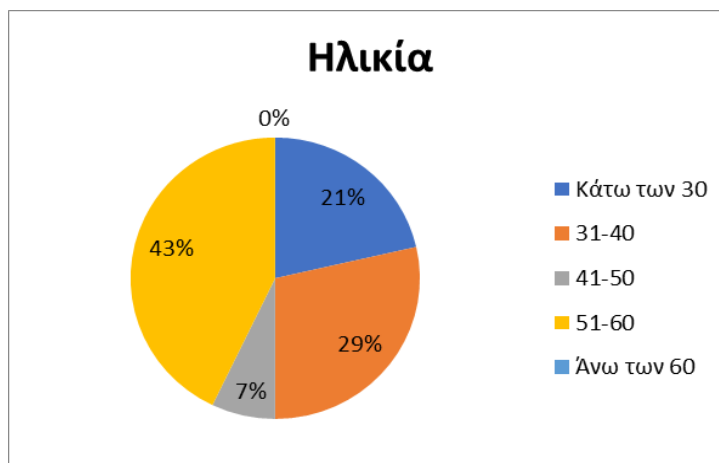
3.2 Ανάλυση των δεδομένων των συνεντεύξεων

Α. Ανάλυση προφίλ των συμμετεχόντων στην έρευνα

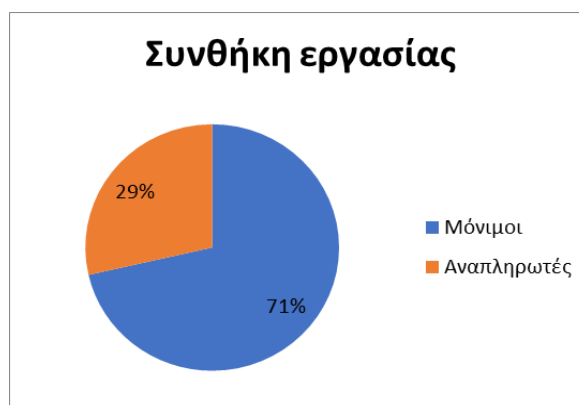
Οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στην έρευνα ήταν 14 δάσκαλοι που διδάσκουν σε σχολεία του νομού Ρεθύμνου. Το 57% των συμμετεχόντων της έρευνας ήταν γυναίκες και το 43% άνδρες.

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων σε ποσοστό 43% ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα των 51-60, ένα 29% ανήκει στη ηλικιακή ομάδα 31-40, το 21% είναι κάτω των 30 χρονών και ένα 7% που αντιστοιχεί σε ένα άτομο βρίσκεται στην ηλικία 41 έως 50.

Το 71% των συμμετεχόντων της έρευνας είναι μόνιμοι δάσκαλοι από τους οποίους 3 από τους 10 στελεχώνουν την τάξη υποδοχής ενώ το 29% είναι αναπληρωτές που αντιστοιχεί σε 4 άτομα που στελεχώνουν την τάξη υποδοχής. Να σημειωθεί ότι όλες οι τάξεις υποδοχής που λειτουργούν στο Ν. Ρεθύμνου στελεχώνονται από αναπληρωτές εκτός από 3 σχολεία στις οποίες υπηρετούν μόνιμοι δάσκαλοι, οι οποίοι τυγχάνει να συμμετέχουν στην έρευνα.

Οι συμμετέχοντες σε ποσοστό 29% έχουν εκπαιδευτική υπηρεσία 3 έως 5 έτη, ένα 29% έχει υπηρεσία από 10 έως 20 έτη, ένα 21% από 21 έως 26 έτη υπηρεσίας και τέλος το 21% έχει εργαστεί από 30 έως 37 έτη. Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί διαθέτουν αρκετά έτη εκπαιδευτικής εμπειρίας γεγονός που έχει ιδιαίτερη σημασία στην όλη διαδικασία της έρευνας για τη διεξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων ως προς τον ρόλο της τάξης υποδοχής στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στους δίγλωσσους μαθητές.

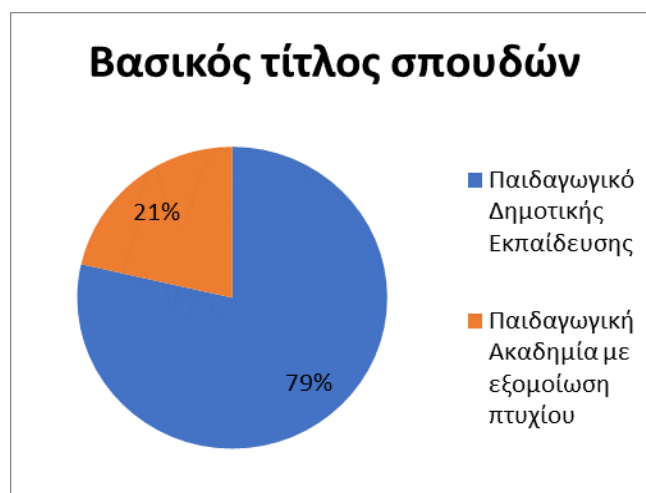
Από τους συμμετέχοντες της έρευνας οι 7 έχουν υπηρετήσει σε τάξη υποδοχής. Σε ποσοστό 57% που αντιστοιχεί σε 4 άτομα έχουν διδάξει σε τάξη υποδοχής για 1 έτος. Ένα 14% που αντιστοιχεί σε ένα άτομο έχει υπηρετήσει για 2 χρόνια, ένα άτομο (14%) για 3 χρόνια και τέλος 1 άτομο έχει εργαστεί για 6 χρόνια. Οι εκπαιδευτικοί που έχουν υπηρετήσει πάνω από 2 χρόνια σε τάξη υποδοχής είναι όλοι μόνιμοι ενώ αυτοί που έχουν υπηρετήσει μόνο για 1 έτος είναι αναπληρωτές.

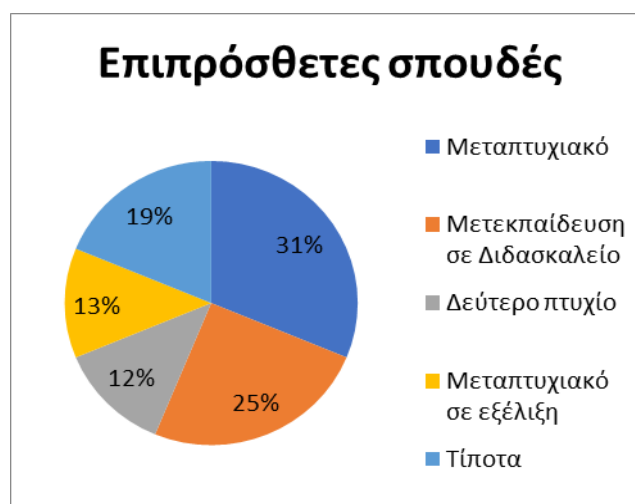
Κατά την διαδικασία τοποθέτησης των εκπαιδευτικών στην τάξη υποδοχής παρατηρούμε ότι σε ποσοστό 86% που αντιστοιχεί σε 6 άτομα την ανέλαβαν χωρίς να είναι δική τους επιλογή και μόνο ένα άτομο σε ποσοστό 14% ανέλαβε την τάξη υποδοχής επειδή το επιθυμούσε ο ίδιος.

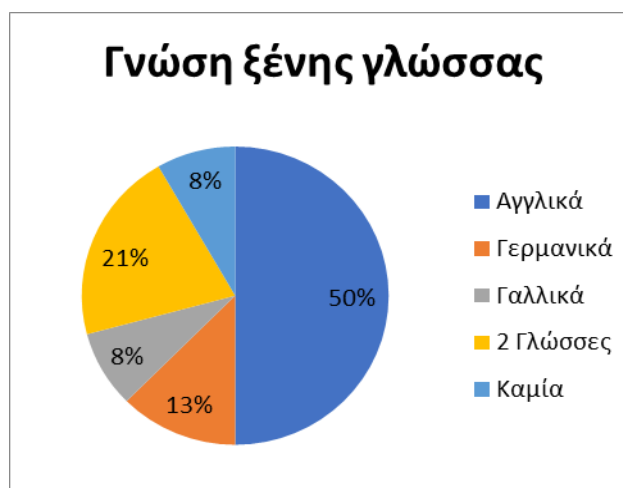
Το 79% των συμμετεχόντων έχει τελειώσει το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης και ένα 21% έχει τελειώσει την Παιδαγωγική Ακαδημία και στην συνέχεια έκανε εξομοίωση του πτυχίου με επιπρόσθετα μαθήματα.

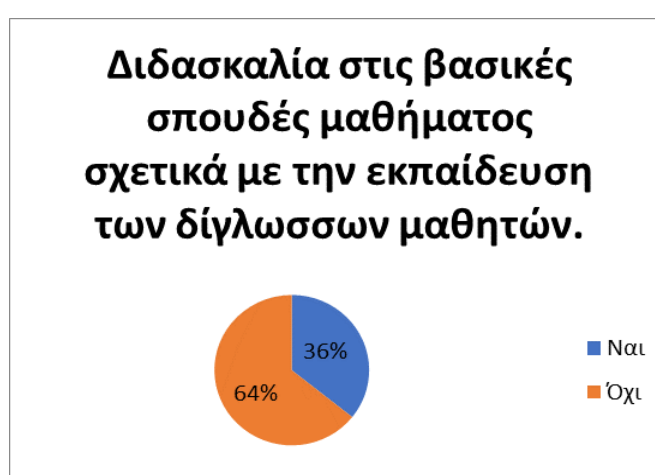
Επιπρόσθετες σπουδές σε μεταπτυχιακό επίπεδο έχει κάνει το 31% των συμμετεχόντων της έρευνας, μεταπτυχιακές σπουδές που είναι σε εξέλιξη κάνει το 13% και μετεκπαίδευση σε Διδασκαλείο έχει κάνει το 25% των εκπαιδευτικών. Δεύτερο πτυχίο έχει το 12% ενώ ένα 19% των εκπαιδευτικών δηλώνει ότι δεν έχει κάνει κάτι παραπάνω από το πρώτο πτυχίο.

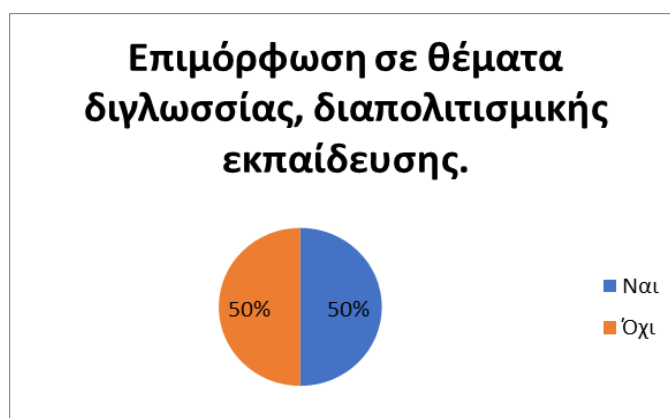
Το 50% των εκπαιδευτικών γνωρίζει την Αγγλική γλώσσα, ένα 13% μιλάει Γερμανικά, ένα 8% μιλάει Γαλλικά ενώ ένα 21% των συμμετεχόντων μιλάει 2 γλώσσες. Καμία γλώσσα δε γνωρίζει το 8% που αντιστοιχεί σε 2 άτομα από τα 14.

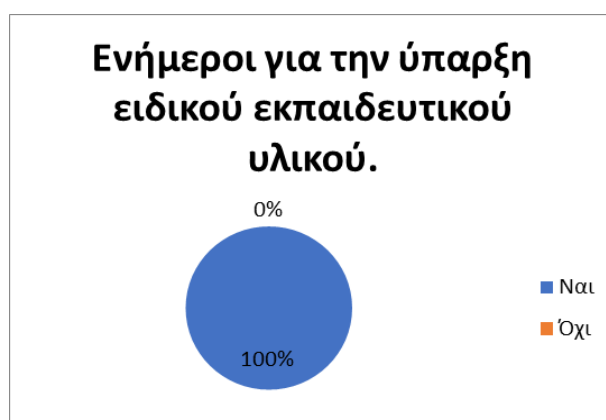
Αναφορικά με τη διδασκαλία κάποιου μαθήματος στις βασικές τους σπουδές που είναι σχετικό με την εκπαίδευση των μεταναστών, τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ξένης γλώσσας ή τη διαπολιτισμική εκπαίδευση, το 64% απάντησε ότι δεν έχουν διδαχτεί κάποιο μάθημα. Κάποιοι συμμετέχοντες μάλιστα απάντησαν ότι στα χρόνια των σπουδών τους δεν υπήρχε το ζήτημα της μετανάστευσης στην Ελλάδα στο βαθμό που υπάρχει σήμερα. Το 36% των συμμετεχόντων είχαν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν μάθημα σχετικά με την εκπαίδευση των δίγλωσσων μαθητών.

Αναφορικά με το αν οι συμμετέχοντες της έρευνας έχουν επιμορφωθεί σε θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, διγλωσσίας ή διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης ξένης γλώσσα το 50% απάντησε ναι ενώ το υπόλοιπο 50% όχι. Αξιοσημείωτο είναι ότι από τους 7 εκπαιδευτικούς που έχουν αναλάβει την τάξη υποδοχής οι 5 έχουν λάβει γνώση κάποιου είδους επιμόρφωσης σε θέματα διγλωσσίας ενώ 2 καθόλου.

Όλοι οι συμμετέχοντες της έρευνας είναι ενήμεροι ότι υπάρχουν σχολικά εγχειρίδια για την υποστήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας που τελείται στην τάξη υποδοχής. Η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών που έχουν διδάξει στην τάξη υποδοχής χρησιμοποιεί τη σειρά «Γεια σας».

B. Η αποτελεσματικότητα της τάξης υποδοχής και η αποδοχή της πολιτισμικής ταυτότητας των μεταναστών

Πίνακας B.1

Ερώτημα : Η τάξη υποδοχής συμβάλλει με την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στην ομαλή σχολική προσαρμογή των αλλοδαπών μαθητών;

Απαντήσεις	Σ1	Σ2	Σ3	Σ4	Σ5	Σ6	Σ7	Σ8	Σ9	Σ10	Σ11	Σ12	Σ13	Σ14	ΣΥΝ.
Ναι	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	14
Όχι															0
Επαναλαμβανόμενες λέξεις και φράσεις κλειδιά															
Επικοινωνία/ κοινωνικοποίηση			×				×			×	×	×		×	6
Ενσωμάτωση στην εκπαιδευτική διαδικασία	×	×	×	×		×	×		×	×	×	×	×	×	12

Στο ερώτημα αν η τάξη υποδοχής συμβάλλει με την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στην ομαλή σχολική προσαρμογή των αλλοδαπών μαθητών, σε ποσοστό 100% απάντησε ναι. Οι απαντήσεις των συμμετεχόντων εστιάζονται γύρω από την σημαντικότητα της **επικοινωνίας – κοινωνικοποίησης** όπου σε αυτό βοηθάει η εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας. Αυτό φαίνεται από τις παρακάτω απαντήσεις:

“Ναι βοηθάει γιατί τους λύνει το πρόβλημα της επικοινωνίας αρχικά και μετά της κατανόησης του γραπτού λόγου”.Σ3, “Όταν ο μαθητής γνωρίζει την γλώσσα μπορεί να επικοινωνήσει και να συνδεθεί με τους μαθητές τους”.Σ9, “ οι μαθητές

μαθαίνοντας την γλώσσα προσαρμόζονται στο νέο τους περιβάλλον και κοινωνικοποιούνται στο βαθμό αυτό που είναι εφικτό''Σ10

Η εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας βοηθάει στην **ενσωμάτωση στην εκπαιδευτική διαδικασία**. '' *Συμβάλλει στην καλύτερη λειτουργία της σχολική τάξης όταν γνωρίζει την ελληνική γλώσσα*''Σ1, '' *οι μαθητές μαθαίνοντας την ελληνική γλώσσα μπορούν να κατανοήσουν πληρέστατο το αναλυτικό πρόγραμμα της τάξης τους*''Σ3, ''*οι αλλοδαποί μαθητές μπορούν να συμμετέχουν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα του σχολείου*''Σ7, '' *οι αλλοδαποί μαθητές μπορούν να ενταχθούν στην μαθησιακή διαδικασία*''Σ14

Πίνακας Β.2

Ερώτημα : Η τάξη υποδοχής λειτουργεί θετικά στην άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων στους δίγλωσσους μαθητές;

Απαντήσεις	Σ1	Σ2	Σ3	Σ4	Σ5	Σ6	Σ7	Σ8	Σ9	Σ10	Σ11	Σ12	Σ13	Σ14	ΣΥΝ.
Ναι	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	14
Όχι															0
Επαναλαμβανόμενες λέξεις και φράσεις κλειδιά															
Ένταξη στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα	×	×		×	×		×	×		×	×	×	×	×	12
Επικοινωνία			×							×	×	×			4

Όλοι συμμετέχοντες βλέπουν θετικά την λειτουργία της τάξης υποδοχής και υποστηρίζουν ότι βοηθάει την άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων των δίγλωσσων μαθητών. Συγκεκριμένα βοηθάει τους αλλοδαπούς μαθητές **στην ένταξη τους στο**

εκπαιδευτικό πρόγραμμα: *''μπορούν να συμμετέχουν στην διαδικασία της μάθησης γενικότερα στις σχολικές δραστηριότητες του σχολείου''*.Σ1, *''αλλά αν δεν υπήρχε αυτό ο υποστηρικτικός θεσμός θα ήταν αδύνατο η ομαλή ένταξη αυτών των μαθητών στις τάξεις που ανήκουν κανονικά''*.Σ4, *''τους δίνεται η δυνατότητα να συμμετέχουν ισότιμα σε όλες τις εκπαιδευτικές δράσεις του σχολείου''*.Σ7

Επίσης από τους συμμετέχοντες αναφέρεται η σπουδαιότητα της επικοινωνίας που κατακτιέται από την τάξη υποδοχής: *''Σίγουρα βοηθάει τα παιδιά να επικοινωνήσουν πρώτα απ όλα''*.Σ3, *''νομίζω ότι αποτελεί σοβαρό πυλώνα για την βοήθεια των μαθητών αυτών που έχουν σοβαρά προβλήματα και μαθησιακά και κοινωνικά''*.Σ11, *''λειτουργεί υποστηρικτικά και στην εκμάθηση της γλώσσας''*.Σ12

Πίνακας Β.3

Ερώτηση : Ο θεσμός της τάξη υποδοχής θα μπορούσε να παρέχει περισσότερες δυνατότητες για ίσες ευκαιρίες μάθησης στους δίγλωσσους μαθητές;

Απαντήσεις	Σ1	Σ2	Σ3	Σ4	Σ5	Σ6	Σ7	Σ8	Σ9	Σ10	Σ11	Σ12	Σ13	Σ14	ΣΥΝ.
Ναι	×	×	×	×		×	×	×	×		×	×	×	×	12
Όχι					×					×					2
Επαναλαμβανόμενες λέξεις και φράσεις κλειδιά															
Ίδρυση νέων τάξεων υποδοχής	×			×											2
Επέκταση ωραρίου διδασκαλίας		×	×			×	×					×	×	×	7
Επιστημονική κατάρτιση και σύγχρονο υλικό					×				×		×				3

Στο ερώτημα αν η τάξη υποδοχή θα μπορούσε να παρέχει περισσότερες δυνατότητες για ίσες ευκαιρίες μάθησης στους δίγλωσσους μαθητές η πλειοψηφία των συμμετεχόντων σε ποσοστό 86% απαντά ναι, εκτός από δυο άτομα σε ποσοστό 14% που θεωρούν ότι ο σημερινός τρόπος λειτουργίας του είναι επαρκής και δεν χρειάζεται κάποιες βελτιώσεις.

Οι περισσότεροι συμμετέχοντες θεωρούν ότι πρέπει να αυξηθούν οι ώρες διδασκαλίας στην τάξη υποδοχής διότι δεν φτάνουν 2 με 3 ώρες την εβδομάδα, συγκεκριμένα: *''θέλει πιο εκτεταμένο ωράριο που θα μπορούσαν να κάνουν περισσότερα οι μαθητές που έχουν δυσκολία στα ελληνικά''*.Σ2, *''Ναι αρκεί να ήταν περισσότερες ώρες για κάθε παιδάκι και όχι μόνο μια ή δυο την εβδομάδα''*.Σ3, *''αν οι ώρες διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας ήταν περισσότερες ώρες, διότι 2 και 3 ώρες την εβδομάδα δεν επαρκούν''*.Σ14

Ακόμη να υπάρξει ενδιαφέρον για την ίδρυση περισσότερων τάξεων υποδοχής και σε άλλα σχολεία, διότι σχεδόν σε όλα υπάρχουν μετανάστες: *''γιατί σε όλα τα σχολεία ανά την επικράτεια υπάρχουν μαθητές δίγλωσσοι, αλλά δυστυχώς δεν λειτουργούν τάξεις υποδοχής''*.Σ1, *''μόνο αν διπλασιάζονταν τα τμήματα των τάξεων υποδοχής θα μπορούσε να τους προσφερθεί καλύτερη βοήθεια''*.Σ4

Επίσης οι συμμετέχοντες απάντησαν ότι πρέπει να υπάρχει επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και σύγχρονο υλικό: *''Με περισσότερο και πιο εκπαιδευόμενο εκπαιδευτικό προσωπικό και με σύγχρονα εκπαιδευτικά βιβλία και λογισμικά''*.Σ9, *''Επίσης θα βοηθούσε αν υπήρχαν διδακτικά βιβλία και συγγράμματα από το υπουργείο τα οποία να υπάρχουν σε κάθε σχολείο''*.Σ6

Πίνακας Β. 4

Ερώτημα : Η λειτουργία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος αφομοιώνει γλωσσικά και πολιτισμικά τους αλλοδαπούς μαθητές στην ελληνική πραγματικότητα;

Απαντήσεις	Σ1	Σ2	Σ3	Σ4	Σ5	Σ6	Σ7	Σ8	Σ9	Σ10	Σ11	Σ12	Σ13	Σ14	ΣΥΝ
Ναι		×			×		×	×	×	×	×	×	×	×	10
Όχι	×		×	×		×									4
Επαναλαμβανόμενες λέξεις και φράσεις κλειδιά															
Γλωσσική και πολιτισμική αφομοίωση		×			×		×	×	×	×	×	×	×	×	10
Δυσκολία ενσωμάτωσης	×		×	×		×									4

Στην ερώτηση αν η λειτουργία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος αφομοιώνει γλωσσικά και πολιτισμικά τους αλλοδαπούς μαθητές στην ελληνική πραγματικότητα το 71% απάντησε θετικά ότι συμβαίνει ενώ ένα 29% ότι δεν υπάρχει αφομοίωση.

Δέκα εκπαιδευτικοί του δείγματος πιστεύουν ότι το ελληνικό σύστημα εκπαίδευσης ενσωματώνει τους μετανάστες μαθητές στην ελληνική κοινωνία και τους αφομοιώνει **γλωσσικά και πολιτισμικά**. Συγκεκριμένα έδωσαν τις ακόλουθες απαντήσεις: *''Ναι τους αφομοιώνει γλωσσικά και πολιτισμικά στην ελληνική πραγματικότητα, μάλιστα κάποιοι μαθητές το επιδιώκουν με την παρότρυνση των γονιών τους''*. Σ7, *''Πιστεύω πως αυτό επιτυγχάνεται σε αρκετά μεγάλο βαθμό καθώς με αυτόν τον τρόπο τα παιδιά μαθαίνουν και την γραμματική της ελληνικής και ταυτόχρονα την ιστορία και τον πολιτισμό της χώρας που τους φιλοξενεί''*.

Σ10, *“Η λειτουργία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος αφομοιώνει σε αρκετά μεγάλο βαθμό γλωσσικά και πολιτισμικά τους αλλοδαπούς μαθητές. Οι μαθητές ενσωματώνονται στην ελληνική πραγματικότητα”*.Σ13

Ένα 29% του δείγματος απάντησε ότι το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα *δεν ενσωματώνει τους δίγλωσσους μαθητές και υπάρχει δυσκολία διότι: “υστερεί ότι όλοι μαθητές αντιμετωπίζονται σαν να την γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα και δεν διαφοροποιεί την διδασκαλία , εγχειρίδια για τους μαθητές που αδυνατούν να κατανοήσουν έννοιες”*. Σ1, *“Όχι, όχι είναι καθαρά φτιαγμένο για μαθητές που έχουν την ελληνική ως μητρική γλώσσα και σε ένα ελληνικό πολιτισμικό”*.

Πίνακας Β. 5

Ερώτημα : Η απαξίωση του πολιτισμικού και γλωσσικού κεφαλαίου των αλλοδαπών μαθητών λειτουργεί αρνητικά στην ομαλή τους εκπαιδευτική και κοινωνική ένταξη;

Απαντήσεις	Σ1	Σ2	Σ3	Σ4	Σ5	Σ6	Σ7	Σ8	Σ9	Σ10	Σ11	Σ12	Σ13	Σ14	ΣΥΝ.
Ναι		×	×	×	×	×	×		×	×	×	×		×	11
Όχι	×							×					×		3
Επαναλαμβανόμενες λέξεις και φράσεις κλειδιά															
Εμπόδιο στην κοινωνική και πολιτισμική ένταξη		×	×	×	×	×	×		×	×	×	×		×	11
Δεν αποτελεί εμπόδιο	×							×					×		3

Στην ερώτηση αν η απαξίωση του πολιτισμικού και γλωσσικού κεφαλαίου των αλλοδαπών μαθητών λειτουργεί αρνητικά στην ομαλή τους εκπαιδευτική και κοινωνική ένταξη σε ποσοστό 79% απάντησε ναι, ενώ ένα 21 % αναφέρει ότι η δεν λειτουργεί αρνητικά.

Οι περισσότεροι συμμετέχοντες θεωρούν ότι η απαξίωση του πολιτισμικού και γλωσσικού κεφαλαίου των αλλοδαπών μαθητών **αποτελεί εμπόδιο στην κοινωνική και πολιτισμική τους ένταξη**: *''Αν υπάρχει απαξίωση ναι προφανώς δεν μπορείς σε ένα παιδί που έχει μεγαλώσει που έχει περάσει μερικά χρόνια ας πούμε ως Αλβανός ,Βούλγαρος ξαφνικά εσύ να του πεις ότι εδώ ήρθες σε ένα ανώτερο περιβάλλον, αυτόματα τον περιθωριοποιείς''*.Σ4, *''Φυσικά ναι, με το να μειώνεις και να μην αποδέχεσαι τον πολιτισμό, την γλώσσα κάποιου ανθρώπου λειτουργεί αρνητικά και δημιουργεί συναισθήματα κατωτερότητας''*.Σ7, *''Ναι, όταν δεν αποδέχεσαι τον πολιτισμό, τη γλώσσα των μαθητών σου και όταν υπάρχει μια αίσθηση απαξίωσης από μέρους τους, αυτό λειτουργεί αρνητικά''*.Σ14

Σε ποσοστό 21% που αντιστοιχεί σε τρία άτομα απάντησαν ότι η απαξίωση του γλωσσικού και πολιτισμικού κεφαλαίου των αλλοδαπών **δεν αποτελεί εμπόδιο** στην ομαλή εκπαιδευτική και κοινωνική τους ένταξη. Συγκεκριμένα *''Νομίζω ότι αυτοί δεν δέχονται και τον τόπο καταγωγή τους κάποιες φορές νομίζουν ότι αν αναφέρεις την χώρα τους το θεωρούν βρίσιμο παράδειγμα, Αλβανέ λέει ο άλλος μαθητής και λέει ότι με έβρισε όταν ένας μαθητής αποκαλεί τον άλλο δηλ. τον αποκαλεί προσδιορισμένα με την χώρα προέλευσης. Αυτός έχει απαρνηθεί τα πάντα, προσπαθεί να αφομοιωθεί, να προσαρμοστεί στις ελληνικές συνθήκες, στην ελληνική κουλτούρα στα ελληνικά ήθη έθιμα, παραδόσεις και να έχει απαρνηθεί την χώρα του, πολιτισμικά και κοινωνικά, τα πάντα έτσι πιστεύω''*.Σ1, *''δε νομίζω ότι λειτουργεί απαξιωτικά, όσοι έρχονται και θέλουν να μάθουν την ελληνική γλώσσα, θέλουν να μάθουν την*

ελληνική γλώσσα γιατί νομίζω ότι θα προσαρμοστούν και καλύτερα στον τόπο που βρίσκονται''.Σ8, ''Δεν θα έλεγα ότι λειτουργεί αρνητικά στην ομαλή τους κοινωνική και εκπαιδευτική ένταξη, οι μαθητές εντάσσονται σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό τόσο κοινωνικά όσο και εκπαιδευτικά''.Σ13

Πίνακας Β. 6

Ερώτημα : Η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας των μεταναστών θα βοηθούσε θετικά στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας του σχολείου;

Απαντήσεις	Σ1	Σ2	Σ3	Σ4	Σ5	Σ6	Σ7	Σ8	Σ9	Σ10	Σ11	Σ12	Σ13	Σ14	ΣΥΝ
Ναι	×	×	×		×	×	×	×		×	×	×	×	×	12
Όχι				×					×						2
Επαναλαμβανόμενες λέξεις και φράσεις κλειδιά															
Διδασκαλία της μητρικής γλώσσας	×	×	×		×			×	×	×	×		×		10
Συσχέτιση λέξεων						×	×					×		×	4

Στο ερώτημα αν η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας των μεταναστών θα βοηθούσε θετικά στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας του σχολείου σε ποσοστό 86% απάντησε θετικά ενώ δυο άτομα όχι.

Οι περισσότεροι συμμετέχοντες θεωρούν ότι **η διδασκαλία της μητρική γλώσσα των μεταναστών, βοηθάει στη διδασκαλία της ελληνική ως δεύτερης ξένης γλώσσας**. Οι συμμετέχοντες έδωσαν τις παρακάτω απαντήσεις: *''Αν ο εκπαιδευτικός που διδάσκει στο τμήμα υποδοχής γνώριζε την μητρική γλώσσα των αλλοδαπών*

μαθητών ίσως να τους βοηθούσε περισσότερο για να γίνει πιο εύκολη η κατανόηση και η μετάφραση''.Σ5, ''Η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας θα βοηθούσε τα παιδιά αυτά εάν υπήρχε ένα σχολείο που λειτουργούσε ως πολυπολιτισμικό''. Σ6, ''Σίγουρα η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας των μεταναστών θα βοηθούσε στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας του σχολείου ιδιαίτερα στην αρχή που έρχονται στις ελληνικές τάξεις οι αλλόγλωσσοι μαθητές που ακόμα δεν γνωρίζουν καθόλου ελληνικά''.Σ13

Οι συμμετέχοντες της έρευνας επίσης υποστηρίζουν ότι με τη διδασκαλία της μητρικής τους γλώσσας θα ήταν πιο εύκολο να γίνει **συσχέτιση λέξεων** ανάμεσα στις δυο γλώσσες: *''πιστεύω θα βοηθούσε διότι θα γινόταν και η σύγκριση αυτών των δυο γλωσσών και θα μπορούσαν τα παιδιά να κατανοήσουν καλύτερα την ελληνική γλώσσα παράλληλα με το τμήμα υποδοχής αν λειτουργούσε ένα τέτοιο τμήμα''.Σ6, ''Αν κάποιος δάσκαλος γνώριζε την μητρική τους γλώσσα θα ήταν πιο εύκολο να κάνει συσχετίσεις λέξεων ανάμεσα στις δυο γλώσσες, οπότε θα ήταν πιο αποτελεσματική η διδασκαλία της ελληνικής στους μετανάστες''.Σ7, ''Θα βοηθούσε θετικά γιατί θα έδινε τη δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς να συσχετίζουν λέξεις, έννοιες της μητρικής τους γλώσσας με τις αντίστοιχες της ελληνικής''. Σ14*

Πίνακας Β. 7

Ερώτημα : Η τάξη υποδοχής συνεισφέρει και συμβάλλει στην ανάπτυξη της μητρικής γλώσσας και της πολιτισμικής ταυτότητας των αλλοδαπών μαθητών;

Απαντήσεις	Σ1	Σ2	Σ3	Σ4	Σ5	Σ6	Σ7	Σ8	Σ9	Σ10	Σ11	Σ12	Σ13	Σ14	ΣΥΝ
Ναι	×	×			×			×	×	×	×		×		8
Όχι			×	×		×	×					×		×	6
Επαναλαμβανόμενες λέξεις και φράσεις κλειδιά															
Ανάπτυξη μητρικής γλώσσας	×	×		×	×			×		×	×		×		8
Ανάπτυξη πολιτισμικής ταυτότητας					×			×	×				×		4
Όχι όπως λειτουργεί						×	×					×		×	4

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων της έρευνας σε ποσοστό 57% θεωρεί ότι η τάξη υποδοχής συνεισφέρει και συμβάλλει στην **ανάπτυξη της μητρικής γλώσσας** και **της πολιτισμικής ταυτότητας** των αλλοδαπών μαθητών ενώ ένα 43% πιστεύει όχι.

Οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι τάξη υποδοχής συμβάλει **στην ανάπτυξη της μητρικής γλώσσας και της πολιτισμικής ταυτότητας**.

Συγκεκριμένα έχουμε τις εξής απαντήσεις: *''Όταν είναι ομοειδής ομάδες και συναναστρέφονται μεταξύ τους σαφώς, αν τους επιτρέπουν να μιλήσουν την μητρική τους γλώσσα σαφώς και συμβάλλει''*.Σ1, *''Στην γλώσσα τους όχι ιδιαίτερα αλλά ναι στην πολιτισμική τους ταυτότητα''*. Σ9 *''Η τάξη υποδοχής συμβάλλει ως ένα βαθμό στην ανάπτυξη της μητρικής γλώσσας και της πολιτισμικής ταυτότητας των αλλοδαπών μαθητών, γίνεται προσπάθεια με κάθε ευκαιρία να συνδέουμε την ελληνική γλώσσα καθώς και τον ένα πολιτισμό με τον άλλον μέσω κάποιων δραστηριοτήτων τραγουδιών και βίντεο''*.Σ13

Το 43% των συμμετεχόντων της έρευνας, θεωρεί ότι η τάξη υποδοχής **δε συμβάλλει** στην ανάπτυξη της μητρικής γλώσσας και της πολιτισμική ταυτότητας των αλλοδαπών **με τον τρόπο που λειτουργεί**. Συγκεκριμένα απάντησαν: *''όχι δεν γίνεται αυτό στο τμήμα υποδοχής γιατί το τμήμα υποδοχής έχει άλλο ρόλο, οπότε η μητρική γλώσσα των παιδιών αυτών θα πρέπει να διδάσκεται από άλλον εκπαιδευτικό''*.Σ6, *''Πιστεύω πως η τάξη υποδοχής δεν ασχολείται καθόλου και ούτε ενδιαφέρεται για την μητρική γλώσσα και τον πολιτισμό των αλλοδαπών μαθητών''*.Σ7, *''Θα έλεγα όχι διότι ασχολείται περισσότερο με την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας''*.Σ14

Πίνακας Β.8

Ερώτημα : Η χρήση της μητρικής γλώσσας των μεταναστών στο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον εμποδίζει την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας;

Απαντήσεις	Σ1	Σ2	Σ3	Σ4	Σ5	Σ6	Σ7	Σ8	Σ9	Σ10	Σ11	Σ12	Σ13	Σ14	ΣΥΝ
Ναι	×		×		×	×		×		×			×		7
Όχι		×		×			×		×		×	×		×	7
Επαναλαμβανόμενες λέξεις και φράσεις κλειδιά															
Εμπόδιο στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας	×		×		×	×		×		×			×		7
Δεν αποτελεί εμπόδιο.		×		×			×		×		×	×		×	7

Στο ερώτημα αν η χρήση της μητρικής γλώσσας των μεταναστών στο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον εμποδίζει την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας οι μισοί συμμετέχοντες σε ποσοστό 50% απάντησαν όχι ότι δεν αποτελεί εμπόδιο ενώ το άλλο μισό δείγμα (N) απάντησε ότι αποτελεί εμπόδιο.

Οι μισοί συμμετέχοντες δήλωσαν ότι από τη στιγμή που οι αλλοδαποί μαθητές έχουν παρέες ελληνόπουλα, συναναστρέφονται με άτομα που μιλάνε ελληνικά, η χρήση της μητρικής τους γλώσσας στο σπίτι τους ή όταν μιλάνε με ομοεθνείς του **δεν αποτελεί εμπόδιο** αλλά αντίθετα αποτελεί όφελος για όλους. Οι εκπαιδευτικοί έδωσαν τις εξής απαντήσεις: *''Από τι ξέρω όχι μέχρι δυο ξένες*

γλώσσες το παιδί μπορεί να τις μιλήσει άνετα ενδεχομένως και τρεις''.Σ4, ''Η χρήση της μητρικής γλώσσας στο οικογενειακό τους περιβάλλον πιστεύω πως δεν αποτελεί κανένα εμπόδιο στην εκμάθηση της ελληνικής από την στιγμή που οι αλλοδαποί μαθητές συναναστρέφονται με έλληνες μαθητές''.Σ7, ''Θεωρώ ότι δεν αποτελεί εμπόδιο από την στιγμή που τα παιδιά των μεταναστών συναναστρέφονται με ελληνόπουλα και μιλούν μεταξύ τους την ελληνική.Σ14

Καθώς παρατηρούμε τον Πίνακα 8 διαπιστώνουμε ότι οι μισοί εκπαιδευτικοί υποστηρίζουν την άποψη ότι η χρήση της μητρικής τους γλώσσας στο οικογενειακό και κοινωνικό τους περιβάλλον **αποτελεί εμπόδιο για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας:** ''Σαφώς και την εμποδίζει γιατί στην χώρα που ζουν τώρα θα πρέπει να ομιλούν την γλώσσα της χώρας που ζούνε''.Σ1, ''Έχω παρατηρήσει σε παιδιά που στο σπίτι μιλάνε την μητρική τους γλώσσα παρουσιάζουν περισσότερες δυσκολίες στο να μάθουν την ελληνική''.Σ5, ''όταν οι γονείς μιλάνε την μητρική γλώσσα τα παιδιά δυσκολεύονται περισσότερο στην κατανόηση της ελληνικής γιατί δεν υπάρχει ας πούμε στο σπίτι ή αντίστοιχη, ας πούμε εκμάθηση της γλώσσας και οι ίδιοι οι γονείς δυσκολεύονται στο να βοηθήσουν τα παιδιά τους στα ελληνικά''.Σ6

Γ. Επιστημονική κατάρτιση και στελέχωση των τάξεων υποδοχής

Πίνακας Γ. 1

Ερώτημα : Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της τάξης υποδοχής για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας κρίνεται απαραίτητη;

Απαντήσεις	Σ1	Σ2	Σ3	Σ4	Σ5	Σ6	Σ7	Σ8	Σ9	Σ10	Σ11	Σ12	Σ13	Σ14	ΣΥΝ
Ναι	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	14
Όχι															0
Επαναλαμβανόμενες λέξεις και φράσεις κλειδιά															
Οργανωμένη και συστηματική επιμόρφωση	×	×	×	×	×	×		×	×	×	×	×	×		12
Θέληση δασκάλου							×							×	2

Όλοι οι συμμετέχοντες του δείγματος (N) συμφωνούν ότι επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της τάξης υποδοχής για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ξένης γλώσσας κρίνεται απαραίτητη. Σύμφωνα με τις απαντήσεις τους, από την αρχή της χρονιάς το Υπουργείο πρέπει να παρέχει **οργανωμένη και συστηματικότερη επιμόρφωση** στους εκπαιδευτικούς που αναλαμβάνουν την τάξη υποδοχής, καθώς μάλιστα κάποιοι από αυτούς είναι αναπληρωτές με ελάχιστη διδακτική εμπειρία. Οι συμμετέχοντες έδωσαν τις παρακάτω απαντήσεις: *''δυστυχώς δεν υπάρχει επιμόρφωση..προσλαμβάνονται εκπαιδευτικοί χωρίς να χουν..να γνωρίζουν πώς μπορούν να ανταπεξέλθουν στις.. υποχρεώσεις που έχουν απέναντι στην τάξεις υποδοχής''*.Σ1, *''Εντελώς πως δίνεις το τμήμα υποδοχής σε ανθρώπους που δεν*

ξέρουν να κάνουν τα ελληνικά ως δεύτερη ξένη γλώσσα''.Σ4, ``Θεωρώ άκρως απαραίτητη την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της τάξης υποδοχής αλλά το βασικό είναι να γίνεται στην αρχή του σχολικού έτους και όχι προς τη μέση έτσι θα είναι βοηθητική η επιμόρφωση''.Σ13

Επίσης δυο συμμετέχοντες δίνουν βαρύτητα στη θέληση του δασκάλου να παράξει έργο όταν αναλαμβάνει μια τάξη υποδοχής: *''σημαντικό ρόλο παίζει η εκπαιδευτική εμπειρία και το μεράκι του δασκάλου που αναλαμβάνει αυτήν την τάξη''*.Σ14, *''Ασφαλώς και κρίνεται απαραίτητη αλλά αυτό περισσότερο που μετράει περισσότερο είναι η θέληση του δάσκαλου που επιτελεί το διδαχτικό έργο''*.Σ 7

Πίνακας Γ. 2

Ερώτημα : Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μιας σχολικής μονάδας που έχει μετανάστες σε θέματα διγλωσσίας και ετερότητας δημιουργεί μια θετική κουλτούρα και διευκολύνει τη συνολική εκπαίδευση αυτών των μαθητών;

[illegible]

Όλοι οι συμμετέχοντες του δείγματος σε ποσοστό 100% συμφωνούν ότι η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μιας σχολικής μονάδας που έχει μετανάστες σε θέματα διγλωσσίας και ετερότητας δημιουργεί μια θετική κουλτούρα και διευκολύνει τη συνολική εκπαίδευση αυτών των μαθητών. Θεωρούν ότι είναι σημαντική **η υποχρεωτική και στοχευόμενη επιμόρφωση** έτσι ώστε όλοι οι εκπαιδευτικοί να είναι ενημερωμένοι σε θέματα ετερότητας για να υπάρχει μια ενιαία προσέγγιση στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αλλοδαποί μαθητές. Συγκεκριμένα απάντησαν: *''Σαφώς θα πρέπει όλοι οι εκπαιδευτικοί της γενικής αγωγής να έχουν μια θετική στάση απέναντι στους αλλόγλωσσους μαθητές, αλλά δεν υπάρχουν επιμορφώσεις δεν υπάρχουν σεμινάρια''*.Σ1, *''Ναι σίγουρα βοηθάει, σίγουρα η επιμόρφωση εννοείται ότι βοηθάει, απλώς δεν πρέπει να αφήνεται η επιμόρφωση στην εθελοντική ας πούμε προσήλωση των εκπαιδευτικών, θα πρέπει με κατά κάποιο τρόπο η επιμόρφωση να γίνεται υποχρεωτικά να υπάρχουν κύκλοι επιμόρφωσης υποχρεωτικής που να συμμετέχουν όλοι οι εκπαιδευτικοί''*.Σ6, *''Σίγουρα βοηθάει η συνολική εκπαίδευση όλων των εκπαιδευτικών μιας σχολικής μονάδας για να υπάρχει μια ενιαία προσέγγιση των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι αλλοδαποί μαθητές''*.Σ7

Πίνακας Γ. 3

Ερώτημα : Η στελέχωση των τάξεων υποδοχής από αναπληρωτές εκπαιδευτικούς έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική λειτουργία τους;

Απαντήσεις	Σ1	Σ2	Σ3	Σ4	Σ5	Σ6	Σ7	Σ8	Σ9	Σ10	Σ11	Σ12	Σ13	Σ14	ΣΥΝ
Ναι	×			×	×	×	×		×		×	×		×	9
Όχι		×	×					×		×			×		5
Επαναλαμβανόμενες λέξεις και φράσεις κλειδιά															
Επιμόρφωση και εμπειρία	×	×		×	×	×			×		×		×	×	9
Συνέχεια εκπαιδευτικού ύργου	×	×				×	×			×		×		×	7

Η στελέχωση των τάξεων υποδοχής από αναπληρωτές εκπαιδευτικούς έχει αρνητικό αντίκτυπο στην αποτελεσματική τους λειτουργία θεωρεί το 64% των συμμετεχόντων. Το γεγονός ότι κάθε χρόνο στελεχώνεται κυρίως από αναπληρωτές που την επόμενη χρονιά το πιο πιθανόν να μην ξαναδουλέψουν σε αυτή, έχει σαν αποτέλεσμα να μην υπάρχει **σταθερότητα και συνέχεια στο έργο που επιτελείται**: *“κάθε χρόνο αλλάζουν χωρίς να έχει συνέχεια το έργο τους, αναλαμβάνουν κάθε φορά νέοι αναπληρωτές χωρίς να έχουν επιμόρφωση ή εμπειρία στην τάξη υποδοχής. Πρέπει να υπάρχει μια σταθερότητα”*.Σ1, *“όταν ο αναπληρωτής εκπαιδευτικός θα αναγκαστεί εκ των πραγμάτων να μετακινηθεί σε άλλο σχολείο και τη θέση του αναλάβει ένας άλλος εκπαιδευτικός δεν υπάρχει συνέχεια στην δουλειά που γίνεται στο τμήμα υποδοχής”*.Σ6, *“θα ήταν καλό σε αυτές τις τάξεις να υπάρχει μια συνέχεια και συνέπεια”*.Σ7

Το γεγονός ότι οι αναπληρωτές έχουν λίγα χρόνια διδακτικής εμπειρίας δεν τους βοηθάει να διαχειριστούν με ευέλικτο τρόπο τις ιδιαιτερότητες αυτών των παιδιών. Επίσης μειονέκτημα αποτελεί η έλλειψη **επιμόρφωσης και εμπειρίας**. Οι συμμετέχοντες έδωσαν τις παρακάτω απαντήσεις: *''Θεωρητικά εκεί έπρεπε να παίρνουν καταρτισμένους εκπαιδευτικούς, επειδή οι αναπληρωτές δεν έχουν την ικανότητα να το κάνουν αυτό στις περισσότερες περιπτώσεις''*.Σ4, *''Θεωρώ ότι η τάξη υποδοχής πρέπει να διδάσκεται από εκπαιδευτικούς που έχουν εμπειρία στις τάξεις γενικής αγωγής''*.Σ9, *''Εγώ την πρώτη φορά που δούλεψα σε τάξη υποδοχής με προσέλαβαν τον Οκτώβριο, δεν είχα καθόλου προηγούμενη εμπειρία σε τάξη υποδοχής και καμία ενημέρωση για το πώς λειτουργεί''*.Σ14

Πίνακας Γ.4

Ερώτημα : Η λειτουργία των τάξεων υποδοχής με εκπαιδευτικούς που τοποθετούνται χωρίς να είναι δική τους επιλογή έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική τους λειτουργία του;

Απαντήσεις	Σ1	Σ2	Σ3	Σ4	Σ5	Σ6	Σ7	Σ8	Σ9	Σ10	Σ11	Σ12	Σ13	Σ14	ΣΥΝ
Ναι	×		×	×	×	×	×	×		×	×	×		×	11
Όχι		×							×				×		3
Επαναλαμβανόμενες λέξεις και φράσεις κλειδιά															
Αρνητικό αντίκτυπο	×		×	×	×		×			×	×	×		×	9
Εξαρτάται από την προσωπικότητα του εκπαιδευτικού									×				×		2

Το 79% των συμμετεχόντων της έρευνας πιστεύει ότι η λειτουργία των τάξεων υποδοχής με εκπαιδευτικούς που τοποθετούνται χωρίς να είναι δική τους επιλογή έχει **αρνητικό αντίκτυπο** στην αποτελεσματική τους λειτουργία. Συγκεκριμένα οι συμμετέχοντες έδωσαν τις παρακάτω απαντήσεις: *''Όταν προσλαμβάνεσαι χωρίς να το γνωρίζεις ή χωρίς να το επιθυμείς και σε τόπο που δεν επιθυμούσες και ίσως προέκυψε γιατί έβαλες ανά την επικράτεια όλες τις επιλογές και σαφώς είναι αρνητικοί παράγοντες για την ομαλή λειτουργία των τμημάτων υποδοχής και στην περαιτέρω εξέλιξη των μαθητών που φοιτούν σε αυτά''*.Σ1, *''Βέβαια άμα κάνουν αγγαρεία και δεν ξέρουν τι να κάνουν μέχρι να μάθουν τι πρέπει να κάνουν έχει περάσει η χρονιά''*.Σ4, *''Σίγουρα αν αναλαμβάνεις ένα οποιοδήποτε τμήμα που δεν είναι επιλογή σου, όσο υπεύθυνος και να είσαι έχει αρνητικό αντίκτυπο στην αποτελεσματική του λειτουργία''*.Σ14

Ένα 36% των συμμετεχόντων θεωρεί ότι ακόμη και αν η στελέχωση ενός τμήματος δεν αποτελεί επιλογή του εκπαιδευτικού, η αποτελεσματικότητα του έργου εξαρτάται από την προσωπικότητα του εκπαιδευτικού: *''Οι εκπαιδευτικοί στην πλειοψηφία όπου κι αν τοποθετηθούν θεωρώ ότι δίνουν τον καλύτερο τους εαυτό''*.Σ13, *''Εξαρτάται από τον εκπαιδευτικό''*.Σ9

Δ. Συνεργασία εκπαιδευτικών και αναγνώριση της σπουδαιότητας της τάξης υποδοχής

Πίνακας Δ. 1

Ερώτημα : Η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών (δασκάλων και ειδικοτήτων) των κανονικών τάξεων και του εκπαιδευτικού της τάξης υποδοχής κρίνεται απαραίτητη και χρήσιμη;

Απαντήσεις	Σ1	Σ2	Σ3	Σ4	Σ5	Σ6	Σ7	Σ8	Σ9	Σ10	Σ11	Σ12	Σ13	Σ14	ΣΥΝ
Ναι	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	14
Όχι															0
Επαναλαμβανόμενες λέξεις και φράσεις κλειδιά															
Συνέχεια διδακτικού έργου	×	×			×	×	×		×	×			×		8
Κοινή αντιμετώπιση δυσκολιών							×		×		×		×	×	5
Συνεργασία			×	×				×				×			4

Όλοι οι συμμετέχοντες της έρευνα σε ποσοστό 100% συμφωνούν ότι η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών (δασκάλων και ειδικοτήτων) των κανονικών τάξεων και του εκπαιδευτικού της τάξης υποδοχής είναι απαραίτητη και χρήσιμη.

Οι συμμετέχοντες δίνουν μεγάλη σημασία **στη συνεργασία για την πρόοδο των δίγλωσσων μαθητών: "Βέβαια αφού τις περισσότερες ώρες το παιδί θα τις περνάει στο κανονικό τμήμα εννοείται ότι πρέπει να συνεργαστεί κι με αυτόν που παίρνει το παιδάκι γιαντές τις 2 με 3 ώρες".**Σ3, "ο εκπαιδευτικός του τμήματος υποδοχής εάν συνεργαστεί με τον εκπαιδευτικό της τάξης σε διάφορα

προγράμματα, εκδηλώσεις, δράσεις, παράλληλα τα παιδιά αυτά ενσωματώνονται ευκολότερα στο κλίμα της τάξης, τα παιδιά τα αλλοδαπά''.Σ6, ''θεωρώ ότι είναι απαραίτητη και επιβαλλόμενη αυτή η συνεργασία και φυσικά με τον διευθυντή του σχολείου ο οποίος κινεί τα νήματα της όλης εκπαιδευτικής διαδικασίας''.Σ11

Οι συμμετέχοντες θεωρούν ότι πρέπει να υπάρχει **συνέχεια στο διδακτικό έργο** : *''Σαφώς γιατί θα μπορούσε να γίνει επέκταση δηλ. του προγράμματος των τμημάτων υποδοχής δηλ. ο μουσικός για παράδειγμα θα μπορούσε να πει ένα τραγούδι άλλης χώρας ή να βάλει τους μαθητές να γράψουν ήθη, έθιμα άλλης χώρας ή να ζωγραφίσουν ένα μνημείο της χώρας προέλευσης τους ο εικαστικός''.Σ1, ''πρέπει να υπάρχει μια συνέχεια στο διδακτικό έργο''. Σ7*

Επίσης οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι πρέπει να υπάρχει κοινή **αντιμετώπιση των μαθησιακών προβλημάτων**: *''αν δεν συνεργαστούν αυτοί οι δυο, πως θα βρουν τις ανάγκες που έχει ο μαθητής, πως θα αντικατοπτρίσουν την πρόοδο του, να αξιολογήσουν τι έχει κάνει μέχρι τώρα για να πάει παραπέρα''.Σ4, ''μια κοινή αντιμετώπιση των μαθησιακών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες μαθητές''.Σ7, ''πρέπει να υπάρχει συνεργασία, την θεωρώ απαραίτητη για την σωστή αντιμετώπιση των μαθησιακών αναγκών''.Σ14*

Πίνακας Δ. 2

Ερώτημα : Η αποτελεσματική λειτουργία της τάξης υποδοχής χρειάζεται τη συνεργασία και τη στήριξη από ειδικούς επιστήμονες;

Απαντήσεις	Σ1	Σ2	Σ3	Σ4	Σ5	Σ6	Σ7	Σ8	Σ9	Σ10	Σ11	Σ12	Σ13	Σ14	ΣΥΝ
Ναι	×	×			×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	12
Όχι			×	×											2
Επαναλαμβανόμενες λέξεις και φράσεις κλειδιά															
Συνεργασία με επιστήμονες και το Πανεπιστήμιο		×			×			×	×						4
Ψυχολόγους, Κοινωνικούς Λειτουργούς						×					×		×		3
Ενημέρωση και καθοδήγηση	×						×			×		×		×	5
Επιστημονική κατάρτιση εκπαιδευτικού			×	×											2

Το 86% των συμμετεχόντων της έρευνας θεωρούν ότι η αποτελεσματική λειτουργία της τάξης υποδοχής χρειάζεται τη συνεργασία και τη στήριξη από ειδικούς επιστήμονες.

Οι συμμετέχοντες θεωρούν θετική την υποστήριξη από **ειδικούς επιστήμονες** καθώς η συνεισφορά τους είναι πολύτιμη για την καλύτερη λειτουργία της τάξης

υποδοχής: *''Βεβαίως γιατί άτομα που έχουν εμπειρία στο χώρο με συγγραφή υλικού, θα μας πούνε 5 βιβλία, άλλες 5 διαθέσιμες ιστοσελίδες, εδώ το ΕΔΙΑΜΕ που παράγει υλικό στο Πανεπιστήμιο''.Σ2, ''εγώ στον Σταυρωμένο από την πρώτη χρονιά που πήγα διευθύντρια ζήτησα τη βοήθεια της υπεύθυνης που ήταν στο τμήμα της προσχολικής του παιδαγωγικού εδώ στο Ρέθυμνο''.Σ5*

Οι συμμετέχοντες θεωρούν ευπρόσδεκτη τη βοήθεια από ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς: *''Ναι σίγουρα θα χρειαστεί να στηριχθεί ο εκπαιδευτικός από συντονιστές εκπαιδευτικού έργου ή ψυχολόγους ή από κοινωνικούς λειτουργούς για να μπορέσει να βοηθήσει τα παιδιά αυτά''.Σ6, ''χρειάζεται κάποιες φορές, πρέπει να έχουμε και τη γνώμη κάποιων ειδικών των ψυχολόγων και των κοινωνικών λειτουργών που έρχονται τώρα τελευταία στα σχολεία μας και βοηθάνε με τον τρόπο τους παιδιά που έχουν δυσκολίες''.Σ11, ''χρειάζεται την συνεργασία και την στήριξη από ειδικούς επιστήμονες όπως για παράδειγμα ψυχολόγους, λογοθεραπευτές για βελτίωση του λόγου των αλλοδαπών μαθητών''.Σ13*

Οι συμμετέχοντες θεωρούν την ενημέρωση και καθοδήγηση σημαντική: *''καλό να υπάρχει μια ενημέρωση και καθοδήγηση στους εκπαιδευτικούς που διδάσκουν σε αυτά τα τμήματα και ιδίως σε αυτούς που δεν έχουν καμία εμπειρία''.Σ7, ''καθοδήγηση και ενημέρωση από ειδικούς επιστήμονες''.Σ14*

Ένα ποσοστό 14% των εκπαιδευτικών θεωρεί ότι η συνεργασία με ειδικούς επιστήμονες δεν είναι απαραίτητη και αυτό που έχει σημασία είναι η **επιστημονική κατάρτιση του εκπαιδευτικού** που στελεχώνει την τάξη υποδοχής: *''να έχει κάποια επιστημονική μόρφωση ο εκπαιδευτικός ναι, αλλά επιπλέον από επιστήμονες δεν*

θα βοηθούσαν κάποιον''Σ3, ''δε νομίζω ότι χρειάζεται ειδικούς επιστήμονες πιο πολύ χρειάζεται ένα καταρτισμένο δάσκαλο στο τμήμα υποδοχής''Σ4

Πίνακας Δ.3

Ερώτημα : Ο διευθυντής και οι εκπαιδευτικοί του σχολείου θεωρούν σημαντική την τάξη υποδοχής για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στους μετανάστες μαθητές;

Απαντήσεις	Σ1	Σ2	Σ3	Σ4	Σ5	Σ6	Σ7	Σ8	Σ9	Σ10	Σ11	Σ12	Σ13	Σ14	ΣΥΝ
Ναι		×		×		×	×	×	×	×	×	×	×	×	11
Όχι	×		×		×										3
Επαναλαμβανόμενες λέξεις και φράσεις κλειδιά															
Δεν δίνουν σημασία	×		×		×										3
Σημαντική και απαραίτητη		×		×		×	×	×	×	×	×	×	×	×	11

Το 86% των συμμετεχόντων της έρευνας απάντησαν ότι ο διευθυντής και οι εκπαιδευτικοί θεωρούν την τάξη υποδοχής σημαντική, η οποία συμβάλλει στην ομαλή λειτουργία μιας σχολικής μονάδας.

Οι συμμετέχοντες στην πλειοψηφία τους θεωρούν την τάξη υποδοχής **σημαντική και απαραίτητη**: *''όποιος εργάζεται σε ένα σχολείο με μετανάστες μαθητές με σημαντικό ποσοστό μάλλον αριθμό μεταναστών μαθητών του σύνολο του μαθητικού πληθυσμού, θα αντιλαμβάνεται τη σημασία της τάξης υποδοχής''Σ4, ''την θεωρούν σημαντική όπως και όλες τις δομές ας πούμε που θα λειτουργούν υποστηρικτικά στα σχολεία''Σ12, ''την θεωρούν διότι συμβάλει στην ομαλή λειτουργία του σχολείου με την συνεισφορά της''Σ13*

Ένα 14% των εκπαιδευτικών απάντησαν ότι ο διευθυντής και οι εκπαιδευτικοί δεν τη θεωρούν σημαντική και **δεν δίνουν σημασία** στην τάξη υποδοχής: *''αν την θεωρούσαν σε όλα τα σχολεία, θα μπορούσε να δημιουργηθεί τμήμα υποδοχής με αριθμό των συμμετεχόντων μαθητών αριθμό 9 αλλά δυστυχώς δεν γίνονται ενέργειες λόγω έλλειψης υποδομής στα σχολεία, είναι υπερπληθυσμιακά δεν υπάρχουν χώροι στέγασης, και το αποφεύγουν, αποφεύγουν την δημιουργία τμημάτων υποδοχής''*.Σ1, *''δυστυχώς δεν δίνουμε τη σημασία που έπρεπε σ' αυτήν την τάξη''*.Σ3

Πίνακας Δ.4

Ερώτημα : Υπάρχουν περιπτώσεις που ο εκπαιδευτικός της τάξης υποδοχής αφήνει τη τάξη του ή κάνει λιγότερες ώρες από τις προβλεπόμενες;

Απαντήσεις	Σ1	Σ2	Σ3	Σ4	Σ5	Σ6	Σ7	Σ8	Σ9	Σ10	Σ11	Σ12	Σ13	Σ14	ΣΥΝ.
Ναι	×	×	×	×	×	×	×	×	×			×	×	×	12
Όχι										×	×				2
Επαναλαμβανόμενες λέξεις και φράσεις κλειδιά															
Αναπλήρωση εκπαιδευτικού λόγου απουσίας	×	×	×	×	×	×	×	×	×			×	×	×	14

Στο ερώτημα αν υπάρχουν περιπτώσεις που ο εκπαιδευτικός της τάξης υποδοχής να αφήνει την τάξη του ή να κάνει λιγότερες ώρες από τις προβλεπόμενες η πλειοψηφία των συμμετεχόντων σε ποσοστό 84% απάντησε ναι. Ο κύριος λόγος που ο εκπαιδευτικός αφήνει την τάξης υποδοχής και κάνει λιγότερες ώρες είναι ότι αναπληρώνει κάποιο δάσκαλο κανονικής τάξης, όταν αυτός απουσιάζει για λόγους υγείας ή για κάποιο άλλο ζήτημα. Επίσης ένα συμμετέχων δήλωσε ότι ο

εκπαιδευτικός της τάξης υποδοχής μπορεί να αφήσει την τάξη του επειδή ο διευθυντής του αναθέτει να κάνει κάποια διοικητική εργασία στο γραφείο. Οι συμμετέχοντες έδωσαν τις εξής απαντήσεις: *''Σε πολλές περιπτώσεις καλύπτει, να καλύψει τους συναδέλφους του που σε πολυθέσια σχολεία απουσιάζουν για λόγους υγείας ή για οποιοδήποτε άλλο λόγο, τις ώρες τις καλύπτει συνήθως ο εκπαιδευτικός του τμήματος υποδοχής χωρίς καμία διαμαρτυρία''*.Σ1, *''Δυστυχώς όταν λείπει ένας δάσκαλος τμήματος για διάφορους λόγους την αναλαμβάνει ο δάσκαλος της τάξης υποδοχής''*.Σ7, *''Ναι όταν απουσιάζει κάποιος εκπαιδευτικός ενός τμήματος συνήθως το αναλαμβάνει ο δάσκαλος της τάξης υποδοχής''*. Σ14

Τέλος ένα 14% των συμμετεχόντων δήλωσε ότι ποτέ δεν έχει αφήσει την τάξη υποδοχής που στελεχώνει για να κάνει λιγότερες ώρες για οποιοδήποτε άλλο λόγο. Συγκεκριμένα: *''Περισσότερες κάνεις, εγώ τουλάχιστον κάνω περισσότερες γιατί όταν το πρόγραμμα δεν ευνοεί να τα πάρω τις ώρες που δεν επιτρέπεται δηλ. δεν μπορώ να τα πάρω από ειδικότητες ή από γυμναστική αναγκάζομαι και λέω θα τα πάρω κάποιες ώρες που μπορούν αυτά τις περισσότερες φορές κάνω περισσότερες ώρες από ότι λέει το πρόγραμμα μου.. λιγότερες ποτέ''*. Σ11, *''Όσο γνωρίζω όχι''*.Σ10

Δ΄ ΜΕΡΟΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

4.1 Εισαγωγή

Σε αυτό το μέρος της εργασίας θα γίνει συνοπτική παρουσίαση των αποτελεσμάτων που προκύπτουν μέσα από τις απαντήσεις που έδωσαν οι 14 συμμετέχοντες. Όλοι οι συμμετέχοντες είναι δάσκαλοι που υπηρετούν σε δημοτικά σχολεία του νομού Ρεθύμνου. Οι μισοί έχουν υπηρετήσει σε τάξη υποδοχής και οι άλλοι μισοί σε σχολεία που λειτουργεί τάξη υποδοχής. Η επιλογή αυτού του δείγματος έγινε με γνώμονα να καταγράψουμε τις απόψεις, τις στάσεις και τις εμπειρίες εκπαιδευτικών που έχουν βιώσει τη συγκεκριμένη διαδικασία ως άμεσα εμπλεκόμενοι με την τάξη υποδοχής και έμμεσα ως εξωτερικοί παρατηρητές για να είναι πιο ενδιαφέρουσα και εμπειριστατωμένη η έρευνα. Τα χρόνια εκπαιδευτικής υπηρεσίας των συμμετεχόντων κυμαίνονται από 3 μέχρι 37 έτη και όλοι τους είναι μόνιμοι εκτός από 4 άτομα που είναι αναπληρωτές. Στην ενότητα που ακολουθεί θα γίνει παρουσίαση των ευρημάτων που προέκυψαν μέσα από τις απαντήσεις των ερευνητικών μας ερωτημάτων και στη συνέχεια θα ελέγξουμε αν όλα αυτά επιβεβαιώνονται από τη σχετική βιβλιογραφία. Τέλος θα διατυπωθούν προβληματισμοί, προτάσεις για την περαιτέρω βελτίωση της έρευνας και του θεσμού της τάξης υποδοχής.

4.2 Απαντήσεις στα ερευνητικά ερωτήματα

Το πρώτο ερευνητικό ερώτημα είχε σχέση με την αποτελεσματικότητα της τάξης υποδοχής στο γλωσσικό τομέα και της αποδοχής της πολιτισμικής ταυτότητας των μεταναστών για την ομαλή ενσωμάτωση των δίγλωσσων μαθητών στην εκπαιδευτική και κοινωνική ζωή του σχολείου. Μέσα από τις απαντήσεις των

συμμετεχόντων φαίνεται ότι εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας είναι απαραίτητη στους δίγλωσσους μαθητές για να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του σχολείου. Η γλώσσα τους εντάσσει στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα του σχολείου και τους παρέχει ίσες ευκαιρίες μάθησης, τους κοινωνικοποιεί και αισθάνονται ισότιμα μέλη της ομάδας του σχολείου. Όταν οι δίγλωσσοι μαθητές δε γνωρίζουν τη γλώσσα δε μπορούν να συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία και αυτό λειτουργεί αρνητικά στην εκπαιδευτική τους πρόοδο και στη ψυχосύνθεσή τους. Μάλιστα ένας συμμετέχων αναφέρει *“όταν δεν τη γνωρίζει σαφώς και θα προβαίνει σε παραβατικές συμπεριφορές και θα διαταράσσει την ομαλή λειτουργία του μαθήματος”*.^{Σ1} γεγονός που ισχύει, καθώς ένας μαθητής όταν δε μπορεί να ανταποκριθεί στο πρόγραμμα του σχολείου λόγω της ελλιπής γνώσης της γλώσσας, παρατηρείται το φαινόμενο να μιλάει, να ενοχλεί για να τραβήξει την προσοχή των συμμαθητών του διότι αισθάνεται παραγκωνισμένος. Με την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας ο δίγλωσσος μαθητής αισθάνεται ισότιμο μέλος της εκπαιδευτικής κοινότητας και έχει ίσες ευκαιρίες μάθησης. Αυτό επιβεβαιώνεται και από τη σχετική βιβλιογραφία όπου αναφέρεται η δεξιότητα της σωστής χρήσης της ακαδημαϊκής γλώσσας του σχολείου είναι αυτή που συμβάλλει σε μεγάλο βαθμό στη σχολική επιτυχία των μαθητών ανεξαρτήτως κοινωνικής κι εθνικής προέλευσης (Σκούρτου, 2001 σελ.171).

Ο ρόλος της τάξης υποδοχής σύμφωνα με τους συμμετέχοντες θα μπορούσε να λειτουργεί και καλύτερα. Η ίδρυση περισσότερων τάξεων υποδοχής και η επέκταση του ωραρίου αποτελεί μια αναγκαιότητα για να ανταπεξέλθει η τάξη υποδοχής στις σημερινές συνθήκες του ελληνικού σχολείου. Όταν ένας αλλοδαπός μαθητής έρχεται στο ελληνικό σχολείο και δε γνωρίζει την ελληνική γλώσσα, θα ήταν εύλογο να παρακολουθεί περισσότερες ώρες την τάξη υποδοχής από ότι είναι

σήμερα, διότι 2 και 3 ώρες την εβδομάδα είναι λίγες για κάποιον που η δεύτερη ξένη γλώσσα του είναι άγνωστη ή τη γνωρίζει ελάχιστα. Η αύξηση των ωρών διδασκαλίας στις τάξεις υποδοχής θα λειτουργούσε ευεργετικά για τους δίγλωσσους μαθητές για να τους εντάξει πιο γρήγορα στην εκπαιδευτική ζωή του σχολείου γεγονός που επιβεβαιώνεται όχι μόνο από τους συμμετέχοντες της έρευνας αλλά και από τη βιβλιογραφία. Σύμφωνα με τον Τουρτούρη (2008, σελ.3) φαίνεται ότι παρά την ισχύουσα νομοθεσία σε πολλά σχολεία υπάρχουν αλλόγλωσσοι μαθητές όπου δε λειτουργούν τάξεις υποδοχής. Σε σχολικές μονάδες όπου προβλέπεται η ύπαρξη τους ή έγκριση ίδρυσης τους, η λειτουργία τους δεν αρχίζει κατά την έναρξη της σχολικής χρονιάς αλλά μετά από κάποιους μήνες λόγω έλλειψης προσωπικού, πιστώσεων, κτηριακών εγκαταστάσεων ή αδιαφορίας των υπευθύνων.

Οι περισσότεροι μετανάστες φαίνεται από την έρευνα ότι ενσωματώνονται στην ελληνική πραγματικότητα τόσο γλωσσικά όσο και πολιτισμικά γεγονός που τους βοηθάει στην προσαρμογή τους στη νέα χώρα που διαμένουν. Η απαξίωση όμως της γλώσσας και τους πολιτισμού τους έχει αρνητικό αντίκτυπο στην ένταξη τους όχι μόνο στο σχολικό περιβάλλον αλλά και στο ευρύτερο κοινωνικό. Η γλωσσική μετατόπιση των μεταναστών άλλες φορές γίνεται αβίαστα λόγω του γεγονότος ότι δε τους ενδιαφέρει με το πέρασμα το χρόνων η καταγωγή τους και άλλοτε γίνεται ηθελημένα με την προσδοκία ότι θα γίνουν πιο εύκολα αποδεκτοί από τη χώρα που τους φιλοξενεί με την ελπίδα μιας ευνοϊκότερης αντιμετώπισης. Παραδείγματος χάριν υπάρχουν περιπτώσεις που αλλοδαποί ασπάζονται τον ορθόδοξο ελληνικό χριστιανισμό και βαπτίζονται οι ίδιοι και τα παιδιά τους χριστιανοί.

Επίσης οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι η διδασκαλία της μητρικής τους γλώσσας θα ήταν προς μια θετική κατεύθυνση και θα βοηθούσε καλύτερα στην εκμάθηση της ελληνική γλώσσας. Ο εκπαιδευτικός της τάξης υποδοχής αν γνώριζε τη

μητρική γλώσσα των μεταναστών θα τον βοηθούσε καλύτερα στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ξένης γλώσσας καθώς θα του ήταν πιο εύκολο να κάνει συσχετίσεις λέξεων – εννοιών ανάμεσα στις δυο γλώσσες. Η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας στους αλλοδαπούς μαθητές αποτελεί μεγάλος όφελος για την εκπαιδευτική και κοινωνική τους προσαρμογή. Η εκμάθηση της μητρικής γλώσσας τους καθιστά ικανούς να επικοινωνούν μεταξύ τους, να έχουν ενεργό ρόλο στις κοινωνικοπολιτικές δράσεις της μειονότητας τους. Από τη σχετική βιβλιογραφία πληροφορούμαστε ότι η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας συμβάλλει στην ανύψωση της αυτοεικόνας των αλλοδαπών μαθητών, στην ειρηνική συνύπαρξη με τους γηγενείς μαθητές και στην ανάπτυξη μιας φιλήσυχης διαπολιτισμικής κοινωνίας (Δαμανάκης, 1993 σελ. 148). Επίσης από την έρευνα της Μήλιου (2013, σσ. 90-91) προκύπτει ότι το σύνολο των δασκάλων δε γνωρίζει τη μητρική γλώσσα των αλλοδαπών μαθητών όπου η γνώση της θα βοηθούσε θετικά στην όλη μαθησιακή διαδικασία. Ακόμη αναγνωρίζεται από τους συμμετέχοντες πόσο σημαντικό θα ήταν να γνωρίζουν τη μητρική γλώσσα των μεταναστών για την αποτελεσματικότερη εκμάθηση της ακαδημαϊκής γλώσσας του σχολείου.

Μέσα από τις απαντήσεις των συμμετεχόντων φαίνεται ότι η τάξη υποδοχής κάποιες φορές με τον τρόπο λειτουργίας της συνεισφέρει στην ανάπτυξη της μητρικής γλώσσας. Οι εκπαιδευτικοί πολλές φορές συνδέουν τη μητρική γλώσσα των μεταναστών με την ελληνική για να κάνουν συσχετίσεις εννοιών ανάμεσα στις δυο γλώσσες και πολλές φορές πραγματοποιούνται δράσεις που έχουν σχέση με τον πολιτισμό τους. Μέσα από τη σχετική βιβλιογραφία επιβεβαιώνεται πόσο ωφέλιμο είναι οι εκπαιδευτικοί να αποδέχονται τη γλώσσα και τον πολιτισμό των αλλοδαπών μαθητών διότι με αυτό τον τρόπο άρουν τις κοινωνικές ανισότητες και δημιουργούν καλύτερες συνθήκες για ίσες ευκαιρίες μάθησης. Η αποδοχή από μέρους των

εκπαιδευτικών και της ευρύτερης σχολικής κοινότητας της πολιτισμικής ταυτότητας των αλλοδαπών μαθητών εδραιώνει το σεβασμό και την εμπιστοσύνη στις μεταξύ τους σχέσεις και οδηγεί στην άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων (Cummins, 2005 σελ.50).

Οι συμμετέχοντες επίσης υποστηρίζουν ότι ο βαθμός ανάπτυξης της γλώσσας και της πολιτισμικής ταυτότητας των αλλοδαπών εξαρτάται ακόμη και από το ενδιαφέρον και την προσωπικότητα του εκπαιδευτικού. Η ανάπτυξη της μητρικής γλώσσας και της πολιτισμικής ταυτότητας των αλλοδαπών μαθητών επαφίεται περισσότερο στη θέληση του εκπαιδευτικού, τον τρόπο που θα κάνει τη σύνδεση των δυο γλωσσών και τις δραστηριότητες που θα συμπεριλάβει μέσα στο μάθημα. Το ελληνικό σχολείο με το να έχει μονοπολιτισμικό χαρακτήρα έχει ως αποτέλεσμα η τάξη υποδοχής να ασχολείται περισσότερο με την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας ενώ ο χρόνος που διατίθεται για τα παιδιά 2 με 3 ώρες την εβδομάδα είναι εξαιρετικά περιορισμένος για περαιτέρω δράσεις. Αυτό επιβεβαιώνεται από τη βιβλιογραφία, όπου αναφέρεται ότι ο θεσμός της Τάξης Υποδοχής (ΤΥ) ενώ είχε στόχο την ενίσχυση της μητρικής γλώσσας των μεταναστών για την κατάκτηση της ακαδημαϊκής γλώσσας του σχολείου, φαίνεται να μην ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα και να διαψεύδεται με την λειτουργία της ως σήμερα (Σελλά – Μάξη, 2015 σελ.55). Η όλη εκπαιδευτική πολιτική στη χώρα μας φαίνεται να στοχεύει στη γρήγορη εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας για τη ταχύτερη ενσωμάτωση των αλλόγλωσσων μαθητών στις κανονικές τάξεις του σχολείου.

Η χρήση της μητρικής γλώσσας των μεταναστών στο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον φαίνεται ότι δεν αποτελεί εμπόδιο στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας. Αυτό επιβεβαιώνεται από τη βιβλιογραφία, όπου αναφέρεται ότι η παρότρυνση των μεταναστών γονιών από μέρους των εκπαιδευτικών να

χρησιμοποιούν στο σπίτι τη γλώσσα που ξέρουν σωστά και όχι απαραίτητα τη γλώσσα του σχολείου, συμβάλλει σε μεγάλο βαθμό στην εκμάθηση της ακαδημαϊκής γλώσσας του σχολείου. Αυτό που έχει σημασία είναι στο σπίτι η επικοινωνία να γίνεται με μια γλώσσα η οποία χρησιμοποιείται σωστά (Σκούρτου, Βράτσαλη & Γκόβαρη, 2004 σελ.87).

Το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα ασχολήθηκε με το κατά πόσο είναι επαρκής η επιστημονική κατάρτιση των εκπαιδευτικών σε ζητήματα διγλωσσίας - ετερότητας και αν η στελέχωση των τάξεων υποδοχής από μόνιμους εκπαιδευτικούς είναι απαραίτητη στην αποτελεσματική εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας για την άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων των δίγλωσσων μαθητών. Όλοι οι συμμετέχοντες συμφωνούν ότι η επιμόρφωση τους για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ξένης γλώσσας είναι απαραίτητη για όσους αναλαμβάνουν την τάξη υποδοχής. Σύμφωνα με τις απόψεις τους, όλοι οι εκπαιδευτικοί που αναλαμβάνουν την τάξη υποδοχής πρέπει να επιμορφώνονται από την αρχή της χρονιάς σε θέματα διγλωσσίας για να μπορέσουν να ανταπεξέλθουν στο απαιτητικό έργο αυτής της τάξης. Το γεγονός ότι η επιμόρφωση απουσιάζει και κρίνεται επιτακτική, επιβεβαιώνεται από τη βιβλιογραφία όπου αναφέρεται ότι οι εκπαιδευτικοί που στελεχώνουν τις τάξεις υποδοχής δεν έχουν επιμόρφωση για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ξένης γλώσσας ή κάποια δίγλωσση κατάρτιση σε ζητήματα μειονοτήτων (Τουρτούρης, 2008 σελ.3).

Επίσης οι συμμετέχοντες της έρευνας συμφωνούν ότι εκτός από του δασκάλους των τάξεων υποδοχής, όλοι οι εκπαιδευτικοί που εργάζονται σε σχολεία με μετανάστες πρέπει να επιμορφώνονται σε θέματα διγλωσσίας για μια συνολική προσέγγιση των μαθησιακών προβλημάτων και των θεμάτων συμπεριφοράς που αντιμετωπίζει αυτή η ομάδα μαθητών. Η δημιουργία μιας θετικής κουλτούρας από

όλους επιβεβαιώνεται στη σχετική βιβλιογραφία όπου αναφέρεται ότι η πολιτική της συνολικής θεώρησης των πραγμάτων πρέπει να αγγίζει όχι μόνο τους εκπαιδευτικούς που διδάσκουν τη δεύτερη ξένη γλώσσα στα τμήματα υποδοχής αλλά το σύνολο των εκπαιδευτικών ενός σχολείου. Η αποτελεσματική διδασκαλία της ακαδημαϊκής γλώσσας του σχολείου, της δεύτερης ξένης γλώσσας συνίσταται με το να είναι όλοι οι εκπαιδευτικοί σύμφωνοι, ενήμεροι για τη θεωρία εκμάθησης της, έτσι ώστε όλοι τους να εφαρμόζουν τις ίδιες διδακτικές στρατηγικές για την επίτευξη των μαθησιακών στόχων (Cummins, 2005 σελ. 162). Όταν μια σχολική μονάδα εμπλέκεται στη διδασκαλία των δίγλωσσων μαθητών τότε επιβάλλεται η επιμόρφωση σε θέματα διγλωσσίας, ετερότητας να είναι ομοιόμορφη για να υπάρχει συνεργασία όλων των εκπαιδευτικών για την αντιμετώπιση των εκπαιδευτικών προβλημάτων που έχουν οι δίγλωσσοι μαθητές (Ζάγκα, Κεσίδου & Ματθαιουδάκη, 2015 σελ. 83).

Ακόμη αναφορικά με την στελέχωση των τάξεων υποδοχής από αναπληρωτές ή μόνιμους όλοι οι συμμετέχοντες συμφωνούν ότι αυτό που έχει σημασία είναι να υπάρχει μια σταθερότητα και συνέχεια στο έργο που επιτελείται σε αυτή την τάξη. Από την στιγμή που οι εκπαιδευτικοί αναλαμβάνουν την τάξη αυτή, είτε αναπληρωτές είτε μόνιμοι, αυτό που έχει σημασία είναι να έχουν την κατάλληλη επιμόρφωση και να είναι επιλογή τους να διδάξουν σε αυτή την δομή διότι μόνο τότε η λειτουργία της θα είναι αποτελεσματική και το έργο που θα επιτελείται θα είναι πάντα αξιόλογο. Στη βιβλιογραφία επιβεβαιώνεται το πρόβλημα που δημιουργείται από τη συνεχή μετακίνηση των εκπαιδευτικών που στελεχώνουν τις τάξεις υποδοχής. Συγκεκριμένα το σχολικό έτος 2011 – 2012 στα πλαίσια ενός ασύγχρονου επιμορφωτικού σεμιναρίου για τη διδασκαλία της γλώσσας πραγματοποιήθηκαν δράσεις για την παραγωγή υποστηρικτικού υλικού με τη συνεργασία εκπαιδευτικών που στελεχώνουν ΤΥ σε διάφορα σχολεία και των επιστημονικών συνεργατών του

προγράμματος. Δυστυχώς το πρόγραμμα δεν ολοκληρώθηκε διότι την επόμενη χρονιά 2012 – 2013 κάποια τμήματα ΤΥ καταργήθηκαν και κάποια που λειτούργησαν οι εκπαιδευτικοί μετακινήθηκαν σε άλλα σχολεία. Εδώ προκύπτει το ζήτημα της μόνιμης στελέχωσης των ΤΥ με μόνιμους εκπαιδευτικούς και όχι με αναπληρωτές για να υπάρχει συνέχεια στο διδακτικό έργο (Ρεβυθιάδου, 2016 σελ.144). Ακόμη οι περισσότεροι συμμετέχοντες συμφωνούν, ότι όταν τους ανατίθεται να αναλάβουν μια οποιαδήποτε τάξη πρέπει να είναι επιλογή τους για να υπηρετήσουν αυτή τη θέση με τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα. Η πολιτεία με τη σειρά της θα μπορούσε να δώσει τη δυνατότητα στους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς, αν το επιθυμούσαν να συνεχίζουν να διδάσκουν σε τάξη υποδοχής και την επόμενη χρονιά που θα εργαζόταν στην εκπαίδευση. Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία ένα ζήτημα που τίγεται είναι ότι το να δουλέψει ένας εκπαιδευτικός με αλλόγλωσσους μαθητές πρέπει να είναι δική του επιθυμία, να έχει θέληση να προσφέρει και να μην το κάνει μόνο για βιοποριστικούς λόγους (Μαλιγκούδη & Τσαουσίδης, 2020 σσ.26-28).

Το τρίτο ερευνητικό ερώτημα είχε σχέση με τη συνεργασία των εκπαιδευτικών μιας σχολικής μονάδας με την τάξη υποδοχής και κατά πόσο αναγνωρίζεται η σημαντικότητα της τάξης υποδοχής από τους εκπαιδευτικούς. Όλοι οι συμμετέχοντες της έρευνας συμφωνούν με την άποψη ότι η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών (δασκάλων και ειδικοτήτων) των κανονικών τάξεων και του εκπαιδευτικού της τάξης υποδοχής είναι απαραίτητη και χρήσιμη. Οι ανάγκες και οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι δίγλωσσοι μαθητές μπορούν να ανιχνευτούν και να ξεπεραστούν μόνο όταν υπάρχει συνεργασία ανάμεσα στο δάσκαλο και στις ειδικότητες του κανονικού τμήματος με την τάξη υποδοχής. Η συνεργασία ανάμεσα στο δάσκαλο του τμήματος και της τάξης υποδοχής πρέπει να αποτελεί μια φυσική συνέχεια. Πολλές φορές ένα διδακτικό αντικείμενο μπορεί να έχει διαθεματικό

χαρακτήρα, όποτε ένα θέμα της κανονικής τάξης ο δάσκαλος της τάξης υποδοχής μπορεί να το επεξεργαστεί και να το συνεχίσει περαιτέρω. Από τη βιβλιογραφία επιβεβαιώνεται ότι πρέπει να υπάρχει συνεργασία που να αγγίζει όχι μόνο τον εκπαιδευτικό που διδάσκει τη δεύτερη ξένη γλώσσα στο τμήμα υποδοχής και του δασκάλου του κανονικού τμήματος αλλά στο σύνολο των εκπαιδευτικών ενός σχολείου. Για την ευρύτερη εφαρμογή της εκάστοτε πολιτικής ενός σχολείου απαιτείται η αποδοχή της και η συμμετοχή από όλους τους εκπαιδευτικούς (Cummins, 2005 σελ.162).

Επίσης οι συμμετέχοντες της έρευνας θεωρούν ότι η αποτελεσματική λειτουργία της τάξης υποδοχής χρειάζεται τη συνεργασία και τη στήριξη από ειδικούς επιστήμονες. Οι συμμετέχοντες θεωρούν θετική την υποστήριξη από ειδικούς επιστήμονες καθώς η συνεισφορά τους με την ενημέρωση και την καθοδήγηση τους είναι πολύτιμη για την καλύτερη λειτουργία της τάξης υποδοχής.

Οι εκπαιδευτικοί και ο διευθυντής θεωρούν σημαντική την τάξη υποδοχής για την εύρυθμη λειτουργία μιας σχολικής μονάδας. Οι δίγλωσσοι μαθητές με τη βοήθεια της τάξης υποδοχής μαθαίνουν την ελληνική γλώσσα η οποία τους εντάσσει ισότιμα στην εκπαιδευτική διαδικασία και στην κοινωνική ζωή του σχολείου.

Τέλος οι συμμετέχοντες στην πλειοψηφία τους αποδέχονται το γεγονός ότι ο εκπαιδευτικός της τάξης υποδοχής πολλές φορές αναγκάζεται να αφήσει την τάξη του για να αναπληρώσει το κενό κάποιου δασκάλου όταν αυτός απουσιάζει για διάφορους λόγους. Αυτό όμως έχει επιπτώσεις στην όλη λειτουργία της τάξης υποδοχής καθώς αυτή υποβαθμίζεται, οι δίγλωσσοι μαθητές δεν υποστηρίζονται μαθησιακά με αποτέλεσμα να μην υπάρχει συνέχεια και συνέπεια στο παιδαγωγικό έργο που παρέχεται. Όταν ένας δάσκαλος μια κανονικής τάξης απουσιάζει για μεγάλο χρονικό

διάστημα θα έπρεπε η οικεία διεύθυνση της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης να δίνει λύση με την αντικατάσταση του. Σε αυτές τις περιπτώσεις ο δάσκαλο της τάξης υποδοχής μπορεί να αρνηθεί να αναπληρώνει ώρες άλλου, καθώς αποτελεί δικαίωμα του που ορίζεται από τη νομοθεσία. Το φαινόμενο της αναπλήρωσης επιβεβαιώνεται από τη βιβλιογραφία όπου αναφέρεται ότι οι δάσκαλοι των Τάξεων Υποδοχής πολλές φορές χρησιμοποιούνται για να καλύψουν κενά άλλων εκπαιδευτικών (Τουρτούρης, 2008 σελ.3).

4.3 Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα προς τους φορείς και την πολιτεία

Σε αυτό το μέρος της εργασίας θα γίνει μια αναφορά προτάσεων – προβληματισμών προς ένα μελλοντικό ερευνητή και την πολιτεία με στόχο την βελτίωση του θεσμού της τάξης υποδοχής.

Μια έρευνα που θα γινόταν μελλοντικά από ένα ερευνητή θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει περισσότερους συμμετέχοντες έτσι ώστε τα αποτελέσματα τους να είναι πιο ασφαλή και να ενέχουν ένα μεγαλύτερο βαθμό γενίκευσης προς όφελος της εκπαιδευτικής κοινότητας. Στην παρούσα έρευνα μας ενδιέφερε οι συμμετέχοντες να εκφραστούν ελεύθερα και αυθεντικά, όπου μέσω των εμπειριών τους να γίνει μια χρήσιμη διεξαγωγή συμπερασμάτων προς όφελος των εκπαιδευτικών και της παιδαγωγικής επιστήμης.

Σε αυτό το σημείο θα γίνει αναφορά των δυσκολιών που προέκυψαν κατά την διαδικασία των συνεντεύξεων. Με τις ανοιχτές ερωτήσεις της ημιδομημένης συνέντευξης, οι συνεντευξιαζόμενοι σε κάποιες απαντήσεις έδωσαν πολλές πληροφορίες και μάλιστα μερικές φορές ήταν ασαφείς με αποτέλεσμα η όλη αποκωδικοποίηση των δεδομένων να είναι δύσκολη για τον ερευνητή. Η χρήση

κάποιου λογισμικού επεξεργασίας ποιοτικών δεδομένων θα βοηθούσε να γίνει η αποκωδικοποίηση των απαντήσεων πιο εύκολα και γρήγορα. Η εξαγωγή των ευρημάτων με χρήση λογισμικού επεξεργασίας καθιστά μια έρευνα ακόμη πιο αξιόπιστη με το μόνο μειονέκτημα ότι ο ερευνητής θα πρέπει να διαθέσει επιπρόσθετο χρόνο για να εξοικειωθεί με τον τρόπο λειτουργίας του.

Μια πρόταση προς μελλοντική μελέτη θα ήταν να αξιολογηθεί η μαθησιακή πρόοδος που παρουσιάζουν οι δίγλωσσοι μαθητές από την αρχή μέχρι το τέλος της χρονιάς. Επίσης να μελετηθεί ο βαθμός κατάκτησης της επάρκειας της ελληνικής γλώσσας κατά τη διάρκεια φοίτησης των αλλοδαπών μαθητών στο ελληνικό σχολείο.

Η πολιτεία θα μπορούσε να δείξει μεγαλύτερο ενδιαφέρον για τη λειτουργία του θεσμού της τάξης υποδοχής με την ίδρυση περισσότερων τμημάτων υποδοχής έχοντας ως στόχο τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας περισσότερες ώρες την εβδομάδα. Με τις αλλαγές αυτές θα είχε καλύτερα αποτελέσματα στην εκμάθηση της γλώσσας, στην πιο γρήγορη ενσωμάτωση των αλλοδαπών στην εκπαιδευτική και κοινωνική ζωή του σχολείου, έτσι ώστε να μην παρατηρείται το φαινόμενο της σχολικής διαρροής. Επίσης θα πρέπει να δείξει μεγαλύτερη βαρύτητα στη σημαντικότητα της τάξης υποδοχής και να εκλείψει το φαινόμενο όταν απουσιάζει κάποιος εκπαιδευτικός, ο δάσκαλός της τάξης υποδοχής να αφήνει το τμήμα του για να τον αναπληρώσει. Ακόμη η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών που στελεχώνουν τα τμήματα υποδοχής πρέπει να γίνεται οργανωμένα και συστηματικά από την αρχή της χρονιάς για να μπορούν να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις της τάξης υποδοχής και ειδικότερα στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ξένης γλώσσας. Η όλη λειτουργία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος πρέπει να παρέχει στους δίγλωσσους μαθητές ίσες ευκαιρίες μάθησης και να έχει ως στόχο την ενσωμάτωση τους στην ελληνική πραγματικότητα.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- 1) Ανδρούσου, Αλ. , Ασκούνη, Ν. , Μάγος, Κ. & Χρηστίδου -Λιοναράκη, Σ. (2001). Εκπαίδευση: Πολιτισμικές Διαφορές και Κοινωνικές Ανισότητες. Εθνοπολιτισμικές Διαφορές και Εκπαίδευση. Τόμος Β. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- 2) Γκότοβος, Α. (2002). Εκπαίδευση και ετερότητα: Ζητήματα Διαπολιτισμικής Ετερότητας. Αθήνα: ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ.
- 3) Γογωνάς, Ν. (2010). *Γιατί η νέα γενιά Αλβανών μεταναστών στην Ελλάδα χάνει στη γλώσσα της;*. Τεύχος 3. Ανακτήθηκε από:

https://orbilu.uni.lu/bitstream/10993/19722/1/Polydromo_3rdIssue_%CE%93%CE%B9%CE%B1%CF%84%CE%AF_%CE%B7_%CE%BD%CE%AD%CE%B1_%CE%B3%CE%B5%CE%BD%CE%B9%CE%AC_%CE%91%CE%BB%CE%B2%CE%B1-libre.pdf
- 4) Chrysikos, C. (2021). MULTILINGUAL ACADEMIC JOURNAL OF EDUCATION AND SOCIAL SCIENCES. *Views of Primary Education Principals on The Issue of Refugee Integration in the Greek Education System*. Vol. 9. No 1. Ανακτήθηκε από:

https://kwpublications.com/papers_submitted/7324/views-of-primary-education-principals-on-the-issue-of-refugee-integration-in-the-greek-education-system.pdf
- 5) Creswell, J. (2016). *Η Έρευνα στην Εκπαίδευση. Σχεδιασμός, Διεξαγωγή και Αξιολόγηση Ποσοτικής και Ποιοτικής Έρευνας*. Εκδοτικός Όμιλος Ίων.
- 6) Cummins, J. (2005). *ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ ΥΠΟ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ. Εκπαίδευση με σκοπό την Ενδυνάμωση σε μια Κοινωνία της Ετερότητας*. Αθήνα: GUTENBERG.
- 7) Δαμανάκης, Μ. (1993). *Μετανάστευση και Εκπαίδευση*. Αθήνα: GUTENBERG.

8) Δραγώνα, Θ. , Σκούρτου, Ε. , & Φραγκουδάκη, Α. (2001). Εκπαίδευση: Πολιτισμικές Διαφορές και Κοινωνικές Ανισότητες. *Κοινωνικές Ταυτότητες / Ετερότητες - Κοινωνικές Ανισότητες, Διγλωσσία και Σχολείο*. Τόμος Α. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

9) Δρεμέτσικα, Β. (2019). Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης. *Γλωσσική ποικιλότητα και εκπαίδευση: Διγλωσσία, κοινωνική διγλωσσία, γλωσσικές στάσεις και προκαταλήψεις, ποικιλότητα και εκπαίδευση*. Τόμος 9. Ανακτήθηκε από:

<https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/edusc/article/view/3114/3138>

10) Ίσαρη, Φ. , & Πούρκος, Μ. (2015). *Ποιοτική Μεθοδολογία Έρευνας*. Εφαρμογές στην Ψυχολογία και στην Εκπαίδευση. Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα. www.kallipos.gr ανακτήθηκε από:

https://repository.kallipos.gr/pdfviewer/web/viewer.html?file=/bitstream/11419/5826/4/15327_Isari-KOY.pdf

11) Λιάμπος, Τ. & Τουρτούρας, Χ. (2007). *Μελέτη της διαρροής και του εκπαιδευτικού αποκλεισμού στα Δημοτικά Σχολεία της Θεσσαλονίκης: 1974-1986 γηγενείς, 1989-2000 παλιννοστούντες – μετανάστες*. Ανακτήθηκε από:

https://www.researchgate.net/profile/Christos_Tourtouras/publication/289125542_Melete_tes_diarroes_kai_tou_ekpaideutikou_apokleismou_sta_Demotika_Scholeia_tes_Thessalonikes_1974-1986_gegeneis_1989-2000_palinnostountes-metanastes/links/568948c308aebccc4e170052.pdf

12) Μαλιγκούδη, Χ. , & Τσαουσίδης, Α., (2020). *Στάσεις εκπαιδευτικών που διδάσκουν σε δομές υποδοχής εκπαίδευσης προσφύγων απέναντι στην εκπαίδευση προσφύγων. Έρευνα στην Εκπαίδευση*. Τόμος 9, Τεύχος 1. Ανακτήθηκε από:

<https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/hjre/article/view/22066/19490>

13) Μήλιου, Ο. (2013). *Η ευαισθητοποίηση των δασκάλων απέναντι στην πολιτισμική ετερότητα. Θεωρητική και εμπειρική προσέγγιση*. Παιδαγωγική Επιθεώρηση. Τεύχος 56. Ανακτήθηκε από:

<https://ojs.lib.uom.gr/index.php/paidagogiki/article/view/8558/8608>

14) Παρασκευοπούλου -Κόλλια, (2019). *Μεθοδολογία ποιοτικής έρευνας: συνεντεύξεις και συνεντεύξεις μέσω διαδικτύου*. Open Education: The Journal for Open and Distance Education and Educational Technology. Τόμος 15, Αρ.2. Ανακτήθηκε από:

<https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/openjournal/article/view/20634>

15) Ρεβυθιάδου, Α., (2016). Πρόγραμμα «Εκπαίδευση Αλλοδαπών και Παλιννοστούντων Μαθητών». Ανακτήθηκε από:

https://repository.kallipos.gr/bitstream/11419/6348/3/02_chapter_05.pdf

16) Robson, C. (2010). *Η Έρευνα του Πραγματικού Κόσμου*. Gutenberg.

17) Σκούρτου, Ε. (2011). *Η Διγλωσσία στο Σχολείο*. Αθήνα: GUTENBERG.

18) Σκούρτου, Ε. & Βρατσάλης, Κ. & Γκόβαρη, Χ. (2004). *Μετανάστευση στην Ελλάδα και εκπαίδευση: αποτίμηση της υπάρχουσας κατάστασης - προκλήσεις και προοπτικές βελτίωσης*. Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Ανακτήθηκε από:

[http://old.psych.uoa.gr/~vpavlop/index.files/pdf/ddpms%20IMEPO%20immigration%20and%20education%20\(Skourtou%20et%20al.\).pdf](http://old.psych.uoa.gr/~vpavlop/index.files/pdf/ddpms%20IMEPO%20immigration%20and%20education%20(Skourtou%20et%20al.).pdf)

19) Τουρτούρας, Χ., (2008). *Τύποι διγλωσσης εκπαίδευσης και η ασυμβατότητα της ελληνικής εκπαιδευτικής πραγματικότητας. Εκπαιδευτική Κοινότητα*. Τεύχος 85. σελ. 32-39. Ανακτήθηκε από:

<https://docplayer.gr/30640070-Titlos-typoi-diglossis-ekpaideysis-kai-i-asymvatotitis-ellinikis-ekpaideytikis-pragmatikotitas.html>

20) Τσιώλης, Γ. , (2017). *Θεματική Ανάλυση Ποιοτικών Δεδομένων*. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Ανακτήθηκε από:

http://www.amarkos.gr/material/Thematic_Analysis.pdf

21) ΦΕΚ 2687, τ. Β΄, 29-08-2016. Απόφαση Αριθ. Φ. 131024/Δ1. *Ρυθμίσεις Ζωνών Προτεραιότητας (ΖΕΠ) – Ίδρυση Τάξεων Υποδοχής ΖΕΠ, Ενισχυτικών Φροντιστηριακών Τμημάτων ΖΕΠ και Δομών Υποδοχής για την Εκπαίδευση των Προσφύγων ΖΕΠ (Δ.Υ.Ε.Π. ΖΕΠ) σε σχολικές μονάδες Π.Ε.* Ανακτήθηκε από:

<https://www.minedu.gov.gr/publications/docs2016/%CE%96%CE%95%CE%A0.pdf>

22) Χαριζάνης, Ι. , (2018). *Οι Τάξεις Υποδοχής στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση Ανατολικής Θεσσαλονίκης – απόψεις των Εκπαιδευτικών σχετικά με τις υποδομές και τις διαδικασίες υποστήριξης*. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. Διπλωματική εργασία. Ανακτήθηκε από:

<http://eureka.teithe.gr/jspui/bitstream/123456789/11678/1/Charizanis.pdf>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Οδηγός συνέντευξης

A. Προφίλ των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών στην έρευνα

- 1) Φύλο: Γυναίκα..... Άντρας.....
- 2) Ηλικία: κάτω των 30, 31-40, 41-50, 51-60 άνω των 60
- 3) Εργάζομαι ως: Μόνιμος/η Αναπληρωτής/τρια
- 4) Χρόνια εκπαιδευτικής υπηρεσίας:
- 5) Χρόνια εμπειρίας σε τάξεις υποδοχής:
- 6) Ήταν δική σας η επιλογή να αναλάβετε την τάξη υποδοχής; Αν ναι, γιατί;
- 7) Ποιος είναι ο βασικός τίτλος σπουδών σας;
- 8) Έχετε κάνει επιπρόσθετες σπουδές; Αν ναι, τι ακριβώς;
- 9) Γνωρίζετε κάποια/ες ξένη/ες γλώσσα/ες; Αν ναι, ποια/ποιες και σε τι βαθμό;(άριστα, πολύ καλά, μέτρια, λίγο)
- 10) Στις βασικές σας σπουδές διδαχθήκατε κάποιο μάθημα σχετικά με την εκπαίδευση των μεταναστών μαθητών, τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα ή μαθήματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης γενικά;
- 11) Έχετε παρακολουθήσει κάποιου είδους επιμόρφωση για θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, διγλωσσίας, διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα; Αν ναι, τι είδους επιμόρφωση; (σεμινάρια, εργαστήρια, πρακτική μέσα σε τάξη);
- 12) Υπάρχουν ειδικά σχολικά εγχειρίδια, βιβλία δασκάλου ή εποπτικό υλικό για τη διδασκαλία των μεταναστών μαθητών; Αν ναι, ποια είναι αυτά;

B. Ερωτήσεις

B. Η αποτελεσματικότητα της τάξης υποδοχής και η αποδοχή της πολιτισμικής ταυτότητας των μεταναστών

- 1.Η τάξη υποδοχής συμβάλλει με την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στην ομαλή σχολική προσαρμογή των αλλοδαπών μαθητών; Αν ναι πως;
- 2.Η τάξη υποδοχής λειτουργεί θετικά στην άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων στους δίγλωσσους μαθητές; Αν ναι πως; Αν όχι πως;
- 3.Ο θεσμός της τάξης υποδοχής θα μπορούσε να παρέχει περισσότερες δυνατότητες για ίσες ευκαιρίες μάθησης στους δίγλωσσους μαθητές; Αν ναι πως;
4. Η λειτουργία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος αφομοιώνει γλωσσικά και πολιτισμικά τους αλλοδαπούς μαθητές στην ελληνική πραγματικότητα;
5. Η απαξίωση του πολιτισμικού και γλωσσικού κεφαλαίου των αλλοδαπών μαθητών λειτουργεί αρνητικά στην ομαλή τους εκπαιδευτική και κοινωνική ένταξη;
- 6.Η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας των μεταναστών θα βοηθούσε θετικά στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας του σχολείου;
7. Η τάξη υποδοχής συνεισφέρει και συμβάλλει στην ανάπτυξη της μητρικής γλώσσας και της πολιτισμικής ταυτότητας των αλλοδαπών μαθητών;
- 8.Η χρήση της μητρικής γλώσσας των μεταναστών στο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον εμποδίζει την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας;

Γ 1.Επιστημονική κατάρτιση και στελέχωση των τάξεων υποδοχής

- 1.Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της τάξης υποδοχής για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας κρίνεται απαραίτητη;
- 2.Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μιας σχολικής μονάδας που έχει μετανάστες σε θέματα διγλωσσίας και ετερότητας δημιουργεί μια θετική κουλτούρα και διευκολύνει τη συνολική εκπαίδευση αυτών των μαθητών;
3. Η στελέχωση των τάξεων υποδοχής από αναπληρωτές εκπαιδευτικούς έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική λειτουργία τους; Αν ναι γιατί;
- 4.Η λειτουργία των τάξεων υποδοχής με εκπαιδευτικούς που τοποθετούνται χωρίς να είναι δική τους επιλογή έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική τους λειτουργία του;

Δ 1.Συνεργασία εκπαιδευτικών και αναγνώριση της σπουδαιότητας της τάξης υποδοχής

1.Η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών (δασκάλων και ειδικοτήτων) των κανονικών τάξεων και του εκπαιδευτικού της τάξης υποδοχής κρίνεται απαραίτητη και χρήσιμη; Αν ναι γιατί;

2.Η συνεργασία του εκπαιδευτικού της τάξης υποδοχής με τις ειδικότητες κρίνεται απαραίτητη;

3. Η αποτελεσματική λειτουργία της τάξης υποδοχής χρειάζεται τη συνεργασία και τη στήριξη από ειδικούς επιστήμονες;

4.Υπάρχουν περιπτώσεις που ο εκπαιδευτικός της τάξης υποδοχής αφήνει τη τάξη του ή κάνει λιγότερες ώρες από τις προβλεπόμενες; Αν ναι, γιατί;

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Συνέντευξη 1

1) Φύλο: Άντρας

2) Ηλικιακά σε ποια ομάδα ανήκετε; κάτω των 30, 31-40, 41-50, 51-60 άνω των 60
51-60

3) Εργάζεστε ως μόνιμος ή αναπληρωτής;

Μόνιμος.

4) Πόσα χρόνια εκπαιδευτικής υπηρεσίας;

22

5) Ποιος είναι ο βασικός τίτλος σπουδών σας;

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Πάτρας. Διδασκαλείο Μαρίας Αμαριώτη Ρεθύμνου ειδική αγωγή. Επιπρόσθετες σπουδές αυτές; ναι

6) Γνωρίζετε κάποια ξένη γλώσσα;

Αγγλικά.

7) Στις βασικές σας σπουδές διδαχτήκατε κάποιο μάθημα σχετικά με την εκπαίδευση των μεταναστών μαθητών, τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα ή μαθήματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης γενικά;

Όχι.

8) Έχετε παρακολουθήσει κάποιου είδους επιμόρφωση για θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, διγλωσσίας, διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα;

Ναι.. την κ. Καλογιανάκη Στέλλα στο Πανεπιστήμιο Ρεθύμνης.

9) Υπάρχουν ειδικά σχολικά εγχειρίδια, βιβλία δασκάλου ή εποπτικό υλικό για τη διδασκαλία των μεταναστών μαθητών;

Ναι υπάρχουν και σε έντυπη και σε ηλεκτρονική μορφή είναι τα λεγόμενα προγράμματα ΖΕΠ ζώνη εκπαιδευτικής προτεραιότητας.

B. Ερωτήσεις

1. Η τάξη υποδοχής συμβάλλει με την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στην ομαλή σχολική προσαρμογή των αλλοδαπών μαθητών;

Σαφώς και συμβάλλει αλλά δεν υπάρχει δυστυχώς σε όλα τα σχολεία. Είναι καλό να γνωρίζει ένας αλλόγλωσσος μαθητής την ελληνική γλώσσα γιατί προσαρμόζεται καλύτερα και είναι καλύτερο για το σχολικό κλίμα, συμβάλλει στην καλύτερη λειτουργία της σχολικής τάξης όταν γνωρίζει την ελληνική γλώσσα, όταν δεν την γνωρίζει σαφώς και θα προβαίνει σε παραβατικές συμπεριφορές και θα διαταράσσει την ομαλή λειτουργία του μαθήματος.

2. Η τάξη υποδοχής λειτουργεί θετικά στην άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων στους δίγλωσσους μαθητές;

Σαφώς όταν γνωρίζουν την γλώσσα σαφώς και αυτοί αισθάνονται καλύτερα μπορούν να συμμετέχουν στην διαδικασία της μάθησης γενικότερα στις σχολικές δραστηριότητες του σχολείου.

3. Ο θεσμός της τάξης υποδοχής θα μπορούσε να παρέχει περισσότερες δυνατότητες για ίσες ευκαιρίες μάθησης στους δίγλωσσους μαθητές;

Σαφώς αν υπήρχε σε όλα τα σχολεία γιατί σε όλα τα σχολεία ανά την επικράτεια υπάρχουν μαθητές δίγλωσσοι, αλλά δυστυχώς δεν λειτουργούν τάξεις υποδοχής να συμβάλλουν στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας και περαιτέρω στην κοινωνικοποίηση αυτών των παιδιών.

4. Η λειτουργία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος αφομοιώνει γλωσσικά και πολιτισμικά τους αλλοδαπούς μαθητές στην ελληνική πραγματικότητα;

Προσπαθεί να πετύχει στο μέγιστο δυνατό βαθμό αλλά από ότι είπαμε υστερεί, ότι όλοι μαθητές αντιμετωπίζονται σαν να την γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα και δεν διαφοροποιεί την διδασκαλία, εγχειρίδια για τους μαθητές που αδυνατούν να κατανοήσουν έννοιες. Σαφώς θα μπορούσαν να φοιτήσουν σε κάποιο τμήμα υποδοχής να βελτιώσουν και να εξελίσσουν την ελληνική γλώσσα.

5. Η απαξίωση του πολιτισμικού και γλωσσικού κεφαλαίου των αλλοδαπών μαθητών λειτουργεί αρνητικά στην ομαλή τους εκπαιδευτική και κοινωνική ένταξη;

Νομίζω ότι αυτοί δεν δέχονται και τον τόπο καταγωγή τους κάποιες φορές νομίζουν ότι αν αναφέρεις την χώρα τους το θεωρούν βρίσιμο παράδειγμα, Αλβανέ λέει ο άλλος μαθητής και λέει ότι με έβρισε όταν ένας μαθητής αποκαλεί τον άλλο δηλ. τον αποκαλεί προσδιορισμένα με την χώρα προέλευσης. Αυτός έχει απαρνηθεί τα πάντα, προσπαθεί να αφομοιωθεί, να προσαρμοστεί στις ελληνικές συνθήκες, στην ελληνική κουλτούρα στα ελληνικά ήθη έθιμα, παραδόσεις και να έχει απαρνηθεί την χώρα του, πολιτισμικά και κοινωνικά, τα πάντα έτσι πιστεύω.

6.Η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας των μεταναστών θα βοηθούσε θετικά στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας του σχολείου;

Σαφώς και θα βοηθούσε αλλά δυστυχώς δε γίνεται.. οι μαθητές αυτοί γνωρίζουν προφορικά την μητρική τους γλώσσα αλλά δεν γνωρίζουν την γραφή, τους γραμματικοσυντακτικούς κανόνες δηλ. την διδάσκονται σε μη οργανωμένη μορφή μέσα από την ομιλία με τις οικογένειες τους.

7. Η τάξη υποδοχής συνεισφέρει και συμβάλλει στην ανάπτυξη της μητρικής γλώσσας και της πολιτισμικής ταυτότητας των αλλοδαπών μαθητών;

Όταν είναι ομοειδής ομάδες και συναναστρέφονται μεταξύ τους σαφώς, αν τους επιτρέπουν να μιλήσουν την μητρική τους γλώσσα σαφώς και συμβάλλει και αυτοί που γνωρίζουν καλά την ελληνική θα μπορούσαν να βοηθήσουν και τους μαθητές και τους πιο αδύνατους σε εισαγωγικά που δεν γνωρίζουν καλά την ελληνική γλώσσα να κάνουν συσχετισμούς και τα λοιπά και να βοηθάει ο ένας τον άλλον με αποτέλεσμα να γίνεται πιο..εύφορο το έδαφος για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας.

8.Η χρήση της μητρικής γλώσσας των μεταναστών στο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον εμποδίζει την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας;

Σαφώς και την εμποδίζει γιατί στην χώρα που ζουν τώρα θα πρέπει να ομιλούν την γλώσσα της χώρας που ζούνε. Αν και οι σύμβουλοι ανέκαθεν ανέφεραν, ότι πρέπει στην πρώτη δημοτικού πως λέγεται το τηγάκι στα αλβανικά, στα βουλγάρικα για να κάνουν συσχετίσεις παραλληλισμούς για να μπορούν.. να γνωρίσουν καλύτερα την ελληνική γλώσσα.

9.Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της τάξης υποδοχής για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας κρίνεται απαραίτητη;

Σαφώς και κρίνεται αλλά δυστυχώς δεν υπάρχει επιμόρφωση..προσλαμβάνονται εκπαιδευτικοί χωρίς να χουν..να γνωρίζουν πώς μπορούν να ανταπεξέλθουν στις.. υποχρεώσεις που έχουν απέναντι στην τάξεις υποδοχής, χωρίς να γνωρίζουν τα εγχειρίδια, χωρίς να γνωρίζουν τους στόχους που πρέπει να θέσουν.. και το θέμα είναι ότι προσλαμβάνονται κάθε φορά και σε διαφορετικό τόπο, ενώ θα έπρεπε να υπάρχει συνέχεια και συνέπεια. Γιατί ξέρει που βρίσκεται, ξέρει τι γνωρίζει, τι δίδαξε στους μαθητές και από κει και πέρα να έχει μια συνέχεια το εκπαιδευτικό έργο ενώ αν λειτουργούν αποσπασματικά δεν επιφέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα με την πλήρωση των θέσεων με αναπληρωτές εκπαιδευτικούς.

10.Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μιας σχολικής μονάδας που έχει μετανάστες σε θέματα διγλωσσίας και ετερότητας δημιουργεί μια θετική κουλτούρα και διευκολύνει τη συνολική εκπαίδευση αυτών των μαθητών;

Σαφώς θα πρέπει όλοι οι εκπαιδευτικοί της γενικής αγωγής να έχουν μια θετική στάση απέναντι στους αλλόγλωσσους μαθητές, αλλά δεν υπάρχουν επιμορφώσεις δεν υπάρχουν σεμινάρια, οι πιο πολλοί θεωρούν ότι στην χώρα που ήρθαν θα πρέπει να αφομοιωθούν πλήρως, να αφομοιώσουν τα ήθη, τα έθιμα, την θρησκεία και δεν διαφοροποιείται κάτι , ίσως σε κάποιες γιορτές, κάποιες φορές διαφοροποιείται κάτι σε κάτι και γίνεται αναφορά στη χώρα στα ήθη και στα έθιμα στη χώρα προέλευσης, των μαθητών που αποτελούν την πλειονότητα, παράδειγμα οι αλβανοί που είναι περισσότεροι στην Ελλάδα. Αλλά γενικώς υπάρχει μια αδιαφορία..και μια ίση αντιμετώπιση ας το πούμε πρέπει και καλά να γνωρίζεται αυτά είναι τα ελληνικά έθιμα , αυτή είναι η ελληνική κουλτούρα, αυτά σε αυτό το σχολείο βρίσκεστε ίσως ένα άλλος τύπος σχολείου.. απογευματινού με ομοειδείς μαθητές θα μπορούσε να καλλιεργήσει περισσότερα πράγματα για την χώρα προέλευσης των μαθητών αυτών . Αλλά της πρωινή ζώνης του ελληνικού σχολείου δεν γίνεται καν αναφορά

11. Η στελέχωση των τάξεων υποδοχής από αναπληρωτές εκπαιδευτικούς έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική λειτουργία του;

Σίγουρα έχει γιατί κάθε χρόνο αλλάζουν χωρίς να έχει συνέχεια το έργο τους, αναλαμβάνουν κάθε φορά νέοι αναπληρωτές χωρίς να έχουν επιμόρφωση ή εμπειρία στην τάξη υποδοχής. Πρέπει να υπάρχει μια σταθερότητα.

12. Η λειτουργία των τάξεων υποδοχής με εκπαιδευτικούς που τοποθετούνται χωρίς να είναι δική τους επιλογή έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική τους λειτουργία του; Σαφώς ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να είναι έτοιμος, όταν προσληφθεί σε μια δομή εκπαίδευσης είτε σε τμήμα υποδοχής είναι, είτε σε τμήμα ένταξης και οτιδήποτε άλλο ή παράλληλη στήριξη θα πρέπει να γνωρίζει τα αντικείμενα που πρέπει να διδάξει, θα πρέπει να διαφοροποιεί τους στόχους διδασκαλίας, θα πρέπει να δίνει τον καλύτερο του εαυτό να έχει τα καλύτερα μαθησιακά αποτελέσματα, όταν προσλαμβάνεσαι χωρίς να το γνωρίζεις ή χωρίς να το επιθυμείς και σε τόπο που δεν επιθυμούσες και ίσως προέκυψε γιατί έβαλες ανά την επικράτεια όλες τις επιλογές και σαφώς είναι αρνητικοί παράγοντες για την ομαλή λειτουργία των τμημάτων υποδοχής και στην περαιτέρω εξέλιξη των μαθητών που φοιτούν σε αυτά.

13. Η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών (δασκάλων και ειδικοτήτων) των κανονικών τάξεων και του εκπαιδευτικού της τάξης υποδοχής κρίνεται απαραίτητη και χρήσιμη;

Σαφώς γιατί θα μπορούσε να γίνει επέκταση δηλ. του προγράμματος των τμημάτων υποδοχής δηλ. ο μουσικός για παράδειγμα θα μπορούσε να πει ένα τραγούδι άλλης χώρας ή να βάλει τους μαθητές να γράψουν ήθη, έθιμα άλλης χώρας ή να ζωγραφίσουν ένα μνημείο της χώρας προέλευσης τους ο εικαστικός, για να τονίσουν τα χαρακτηριστικά της χώρας τους, να τονίσουν την αυτοεκτίμηση τους, την αυτοπεποίθηση τους, να δώσουν στοιχεία πολιτισμού της χώρας προέλευσης τους αλλά συνήθως νομίζω δεν συμβαίνει αν σε όλα τα σχολεία φοιτούν μαθητές από άλλες χώρες.

14. Η αποτελεσματική λειτουργία της τάξης υποδοχής χρειάζεται τη συνεργασία και τη στήριξη από ειδικούς επιστήμονες;

Σαφώς πρέπει να υπάρχει πρόγραμμα σπουδών, πρέπει να υπάρχει συγκεκριμένη βιβλιογραφία και να πηγαίνουμε από τα απλά στα σύνθετα γιατί η ελληνική γλώσσα ως δεύτερη ξένη γλώσσα εκτός από δύσκολη είναι και με υψηλούς στόχους το δημοτικό και οι μαθητές δεν μπορούν να ανταποκριθούν στην πλειονότητα, οι αλλοδαποί μαθητές δεν μπορούν να ανταποκριθούν στην εκμάθηση, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα στις σχολικές τάξεις, προβλήματα συμπεριφοράς και με ότι αυτό συνεπάγεται για τους άλλους μαθητές που φοιτούν στο ίδιο τμήμα ή τμήματα.

15. Ο διευθυντής και οι εκπαιδευτικοί του σχολείου θεωρούν σημαντική την τάξη υποδοχής για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στους μετανάστες μαθητές;

Θα έλεγα πως όχι γιατί αν την θεωρούσαν σε όλα τα σχολεία, θα μπορούσε να δημιουργηθεί τμήμα υποδοχής με αριθμό των συμμετεχόντων μαθητών αριθμό 9 αλλά δυστυχώς δεν γίνονται ενέργειες λόγω έλλειψης υποδομής στα σχολεία, είναι υπερπληθυσμιακά δεν υπάρχουν χώροι στέγασης, και το αποφεύγουν, αποφεύγουν την δημιουργία τμημάτων υποδοχής. Με αποτέλεσμα αυτοί οι μαθητές που υστερούν γλωσσικά και να μην μπορούν να ανταπεξέλθονται στις σχολικές υποχρεώσεις και στην άλλη βαθμίδα εκπαίδευσης να εγκαταλείπουν την εκπαίδευση και να έχουν μεγάλο πληθυσμό μαθητικής διαρροής.

16. Υπάρχουν περιπτώσεις που ο εκπαιδευτικός της τάξης υποδοχής αφήνει τη τάξη του ή κάνει λιγότερες ώρες από τις προβλεπόμενες;

Σε πολλές περιπτώσεις καλύπτει, να καλύψει τους συναδέλφους του που σε πολυθέσια σχολεία απουσιάζουν για λόγους υγείας ή για οποιοδήποτε άλλο λόγο, τις ώρες τις καλύπτει συνήθως ο εκπαιδευτικός του τμήματος υποδοχής χωρίς καμία διαμαρτυρία. Ενώ αυτό δεν είναι το σωστό, ο καθένας έχει να παρουσιάσει ένα πρόγραμμα στους μαθητές του να έχει συνέπεια, συνέχεια και όχι να είναι αποσπασματικό, γιατί κάποιος εκπαιδευτικός λείπει, έχει πολυήμερη άδεια και καλύπτονται οι ώρες του από τον εκπαιδευτικό του τμήματος υποδοχής και κατά κόρον νομίζω ότι γίνεται χρήση των εκπαιδευτικών αυτών που ίσως κι αυτοί δεν γνωρίζουν τα δικαιώματά τους ενώ θα μπορούσαν να αρνηθούνε, γιατί η θέση τους δεν είναι για το τμήμα γενικής παιδείας αλλά είναι για το τμήμα υποδοχής που σημαίνει ότι κάποιοι μαθητές έχουν ιδιαίτερες ανάγκες και θα πρέπει να ενσωματωθούν στο ελληνικό σχολείο μαθαίνοντας την ελληνική γλώσσα από τον βαθμό που μπορούν, που τους παρέχεται η δυνατότητα μέσω των τμημάτων υποδοχής.

Συνέντευξη 2

1) Φύλο: Άντρας

2) Ηλικιακά σε ποια ομάδα ανήκετε: κάτω των 30, 31-40, 41-50, 51-60 ή άνω των 60;

Σε αυτήν 51 έως 60.

3) Εργάζεστε ως μόνιμος ή ως αναπληρωτής;

Μόνιμος.

4) Πόσα χρόνια εκπαιδευτικής υπηρεσίας έχετε;

36 χρόνια.

7) Ποιος είναι ο βασικός τίτλος σπουδών σας;

Παιδαγωγικό πανεπιστήμιο.

8) Έχετε κάνει επιπρόσθετες σπουδές;

Ναι μεταπτυχιακό και μετεκπαίδευση στο διδασκαλείο.

9) Γνωρίζετε κάποια ξένη γλώσσα;

Άριστα έχω proficiency στα αγγλικά γιατί έχω δουλέψει με απόσπαση στην Αγγλία για 5 χρόνια.

10) Στις βασικές σας σπουδές διδαχθήκατε κάποιο μάθημα σχετικά με την εκπαίδευση των μεταναστών μαθητών;

Όχι

11) Τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα ή μαθήματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης;

Έκανα στο διδασκαλείο και έκανα στην Πάντειο πριν αποσπαστώ στο εξωτερικό το 1992 πάνω στην διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ξένης γλώσσας.

12) Έχετε παρακολουθήσει κάποιου είδους επιμόρφωση για θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, διγλωσσίας, διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα;

Έχω παρακολουθήσει στο ΕΔΙΑΜΕ πάνω στο πανεπιστήμιο Κρήτης.

13) Υπάρχουν ειδικά σχολικά εγχειρίδια, βιβλία δασκάλου ή εποπτικό υλικό για τη διδασκαλία των μεταναστών μαθητών;

Υπάρχουν ελληνικά για ξένους.

B. Ερωτήσεις

1.Η τάξη υποδοχής συμβάλλει με την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στην ομαλή σχολική προσαρμογή των αλλοδαπών μαθητών;

Ναι βοηθάει πάρα πολύ γιατί οι μαθητές, έχουν οι μαθητές την ευκαιρία με επικοινωνιακό τρόπο σε μικρά γκρουπ να μαθαίνουν τα ελληνικά με επικοινωνιακό τρόπο με διαλόγους σε θέματα που δυσκολεύονται, κάποιο λεξιλόγιο που θα τα βοηθήσει στην γλώσσα στα μαθηματικά στην κανονική τάξη.

2.Η τάξη υποδοχής λειτουργεί θετικά στην άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων στους δίγλωσσους μαθητές;

Ναι λειτουργεί θετικά γιατί τους βοηθάει, βοηθώντας τους στα ελληνικά την εκμάθηση των ελληνικών βοηθιούνται μετά και στα μαθήματα της κανονικής τους τάξης.

3.Ο θεσμός της τάξη υποδοχής θα μπορούσε να παρέχει περισσότερες δυνατότητες για ίσες ευκαιρίες μάθησης στους δίγλωσσους μαθητές;

Ναι μπορεί αυτό να γίνει θέλει περισσότερα ριζόρσις, πηγές, θέλει χρήματα, θέλει συστηματικότητα και ένα σχολείο το οποίο έχει μεγαλύτερο ωράριο δηλαδή στο ωράριο τον 8 και τέταρτο με 1 και τέταρτο είναι δύσκολο που πρέπει να γίνουν τα βασικά μαθήματα, θέλει πιο εκτεταμένο ωράριο που θα μπορούσαν να κάνουν περισσότερα οι μαθητές που έχουν δυσκολία στα ελληνικά.

4. Η λειτουργία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος αφομοιώνει γλωσσικά και πολιτισμικά τους αλλοδαπούς μαθητές στην ελληνική πραγματικότητα;

Ναι θα έλεγα σε μεγάλο βαθμό, τα τελευταία χρόνια τουλάχιστον οι ροές από χώρες όπως Αλβανία, Βουλγαρία έχουν μειωθεί, έχουμε από χώρες όπως Συρία και λοιπά. Οι μαθητές εντάξει ενσωματώνονται, καταλαβαίνουν, αντιλαμβάνονται στοιχεία, οι μαθητές όσο πιο μικροί έρχονται σε μικρή ηλικία σε μια χώρα τόσο πιο εύκολο είναι να μάθουν μια ξένη γλώσσα σε δυο χρόνια είναι εντάξει ειδικά.. αυτό.

5. Η απαξίωση του πολιτισμικού και γλωσσικού κεφαλαίου των αλλοδαπών μαθητών λειτουργεί αρνητικά στην ομαλή τους εκπαιδευτική και κοινωνική ένταξη;

Ναι όταν γίνονται πράγματα μέσα που οι μαθητές θα αισθανθούν ωραία δηλ. παραδείγματος χάριν είναι από την Βουλγαρία και κάνουμε γεωγραφία για τα Βαλκάνια και πω για την χώρα μου, τις πόλεις για κάποιο πράγματα αυτό με κάνει να νιώθω ωραία. Αν πω 10 λέξεις στα βουλγάρικα να τις γράψουμε, να τις ακούσουν και τα παιδιά αν είναι μια δράση, μαγειρέψω ένα φαγητό από την ιδιαίτερη μου πατρίδα, όλα αυτά τους κάνουν να νιώθουν αποδεκτοί, από την ιδιαίτερη τους καταγωγή στη χώρα που φιλοξενούνται στην Ελλάδα. Όλα αυτά τα προτζεκτ, οι δράσεις γίνονται έχουν τα έχει τύχει στο ιντ ον δε σποτ στην πλατεία Μικρασιατών που έγιναν μαγειρικές. Κι εμείς στο σχολείο μας στο 10 που ήμουν στον Πλατανιά συμμετείχε από γονείς, από άλλες χώρες που μαγείρεψαν εδέσματα και δοκίμασε ο προσκεκλημένος κόσμος.

6. Η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας των μεταναστών θα βοηθούσε θετικά στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας του σχολείου;

Δεν βλέπω μια ευθεία σύνδεση η μητρική του γλώσσα είναι καλό να την διατηρούν γιατί είναι μια γλώσσα, καλό είναι να την ξέρουν όμως από κει και πέρα είναι θέμα ενδιαφέροντος και της δικής τους χώρας. Όπως η πατρίδα μας στο εξωτερικό στέλνει εκπαιδευτικούς με πυρήνα την εκκλησία διδάσκονται τα ελληνικά πέρα από χώρες που είναι ενταγμένες στο σύστημα μέσα, όπως στην Γερμανία και σε κάποιες άλλες χώρες θέλει ένα ενδιαφέρον για την διδασκαλία της μητρικής γλώσσας των μαθητών και από τις χώρες καταγωγής τους. Αν σε μια περιοχή είναι πάρα πολλοί μαθητές όπως Αλβανία, Συρία θα μπορούσαν να διδάσκεται η γλώσσα της χώρας αυτής όπως διδάσκονται τα ελληνικά στην Γερμανία, στην Αγγλία στα ενταγμένα σχολεία.

7. Η τάξη υποδοχής συνεισφέρει και συμβάλλει στην ανάπτυξη της μητρικής γλώσσας και της πολιτισμικής ταυτότητας των αλλοδαπών μαθητών;

Ναι βοηθάει, γιατί συνδέει την ελληνική γλώσσα ο συνάδελφος που είναι εκεί πέρα με την γλώσσα την ελληνική, όλα αυτό βοηθάει γιατί τους εξηγεί σχέσεις π.χ γράμματα που είναι και έχω στις δυο γλώσσες λέξεις που είναι κοινές, όπως κι εγώ στην Αγγλία διδάσκονται, είναι δεύτερη ξένη γλώσσα τα ελληνικά που ήταν τρίτης γενιάς μαθητές σε αυτά και πας παραπέρα.

8.Η χρήση της μητρικής γλώσσας των μεταναστών στο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον εμποδίζει την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας;

Δεν μπορούμε να πούμε ότι έτσι εμποδίζει άμεσα αν γίνεται μια προσπάθεια να μιλήσουν στην τοπική γλώσσα της χώρας του, τα ελληνικά αυτό δημιουργεί μια εξοικείωση μια άσκηση στην τοπική τους γλώσσα αν την ξέρουμε αλλά θα προσπαθήσουν να την διατηρήσουν, αλλά αφού είναι στην διαδικασία εκμάθησης των ελληνικών κάνουν και μια εξάσκηση στα ελληνικά και λίγο παραπάνω στο σπίτι που πολλές φορές κοντά στα παιδιά μαθαίνουν και οι γονείς τα ελληνικά και βγαίνουν όλοι ωφελημένοι.

9.Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της τάξης υποδοχής για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας κρίνεται απαραίτητη;

Βεβαίως η επιμόρφωση θα ευαισθητοποιήσει, θα τους λέει πράγματα γίνονται έρευνες, όπως το μεταπτυχιακό το δικό σας που έρχονται και πλουτίζουν το χώρο κι άλλο, πάμε παρακάτω.

10.Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μιας σχολικής μονάδας που έχει μετανάστες σε θέματα διγλωσσίας και ετερότητας δημιουργεί μια θετική κουλτούρα και διευκολύνει τη συνολική εκπαίδευση αυτών των μαθητών;

Βεβαίως η ετερότητα είναι ένα πολύ καυτό θέμα και στην ψυχολογία στην τέτοια είτε το πούμε ετερότητα φιλοσοφικός όρος ο Μέγας Βασίλειος το αναφέρει, είτε το πούμε ενσυναίσθηση στην ψυχολογία πολύ σημαντικό.

11. Η στελέχωση των τάξεων υποδοχής από αναπληρωτές εκπαιδευτικούς έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική λειτουργία τους;

Για μένα δεν είναι το θέμα αν είναι αναπληρωτές ή μόνιμοι το θέμα είναι να υπάρχει μια συνέχεια γιατί μου έχει τύχει άλλοι συνάδελφοι που έρχονται τα τελευταία χρόνια που έχω τάξη υποδοχής στα σχολεία ως διευθυντής να είναι κάθε χρόνο καινούριος, ο

οποίος δεν έχει ξαναδουλέψει. Δηλαδή τι μπορεί να είσαι σε τμήμα ένταξης, είτε σε παράλληλη στήριξη, είτε τάξη υποδοχής έρχονται πάντα άτομα, αυτοί που έχουν περισσότερο χρόνο ίσως ζητάνε να πάνε σε κανονική τάξη ή έρχονται άτομα με λιγότερα χρόνια που ζητάνε αφού πιάσανε τα προηγούμενα ζητάνε τάξη υποδοχής και είναι κάθε φορά στο μηδέν να ενημερωθούν πως λειτουργεί να βρουν το υλικό τους, τα πατήματα τους, ε δε βοηθάει αυτή η αλλαγή κάθε χρόνο.

12. Η λειτουργία των τάξεων υποδοχής με εκπαιδευτικούς που τοποθετούνται χωρίς να είναι δική τους επιλογή έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική τους λειτουργία του;

Όχι καλύτερα να τοποθετούνται άτομα που το ζητάνε ή αν είναι δυνατό να έχουν ξανά εργαστεί.

13. Η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών (δασκάλων και ειδικοτήτων) των κανονικών τάξεων και του εκπαιδευτικού της τάξης υποδοχής κρίνεται απαραίτητη και χρήσιμη;

Βέβαια γιατί μια ειδικότητα μπορεί κι αυτή να κινητοποιήσει τα παιδιά ή να πει στον εκπαιδευτικό της τάξης υποδοχής κάποιο λεξιλόγιο λίγο και ασκήσεις στους μαθητές αυτό σίγουρα η συνεργασία βοηθάει.

14. Η αποτελεσματική λειτουργία της τάξης υποδοχής χρειάζεται τη συνεργασία και τη στήριξη από ειδικούς επιστήμονες;

Βεβαίως γιατί άτομα που έχουν εμπειρία στο χώρο με συγγραφή υλικού, θα μας πούνε 5 βιβλία, άλλες 5 διαθέσιμες ιστοσελίδες, εδώ το ΕΔΙΑΜΕ που παράγει υλικό στο Πανεπιστήμιο. Παλιά προς κρίσης γίνονταν πάρα πολλά πράγματα με το που προέκυψαν τα μνημόνια, οι εκπαιδευτικοί που αποσπώνται είναι λίγοι και από την αντίληψη μου που έχω θα μπορούσαν να γίνουν πολύ περισσότερα. Εγώ είμαι Διευθυντής σε περιοχές που έχω δουλέψει 10 χρόνια, που έχω μαθητές αλλοδαπούς μαθητές, θα μπορούσε περισσότερο, είναι θέμα κονδυλίων, σεμιναρίων, δυνατότητα επικοινωνίας, ύπαρξης προσωπικού κλπ.

15. Ο διευθυντής και οι εκπαιδευτικοί του σχολείου θεωρούν σημαντική την τάξη υποδοχής για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στους μετανάστες μαθητές;

Πιστεύω πως ναι γιατί οι συνάδελφοι από ότι γνωρίζω σε ώρες που συμφωνούν με τον εκπαιδευτικό της τάξης υποδοχής υπάρχουν μαθητές είναι υποχρεωτικό να τους πάρουν να υπάρχει συνεργασία.

16.Υπάρχουν περιπτώσεις που ο εκπαιδευτικός της τάξης υποδοχής αφήνει τη τάξη του ή κάνει λιγότερες ώρες από τις προβλεπόμενες;

Υπάρχουν όταν υπάρχει μακρόχρονη απουσία δασκάλου τμήματος βοηθάει και ο δάσκαλος υποδοχής. Κι εγώ το έχω κάνει π.χ. αν έχουμε μακροχρόνια απουσία δυο εβδομάδων, ενός μηνός κι δεν υπάρχει δυνατότητα για έχτρα εκπαιδευτικό μπορεί να αναθέσω στον εκπαιδευτικό της τάξης υποδοχής να κάνει το μάθημα της ιστορίας και των θρησκευτικών και της αγωγής σε μια τάξη μόνιμα 4 εβδομάδες να πάρει 4 ώρες την εβδομάδα στο συγκεκριμένο τμήμα.

Συνέντευξη 3

Φύλλο: Άντρας..

2) Σε ποια ηλικιακή ομάδα ανήκετε: κάτω των 30, 31-40, 41-50, 51-60 άνω των 60;

Στην κατηγορία 31 έως 40.

3) Εργάζεστε ως μόνιμος ή αναπληρωτής;

Μόνιμος.

4) Πόσα χρόνια εκπαιδευτικής υπηρεσίας έχετε;

15.

5) Ποιος είναι ο βασικός τίτλος σπουδών σας;

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης.

6) Έχετε κάνει επιπρόσθετες σπουδές; Αν ναι, τι ακριβώς;

Ναι μεταπτυχιακές σπουδές.

7) Γνωρίζετε κάποια ξένη γλώσσα;

Αγγλικά.

8) Στις βασικές σας σπουδές διδαχτήκατε κάποιο μάθημα σχετικά με την εκπαίδευση των μεταναστών μαθητών, τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα ή μαθήματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης γενικά;

Όχι.

9) Έχετε παρακολουθήσει κάποιου είδους επιμόρφωση για θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, διγλωσσίας, διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα;

Όχι.

10) Υπάρχουν ειδικά σχολικά εγχειρίδια, βιβλία δασκάλου ή εποπτικό υλικό για τη διδασκαλία των μεταναστών μαθητών;

Υπάρχουν αλλά τα βρίσκεις μόνο σε σχολεία που υπάρχει αντίστοιχο τμήμα για παιδιά που δεν γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα. Στο δικό μου σχολείο δηλαδή δεν υπάρχουν σε αλλά σχολεία που έχουν παιδιά που δεν γνωρίζουν ελληνικά έχουν, στο δικό μου όχι.

B. Ερωτήσεις

1.Η τάξη υποδοχής συμβάλλει με την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στην ομαλή σχολική προσαρμογή των αλλοδαπών μαθητών;

Να βοηθάει γιατί τους λύνει το πρόβλημα της επικοινωνίας αρχικά και μετά της κατανόησης του γραπτού λόγου.

2.Η τάξη υποδοχής λειτουργεί θετικά στην άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων στους δίγλωσσους μαθητές;

Σίγουρα βοηθάει τα παιδιά να επικοινωνήσουν πρώτα απ όλα στο διάβασμα και στην μελέτη.

3.Ο θεσμός της τάξη υποδοχής θα μπορούσε να παρέχει περισσότερες δυνατότητες για ίσες ευκαιρίες μάθησης στους δίγλωσσους μαθητές;

Ναι αρκεί να ήταν περισσότερες ώρες για κάθε παιδάκι και όχι μόνο μια ή δυο την εβδομάδα.

4. Η λειτουργία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος αφομοιώνει γλωσσικά και πολιτισμικά τους αλλοδαπούς μαθητές στην ελληνική πραγματικότητα;

Όχι δυστυχώς όχι.

5. Η απαξίωση του πολιτισμικού και γλωσσικού κεφαλαίου των αλλοδαπών μαθητών λειτουργεί αρνητικά στην ομαλή τους εκπαιδευτική και κοινωνική ένταξη;

Ναι είναι εμπόδιο στην προσπάθεια και του εκπαιδευτικού και του παιδιού.

6. Η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας των μεταναστών θα βοηθούσε θετικά στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας του σχολείου;

Για τα πολύ μικρά παιδιά ηλικίας 4 έως 6 χρονών ναι, εκεί πιστεύω ότι θα μπορούσε.

7. Η τάξη υποδοχής συνεισφέρει και συμβάλλει στην ανάπτυξη της μητρικής γλώσσας και της πολιτισμικής ταυτότητας των αλλοδαπών μαθητών;

Όχι σε καμία περίπτωση.

8. Η χρήση της μητρικής γλώσσας των μεταναστών στο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον εμποδίζει την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας;

Κάποιες φορές ναι, αν δεν έχουν παρέες να μιλάνε ελληνικά τότε ναι σε αυτές τις περιπτώσεις εμποδίζει στην εκμάθηση της ελληνικής.

9. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της τάξης υποδοχής για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας κρίνεται απαραίτητη;

Σίγουρα και θα έπρεπε να είναι συστηματικότερη και καλύτερα οργανωμένη.

10. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μιας σχολικής μονάδας που έχει μετανάστες σε θέματα διγλωσσίας και ετερότητας δημιουργεί μια θετική κουλτούρα και διευκολύνει τη συνολική εκπαίδευση αυτών των μαθητών;

Βέβαια, βέβαια και ίσως θα πρεπέ να είναι υποχρεωτικό για όποιον έχει ένα τέτοιο τμήμα πριν ξεκινήσει την διδασκαλία να κάνει μια σύντομη επιμόρφωση και χρόνια.

11. Η στελέχωση των τάξεων υποδοχής από αναπληρωτές εκπαιδευτικούς έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική λειτουργία τους;

Όχι δεν νομίζω και πιστεύω ότι θα έκαναν καλύτερη δουλειά από τους μόνιμους σε αυτές τις περιπτώσεις.

12. Η λειτουργία των τάξεων υποδοχής με εκπαιδευτικούς που τοποθετούνται χωρίς να είναι δική τους επιλογή έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική τους λειτουργία;

Σίγουρα γιατί αν κάποιος δεν θέλει το τμήμα προφανώς και δεν θα αποδώσει όσο θα μπορούσε.

13. Η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών (δασκάλων και ειδικοτήτων) των κανονικών τάξεων και του εκπαιδευτικού της τάξης υποδοχής κρίνεται απαραίτητη και χρήσιμη;

Βέβαια αφού τις περισσότερες ώρες το παιδί θα τις περνάει στο κανονικό τμήμα εννοείται ότι πρέπει να συνεργαστεί κι με αυτόν που παίρνει το παιδάκι γιαυτές τις 2 με 3 ώρες.

14. Η αποτελεσματική λειτουργία της τάξης υποδοχής χρειάζεται τη συνεργασία και τη στήριξη από ειδικούς επιστήμονες;

Όχι να έχει κάποια επιστημονική μόρφωση ο εκπαιδευτικός ναι, αλλά επιπλέον από επιστήμονες δεν θα βοηθούσαν κάπου.

15. Ο διευθυντής και οι εκπαιδευτικοί του σχολείου θεωρούν σημαντική την τάξη υποδοχής για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στους μετανάστες μαθητές;

Από την εμπειρία μου έχω δει ότι η πλειοψηφία είναι όχι, δυστυχώς δεν δίνουμε την σημασία που έπρεπε σ' αυτήν την τάξη.

16. Υπάρχουν περιπτώσεις που ο εκπαιδευτικός της τάξης υποδοχής αφήνει τη τάξη του ή κάνει λιγότερες ώρες από τις προβλεπόμενες;

Ναι είναι συνήθως στις περιπτώσεις που ο διευθυντής του λέει έλα κάνε τις ώρες που είναι να κάνω εγώ για να κάνω δουλειά στο γραφείο αυτό δυστυχώς συμβαίνει.

Συνέντευξη 4

1) Φύλο: Άντρας

2) Ηλικιακά σε ποια ομάδα ανήκετε κάτω των 30, 31-40, 41-50, 51-60 ή άνω των 60;

51 εως 60

3) Εργάζεστε ως μόνιμος ή αναπληρωτής;

Ως μόνιμος.

4) Πόσα χρόνια εκπαιδευτικής υπηρεσίας έχετε;

24

5) Ποιος είναι ο βασικός τίτλος σπουδών σας;

Πτυχίο Παιδαγωγικής Ακαδημίας με εξομοίωση από το παιδαγωγικό Ιωαννίνων.

6) Έχετε κάνει επιπρόσθετες σπουδές;

Φιλολογία στο ΑΠΘ διδασκαλείο στο ΠΤΔΕ Ρεθύμνου και μεταπτυχιακό τίτλο στο ΠΤΔΕ Ρεθύμνου.

7) Γνωρίζετε κάποια/ες ξένη/ες γλώσσα/ες;

Αγγλικά άριστα.

8) Στις βασικές σας σπουδές διδασχτήκατε κάποιο μάθημα σχετικά με την εκπαίδευση των μεταναστών μαθητών, τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα ή μαθήματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης γενικά;

Όχι διότι όταν έκανα εγώ σπουδές δεν υπήρχε τέτοιο πρόβλημα παιδιά μεταναστών στην Ελλάδα.

9) Έχετε παρακολουθήσει κάποιου είδους επιμόρφωση για θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, διγλωσσίας, διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα;

Όχι

10) Υπάρχουν ειδικά σχολικά εγχειρίδια, βιβλία δασκάλου ή εποπτικό υλικό για τη διδασκαλία των μεταναστών μαθητών;

Υπάρχουν είναι από το ΕΔΙΑΜΕ του παιδαγωγικού του Ρεθύμνου του πανεπιστημίου Κρήτης, υπάρχει το ανάλογο του Παιδαγωγικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου της Αθήνας και από το Ίδρυμα του Μανόλη Τριανταφυλλίδη τα ελληνικά ως δεύτερη ξένη γλώσσα.

B. Ερωτήσεις

1.Η τάξη υποδοχής συμβάλλει με την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στην ομαλή σχολική προσαρμογή των αλλοδαπών μαθητών;

Βεβαίως και συμβάλει, διότι μόνο κι εκεί μπορεί να τους προσφέρει την κατάλληλη εκπαίδευση για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας, αν τα παιδιά αυτά δεν έχουν έλθει σε επαφή με ελληνόγλωσσο περιβάλλον.

2.Η τάξη υποδοχής λειτουργεί θετικά στην άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων στους δίγλωσσους μαθητές;

Βεβαίως διότι με να τους μαθαίνει με εντατικά μαθήματα τα ελληνικά τους βοηθάει να ενταχθούν πιο γρήγορα στην κανονική τάξη. Μπορεί να μην έχει τον ίδιο βαθμό επιτυχίας με όλους αλλά αν δεν υπήρχε αυτό ο υποστηρικτικός θεσμός θα ήταν αδύνατο η ομαλή ένταξη αυτών των μαθητών στις τάξεις που ανήκουν κανονικά.

3.Ο θεσμός της τάξη υποδοχής θα μπορούσε να παρέχει περισσότερες δυνατότητες για ίσες ευκαιρίες μάθησης στους δίγλωσσους μαθητές;

Θα μπορούσε αν ενισχύονταν με επιπλέον προσωπικό σε περιπτώσεις που οι μαθητές αυτοί είναι υποχρεωμένοι λόγω του αριθμού τους να παρακολουθούν μικρό αριθμό ωρών, για παράδειγμα μια ή δύο με τρεις ώρες την ημέρα την εβδομάδα συγγνώμη δεν φτάνουν για αυτούς τους μαθητές. Έπρεπε να παρακολουθούν περισσότερες ώρες αλλά αν δεν γίνεται λόγω του αριθμού των μαθητών, επειδή υπάρχει ένας εκπαιδευτικός σε τάξης υποδοχής τότε ναι, μόνο αν διπλασιάζονταν τα τμήματα των τάξεων υποδοχής θα μπορούσε να τους προσφερθεί καλύτερη βοήθεια.

4. Η λειτουργία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος αφομοιώνει γλωσσικά και πολιτισμικά τους αλλοδαπούς μαθητές στην ελληνική πραγματικότητα;

Όχι, όχι είναι καθαρά φτιαγμένο για μαθητές που έχουν την ελληνική ως μητρική γλώσσα και σε ένα ελληνικό πολιτισμικό περιβάλλον και μπορώ να πω ότι είναι ακόμα και αυτό για αυτούς τους μαθητές να τους βοηθήσει να ενταχθούν στην ελληνική πραγματικότητα πόσο μάλλον στους αλλοδαπούς και στους αλλόγλωσσους.

5. Η απαξίωση του πολιτισμικού και γλωσσικού κεφαλαίου των αλλοδαπών μαθητών λειτουργεί αρνητικά στην ομαλή τους εκπαιδευτική και κοινωνική ένταξη;

Αν υπάρχει απαξίωση ναι προφανώς δεν μπορείς σε ένα παιδί που έχει μεγαλώσει που έχει περάσει μερικά χρόνια ας πούμε ως Αλβανός ,Βούλγαρος ξαφνικά εσύ να του πεις ότι εδώ ήρθες σε ένα ανώτερο περιβάλλον, αυτόματα τον περιθωριοποιείς.

6.Η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας των μεταναστών θα βοηθούσε θετικά στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας του σχολείου;

Δεν νομίζω εφόσον έχουν ανεπτυγμένες γλωσσικές ικανότητες δηλ. μπορεί να μιλήσουν την δική τους μητρική γλώσσα και έχουν ένα βαθμό ή έχουν πάει κάποια χρόνια εκεί σχολείο και γνωρίζουν την γραπτή μητρική τους γλώσσα τότε δεν χρειάζεται κάτι άλλο να ενταχθούν στην ελληνική γλώσσα, ο μηχανισμός της γλώσσας αναπτύσσεται μέχρι σε μίαν ορισμένη ηλικία μετά είναι εύκολα να μάθουν τα ελληνικά.

7. Η τάξη υποδοχής συνεισφέρει και συμβάλλει στην ανάπτυξη της μητρικής γλώσσας και της πολιτισμικής ταυτότητας των αλλοδαπών μαθητών;

Της μητρικής γλώσσας όχι, της πολιτισμικής ταυτότητας εξαρτάται το πώς θα διαχειριστεί ο δάσκαλος του τμήματος υποδοχής, το υλικό που θα παρουσιάσει γλωσσικά στα ελληνικά δηλ. θα μπορούσε να το κάνει με τέτοιο τρόπο που θα τους βοηθήσει σε σχέση με την ιδιαίτερη πατρίδα τους.

8.Η χρήση της μητρικής γλώσσας των μεταναστών στο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον εμποδίζει την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας;

Από τι ξέρω όχι μέχρι δυο ξένες γλώσσες το παιδί μπορεί να τις μιλήσει άνετα ενδεχομένως και τρεις.

9.Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της τάξης υποδοχής για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας κρίνεται απαραίτητη;

Εντελώς πως δίνεις το τμήμα υποδοχής σε ανθρώπους που δεν ξέρουν να κάνουν τα ελληνικά ως δεύτερη ξένη γλώσσα.

10. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μιας σχολικής μονάδας που έχει μετανάστες σε θέματα διγλωσσίας και ετερότητας δημιουργεί μια θετική κουλτούρα και διευκολύνει τη συνολική εκπαίδευση αυτών των μαθητών;

Ναι βεβαίως αρκεί να είναι στοχευμένη πάνω σε αυτό και να δίνει πρακτικές λύσεις.

11. Η στελέχωση των τάξεων υποδοχής από αναπληρωτές εκπαιδευτικούς έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική λειτουργία τους;

Πιθανόν ναι, διότι οι αναπληρωτές αυτοί που δεν έχουν καμία προϋπηρεσία στην εκπαίδευση γενικά δεν μπορούν να διαχειριστούν τέτοιες καταστάσεις που προκαλούνται από την έλλειψη γνώσεις ελληνικών. Θεωρητικά εκεί έπρεπε να παίρνουν καταρτισμένους εκπαιδευτικούς επειδή οι αναπληρωτές δεν έχουν την ικανότητα να το κάνουν αυτό στις περισσότερες περιπτώσεις.

12. Η λειτουργία των τάξεων υποδοχής με εκπαιδευτικούς που τοποθετούνται χωρίς να είναι δική τους επιλογή έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική τους λειτουργία;

Βέβαια άμα κάνουν αγγαρεία και δεν ξέρουν τι να κάνουν μέχρι να μάθουν τι πρέπει να κάνουν έχει περάσει η χρονιά.

13. Η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών (δασκάλων και ειδικοτήτων) των κανονικών τάξεων και του εκπαιδευτικού της τάξης υποδοχής κρίνεται απαραίτητη και χρήσιμη;

Βεβαίως και κρίνεται απαραίτητη και χρήσιμη αν δεν συνεργαστούν αυτοί οι δυο, πως θα βρουν τις ανάγκες που έχει ο μαθητής πως θα αντικατοπτρίσουν την πρόοδο του, να αξιολογήσουν τι έχει κάνει μέχρι τώρα για να πάει παραπέρα κλπ, κλπ, οπωσδήποτε πρέπει να συνεργάζονται.

14. Η αποτελεσματική λειτουργία της τάξης υποδοχής χρειάζεται τη συνεργασία και τη στήριξη από ειδικούς επιστήμονες;

Εξαρτάται την περίπτωση, αν είναι κάποια δύσκολη περίπτωση του παιδιού θα χρειαζόταν αυτό ισχύει και για όλους τους μαθητές του σχολείου, δε νομίζω ότι

χρειάζεται ειδικούς επιστήμονες πιο πολύ χρειάζεται ένα καταρτισμένο δάσκαλο στο τμήμα υποδοχής.

15. Ο διευθυντής και οι εκπαιδευτικοί του σχολείου θεωρούν σημαντική την τάξη υποδοχής για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στους μετανάστες μαθητές;

Οποιοσδήποτε που εργάζεται σε ένα σχολείο με μετανάστες μαθητές με σημαντικό ποσοστό μάλλον αριθμό μεταναστών μαθητών του σύνολο του μαθητικού πληθυσμού θα αντιλαμβάνεται τη σημασία της τάξης υποδοχής.

16.Υπάρχουν περιπτώσεις που ο εκπαιδευτικός της τάξης υποδοχής αφήνει τη τάξη του ή κάνει λιγότερες ώρες από τις προβλεπόμενες;

Από ότι ξέρουμε όλοι μας αυτό συμβαίνει διότι καλύπτει έκτακτες εκπαιδευτικές ανάγκες που προκύπτουν στην σχολική μονάδα πολλές φορές σε βάρος του ρόλου της τάξης υποδοχής, αυτό δυστυχώς έχει να κάνει με την εν γένει λειτουργία του σχολείου, όταν υπάρχουν απουσίες μακροχρόνιες κυρίως αναγκάζεται ο δάσκαλος από το τμήμα υποδοχής ή καμιά φορά από το τμήμα ένταξης να προσφέρει λύσεις που θα έπρεπε να τις προσφέρει διαφορετικά η υπηρεσία.

Συνέντευξη 5

1) Φύλο: Γυναίκα

2) Ηλικιακά σε ποια ομάδα ανήκετε κάτω των 30, 31-40, 41-50, 51-60 ή άνω των 60;

51 έως 60

3) Εργάζεστε ως μόνιμη ή αναπληρώτρια;

Ως μόνιμη.

4) Πόσα χρόνια εκπαιδευτικής υπηρεσίας έχετε;

34.

5) Ποιος είναι ο βασικός τίτλος σπουδών σας;

Παιδαγωγική Ακαδημία Ηρακλείου.

6) Έχετε κάνει επιπρόσθετες σπουδές;

Επιμόρφωση μετεκπαίδευσης ειδικής αγωγής στο διδασκαλείο.

7) Γνωρίζετε κάποια ξένη γλώσσα;

Όχι

8) Στις βασικές σας σπουδές διδαχθήκατε κάποιο μάθημα σχετικά με την εκπαίδευση των μεταναστών μαθητών, τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα ή μαθήματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης γενικά;

Όχι δεν έχω διδαχτεί αλλά έχω διαβάσει σχετικά με την διαπολιτισμική εκπαίδευση.

9) Έχετε παρακολουθήσει κάποιου είδους επιμόρφωση για θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, διγλωσσίας, διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα;

Όχι.

10) Υπάρχουν ειδικά σχολικά εγχειρίδια, βιβλία δασκάλου ή εποπτικό υλικό για τη διδασκαλία των μεταναστών μαθητών;

Υπάρχουν κάποια βιβλία που παίρνουμε στα τμήματα υποδοχής όπως το Γεια σας αλλά έχω δει και τη σειρά Μαργαρίτα του Δαμανάκη.

B. Ερωτήσεις

1.Η τάξη υποδοχής συμβάλλει με την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στην ομαλή σχολική προσαρμογή των αλλοδαπών μαθητών;

Ναι πάρα πολύ.

2.Η τάξη υποδοχής λειτουργεί θετικά στην άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων στους δίγλωσσους μαθητές;

Ναι πιστεύω ότι βοηθάει αρκετά.

3.Ο θεσμός της τάξης υποδοχής θα μπορούσε να παρέχει περισσότερες δυνατότητες για ίσες ευκαιρίες μάθησης στους δίγλωσσους μαθητές;

Νομίζω ότι εξαρτάται από το ποιος διδάσκει αν ο εκπαιδευτικός που διδάσκει είναι καταρτισμένος και έχει όρεξη και μεράκι πιστεύω ότι παρέχονται όλα.

4. Η λειτουργία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος αφομοιώνει γλωσσικά και πολιτισμικά τους αλλοδαπούς μαθητές στην ελληνική πραγματικότητα;

Πιστεύω ότι αρκετά ιδίως τα τώρα τα καινούρια βιβλία από το 2006 βοήθανε περισσότερο γιατί ήδη όταν βγήκανε έχουμε πολλούς οικονομικούς μετανάστες στην Ελλάδα και έχουν προσαρμοστεί πιστεύω και αυτά εν μέρει.

5. Η απαξίωση του πολιτισμικού και γλωσσικού κεφαλαίου των αλλοδαπών μαθητών λειτουργεί αρνητικά στην ομαλή τους εκπαιδευτική και κοινωνική ένταξη;

Ναι λειτουργεί αρνητικά γιατί πρέπει να ενθαρρύνεις τα παιδιά και να τα βοηθήσεις να διατηρήσουν το πολιτισμικό περιβάλλον από το οποίο προέρχονται.

6. Η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας των μεταναστών θα βοηθούσε θετικά στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας του σχολείου;

Αν ο εκπαιδευτικός που διδάσκει στο τμήμα υποδοχής γνώριζε την μητρική γλώσσα των αλλοδαπών μαθητών ίσως να τους βοηθούσε περισσότερο για να γίνει πιο εύκολη η κατανόηση και η μετάφραση.

7. Η τάξη υποδοχής συνεισφέρει και συμβάλλει στην ανάπτυξη της μητρικής γλώσσας και της πολιτισμικής ταυτότητας των αλλοδαπών μαθητών;

Πιστεύω ότι συμβάλλει αλλά πάλι πιστεύω ότι εξαρτάται από τον εκπαιδευτικό που την διδάσκει.

8. Η χρήση της μητρικής γλώσσας των μεταναστών στο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον εμποδίζει την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας;

Έχω παρατηρήσει σε παιδιά που στο σπίτι μιλάνε την μητρική τους γλώσσα παρουσιάζουν περισσότερες δυσκολίες στο να μάθουν την ελληνική. Αυτό συνέβαινε σε μένα στο δημοτικό του Σταυρωμένου που τα περισσότερα αλλοδαπά προέρχονταν από την Ινδία, όπου οι Ινδοί στο σπίτι δεν μιλούσαν καθόλου ελληνικά και τα παιδιά βέβαια μετά ιδίως από τις διακοπές των Χριστουγέννων, το Πάσχα μετά τις καλοκαιρινές διακοπές παλινδρομούσαν και είχαν ξεχάσει αρκετά από αυτά που είχαν μάθει.

9. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της τάξης υποδοχής για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας κρίνεται απαραίτητη;

Βέβαια.

10. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μιας σχολικής μονάδας που έχει μετανάστες σε θέματα διγλωσσίας και ετερότητας δημιουργεί μια θετική κουλτούρα και διευκολύνει τη συνολική εκπαίδευση αυτών των μαθητών;

Ναι πιστεύω ότι βοηθάει.

11. Η στελέχωση των τάξεων υποδοχής από αναπληρωτές εκπαιδευτικούς έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική λειτουργία τους;

Έχει αντίκτυπο και θα έλεγα αρνητικό γιατί οι περισσότεροι συνάδελφοι που είναι αναπληρωτές δεν έχουν την εμπειρία και δεν έχουν διδαχτεί. Κάποιοι βέβαια έχουν κάνει σεμινάρια και βοηθάει αλλά όταν γίνεται η επιλογή των εκπαιδευτικών για τα τμήματα υποδοχής τα λεγόμενα ΖΕΠ συνήθως τους παίρνουν χωρίς κατάρτιση δεν υπάρχει μια αξιολογική κλίμακα δηλ. να παίρνουν εκπαιδευτικούς που να έχουν επιμορφωθεί. Τους παίρνει τυχαία όποτε τυχαίνει παιδιά που δεν έχουν καμία εμπειρία.

12. Η λειτουργία των τάξεων υποδοχής με εκπαιδευτικούς που τοποθετούνται χωρίς να είναι δική τους επιλογή έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική τους λειτουργία του;

Βέβαια αρνητικό.

13. Η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών (δασκάλων και ειδικοτήτων) των κανονικών τάξεων και του εκπαιδευτικού της τάξης υποδοχής κρίνεται απαραίτητη και χρήσιμη;

Ναι απαραίτητο και χρήσιμο γιατί χωρίς συνεργασία δεν θα έχεις τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

14. Η αποτελεσματική λειτουργία της τάξης υποδοχής χρειάζεται τη συνεργασία και τη στήριξη από ειδικούς επιστήμονες;

Ναι βέβαια εγώ στον Σταυρωμένο από την πρώτη χρονιά που πήγα διευθύντρια ζήτησα την βοήθεια της υπεύθυνης που ήταν στο τμήμα της προσχολικής του παιδαγωγικού εδώ στο Ρέθυμνο της κ. Τατιάνας μου διαφεύγει το επίθετο της είχε συμβάλει και μας είχε βοηθήσει πάρα πολύ. Και είχε έρθει κι είχε παρακολουθήσει στο τμήμα υποδοχής, είχε δει τα παιδιά μας, είχε στείλει ηλεκτρονικό υλικό μας

έδωσε και έντυπο υλικό και μας είχε βοηθήσει. Είχε στείλει και φοιτητές να βοηθούν την δασκάλα μέσα στα πλαίσια της πρακτικής άσκησης που κάνανε.

15. Ο διευθυντής και οι εκπαιδευτικοί του σχολείου θεωρούν σημαντική την τάξη υποδοχής για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στους μετανάστες μαθητές;

Ο διευθυντής πρέπει να δίνει κίνητρα αλλά πρέπει και ο ίδιος να έχει ευαισθητοποιηθεί.

16.Υπάρχουν περιπτώσεις που ο εκπαιδευτικός της τάξης υποδοχής αφήνει τη τάξη του ή κάνει λιγότερες ώρες από τις προβλεπόμενες;

Ίσως σε κάποια σχολεία όταν υπάρχουν κάποιες εκπαιδευτικές ανάγκες ο δάσκαλος του τμήματος υποδοχής να καλύπτει κάποια κενά και να μην υπάρχει μια συνεχόμενη ροή. Εντάξει με το να γίνει μια φορά, δυο, τρεις φορές δεν είναι πρόβλημα αλλά το να γίνεται συνεχόμενα και να διακόπτεται από το τμήμα υποδοχής εντάξει έχει άσχημο αντίκτυπο στην επίδοση των μαθητών.

Συνέντευξη 6

1) Φύλο: Γυναίκα

2) Ηλικιακά σε ποια ομάδα ανήκετε κάτω των 30, 31-40, 41-50, 51-60 ή άνω των 60;

51 έως 60

3) Εργάζεστε ως μόνιμη ή αναπληρώτρια;

Μόνιμη.

4) Πόσα χρόνια εκπαιδευτικής υπηρεσίας έχετε;

37

5) Ποιος είναι ο βασικός τίτλος σπουδών σας;

Παιδαγωγική ακαδημία και εξομοίωση πτυχίου παιδαγωγικό τμήμα.

6) Έχετε κάνει επιπρόσθετες σπουδές;

Έχω τελειώσει Κοινωνιολογία.

7) Γνωρίζετε κάποια ξένη γλώσσα;

Όχι δεν έχω κάποιο πτυχίο ξένης γλώσσας.

8) Στις βασικές σας σπουδές διδαχθήκατε κάποιο μάθημα σχετικά με την εκπαίδευση των μεταναστών μαθητών, τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα ή μαθήματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης γενικά;

Ναι στην εξομοίωση πτυχίου.

9) Έχετε παρακολουθήσει κάποιου είδους επιμόρφωση για θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, διγλωσσίας, διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα;

Όχι.

10) Υπάρχουν ειδικά σχολικά εγχειρίδια, βιβλία δασκάλου ή εποπτικό υλικό για τη διδασκαλία των μεταναστών μαθητών;

Ναι υπάρχουν, γνωρίζω κάποια βιβλία που είναι κι εδώ στο βιβλίο την Μαργαρίτα, Μαργαρίτες και διάφορα άλλα που δεν θυμάμαι τίτλους.

B. Ερωτήσεις

1.Η τάξη υποδοχής συμβάλλει με την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στην ομαλή σχολική προσαρμογή των αλλοδαπών μαθητών;

Συμβάλλει πάρα πολύ επειδή οι μαθητές μαθαίνοντας την ελληνική γλώσσα μπορούν να κατανοήσουν πληρέστατο το αναλυτικό πρόγραμμα της τάξης τους ιδιαίτερα στο μάθημα, στα γλωσσικά μαθήματα όπως είναι η γλώσσα, η ιστορία, η μελέτη περιβάλλοντος κλπ.

2.Η τάξη υποδοχής λειτουργεί θετικά στην άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων στους δίγλωσσους μαθητές;

Από την στιγμή που διδάσκεται η ελληνική γλώσσα και τα παιδιά μπορούν να κατανοήσουν την γλώσσα και να επικοινωνήσουν με τους μαθητές και τις συμμαθήτριες τους σίγουρα βοηθάει σε αυτόν τον τομέα και τα παιδιά αυτά και αλλά τους συμμαθητές τους για να μπορέσουν να κατανοήσουν κι εκείνους.

3.Ο θεσμός της τάξη υποδοχής θα μπορούσε να παρέχει περισσότερες δυνατότητες για ίσες ευκαιρίες μάθησης στους δίγλωσσους μαθητές;

Θα μπορούσε αν ήταν περισσότερες οι ώρες του εκπαιδευτικού αν υπήρχε πάνω από ένας εκπαιδευτικός σε τμήμα υποδοχής γιατί σε σχολεία όπως το δικό μας ο ένας εκπαιδευτικός δεν επαρκεί για να βοηθήσει όλους τους μαθητές όσο θα έπρεπε. Επίσης θα βοηθούσε αν υπήρχαν διδακτικά βιβλία και συγγράμματα από το υπουργείο τα οποία να υπάρχουν σε κάθε σχολείο για να τα χρησιμοποιούν και οι δάσκαλοι των τάξεων πέρα από το τμήμα υποδοχής σε συγκεκριμένα μαθήματα και με τους μαθητές που έχουν στην τάξη τους.

4. Η λειτουργία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος αφομοιώνει γλωσσικά και πολιτισμικά τους αλλοδαπούς μαθητές στην ελληνική πραγματικότητα;

Τώρα σε αυτό δεν μπορώ να απαντήσω ακριβώς γιατί εξαρτάται από την οικογένεια του κάθε μαθητή αφομοιώνει κατά μια έννοια όμως έχουμε δει στην πράξη οι μαθητές π.χ με άλλη θρησκεία δεν αφομοιώνονται όσον αφορά την κουλτούρα και την πολιτισμική ιδιαιτερότητα εύκολα μπορεί να αφομοιώνονται στην κοινωνική πραγματικότητα αλλά στην πολιτισμική ανάλογα με την θρησκεία των μαθητών δεν παρατηρείς να υπάρχει κάποια αφομοίωση στην κουλτούρα και στην πολιτισμική ιδιαιτερότητα παράδειγμα στην θρησκεία.

5. Η απαξίωση του πολιτισμικού και γλωσσικού κεφαλαίου των αλλοδαπών μαθητών λειτουργεί αρνητικά στην ομαλή τους εκπαιδευτική και κοινωνική ένταξη;

Ναι όταν συμβαίνει αυτό γιατί δεν μπορούμε να πούμε ότι συμβαίνει πάντα αυτό, συμβαίνει όμως είναι ανάλογα το κλίμα του σχολείου εξαρτάται από τους εκπαιδευτικούς εξαρτάται από τους γονείς των άλλων μαθητών και πως αντιμετωπίζουν τα παιδιά αυτά όταν συμβαίνει αυτό σίγουρα λειτουργεί αρνητικά όταν συμβαίνει η απαξίωση λειτουργεί αρνητικά όντος.

6.Η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας των μεταναστών θα βοηθούσε θετικά στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας του σχολείου;

Η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας θα βοηθούσε τα παιδιά αυτά εάν υπήρχε ένα σχολείο που λειτουργούσε ως πολυπολιτισμικό όπως σε διάφορα άλλα μέρη της Ελλάδας. Στο συγκεκριμένο σχολείο δεν υπάρχει αυτή η δυνατότητα όμως πιστεύω

θα βοηθούσε διότι θα γινόταν και η σύγκριση αυτών των δυο γλωσσών και θα μπορούσαν τα παιδιά να κατανοήσουν καλύτερα την ελληνική γλώσσα παράλληλα με το τμήμα υποδοχής αν λειτουργούσε ένα τέτοιο τμήμα.

7. Η τάξη υποδοχής συνεισφέρει και συμβάλλει στην ανάπτυξη της μητρικής γλώσσας και της πολιτισμικής ταυτότητας των αλλοδαπών μαθητών;

Το τμήμα υποδοχής όχι δεν γίνεται αυτό στο τμήμα υποδοχής γιατί το τμήμα υποδοχής έχει άλλο ρόλο, οπότε η μητρική γλώσσα των παιδιών αυτών θα πρέπει να διδάσκεται από άλλον εκπαιδευτικό.

8. Η χρήση της μητρικής γλώσσας των μεταναστών στο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον εμποδίζει την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας;

Ναι συμβαίνει αυτό και πολλές φορές συμβουλευόμαστε τους γονείς, τα παιδιά στο σπίτι να παρακολουθούν ελληνική τηλεόραση να ασχολούνται με ελληνικά βιβλία να βλέπουν βίντεο στην ελληνική, γιατί όντως, όταν οι γονείς μιλάνε την μητρική γλώσσα τα παιδιά δυσκολεύονται περισσότερο στην κατανόηση της ελληνικής γιατί δεν υπάρχει ας πούμε στο σπίτι ή αντίστοιχη, ας πούμε εκμάθηση της γλώσσας και οι ίδιοι οι γονείς δυσκολεύονται στο να βοηθήσουν τα παιδιά τους στα ελληνικά.

9. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της τάξης υποδοχής για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας κρίνεται απαραίτητη;

Κρίνεται απαραίτητη ιδιαίτερα όταν αναπληρωτές εκπαιδευτικοί που δεν έχουν εμπειρία αναλαμβάνουν το τμήμα υποδοχής, αυτοί οι συγκεκριμένοι εκπαιδευτικοί δεν έχουν εμπειρία, είτε είναι αναπληρωτές είτε είναι μόνιμοι δεν έχει να κάνει συνήθως επειδή τα τμήματα υποδοχής λειτουργούν με προγράμματα ΕΣΠΑ στέλνονται στα σχολεία αναπληρωτές εκπαιδευτικοί οι οποίοι δεν έχουν άλλη εμπειρία όσον αφορά την διδακτική πράξη γενικότερα, συγκεκριμένα και το τμήμα υποδοχής. Οπότε και η επιμόρφωση θεωρείται απαραίτητη και μάλιστα αυτή η επιμόρφωση θα πρέπει να διαρκεί καθόλη την διάρκεια του έτους και όχι μόνο μιας δυο ώρες επιμόρφωση ας πούμε ή μια μέρα δεν επαρκεί.

10. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μιας σχολικής μονάδας που έχει μετανάστες σε θέματα διγλωσσίας και ετερότητας δημιουργεί μια θετική κουλτούρα και διευκολύνει τη συνολική εκπαίδευση αυτών των μαθητών;

Ναι σίγουρα βοηθάει, σίγουρα η επιμόρφωση εννοείται ότι βοηθάει, απλώς δεν πρέπει να αφήνεται η επιμόρφωση στην εθελοντική ας πούμε προσήλωση των εκπαιδευτικών, θα πρέπει με κατά κάποιο τρόπο η επιμόρφωση να γίνεται υποχρεωτικά να υπάρχουν κύκλοι επιμόρφωσης υποχρεωτικής που να συμμετέχουν όλοι οι εκπαιδευτικοί γιατί αν το αφήσουμε στο να το επιλέξει ο εκπαιδευτικός, επειδή ο εκπαιδευτικός στον εκπαιδευτικό υπάρχει ήδη πίεση από την δουλειά του και βάζουμε και τα οικογενειακά και προσωπικά θέματα. Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να δει την επιμόρφωση επαγγελματικά πλέον να υπάρξει μια επαγγελματική για την επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού και σίγουρα και στα θέματα αυτά.

11. Η στελέχωση των τάξεων υποδοχής από αναπληρωτές εκπαιδευτικούς έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική λειτουργία τους;

Ναι αναφέρθηκα προηγουμένως και σ' αυτό όσον αφορά την απειρία και δεύτερο όταν ο αναπληρωτής εκπαιδευτικό θα αναγκαστεί εκ των πραγμάτων να μετακινηθεί σε άλλο σχολείο και την θέση του αναλάβει ένας άλλος εκπαιδευτικός δεν υπάρχει συνέχεια στην δουλειά που γίνεται στο τμήμα υποδοχής, στο οποίο η φοίτηση διαρκεί δυο χρόνια. θα έπρεπε ο εκπαιδευτικός που θα τοποθετηθεί να παραμείνει στο σχολείο για τα δυο επόμενα χρόνια

12. Η λειτουργία των τάξεων υποδοχής με εκπαιδευτικούς που τοποθετούνται χωρίς να είναι δική τους επιλογή έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική τους λειτουργία του;

Σίγουρα ναι, γιατί για να είσαι στο τμήμα υποδοχής θα πρέπει να το επιλέξεις και να έχεις τις γνώσεις και το μπαγκραουντ για να μπορέσεις να υποστηρίξεις αυτή την δουλειά. Δεν είναι πλέον, έχει σχέση βέβαια με το εκπαιδευτικό κομμάτι της δουλειάς μας, αλλά το τμήμα υποδοχής θέλει συγκεκριμένα πράγματα τα οποία πρέπει να γίνουν.

13. Η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών (δασκάλων και ειδικοτήτων) των κανονικών τάξεων και του εκπαιδευτικού της τάξης υποδοχής κρίνεται απαραίτητη και χρήσιμη;

Και βέβαια είναι απαραίτητη και χρήσιμοι γιατί μέσα από την συνεργασία αυτή μπορούν τα παιδιά να πάρουν περισσότερα πράγματα με την έννοια ότι ο εκπαιδευτικός του τμήματος υποδοχής εάν συνεργαστεί με τον εκπαιδευτικό της

τάξης σε διάφορα προγράμματα, εκδηλώσεις, δράσεις, παράλληλα τα παιδιά αυτά ενσωματώνονται ευκολότερα στο κλίμα της τάξης, τα παιδιά τα αλλοδαπά.

14. Η αποτελεσματική λειτουργία της τάξης υποδοχής χρειάζεται τη συνεργασία και τη στήριξη από ειδικούς επιστήμονες;

Ναι σίγουρα θα χρειαστεί να στηριχθεί ο εκπαιδευτικός από συντονιστές εκπαιδευτικού έργου ή ψυχολόγους ή από κοινωνικούς λειτουργούς για να μπορέσει να βοηθήσει τα παιδιά αυτά, τα οποία συνήθως αντιμετωπίζουν πολλά προβλήματα ενσωμάτωσης στην ελληνική πραγματικότητα

15. Ο διευθυντής και οι εκπαιδευτικοί του σχολείου θεωρούν σημαντική την τάξη υποδοχής για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στους μετανάστες μαθητές;

Ναι βεβαία την θεωρούν σημαντική και είναι σημαντική.

16. Υπάρχουν περιπτώσεις που ο εκπαιδευτικός της τάξης υποδοχής αφήνει τη τάξη του ή κάνει λιγότερες ώρες από τις προβλεπόμενες;

Όχι δεν υπάρχουν αυτές οι περιπτώσεις παρά μόνο σε εξαιρετικά σημαντικούς λόγους, βασικά δεν επιτρέπεται να αφήνει την τάξη ο εκπαιδευτικός του τμήματος υποδοχής και να αναπληρώνει κενά εκπαιδευτικών. Όμως όταν είναι ένα μικρό σχολείο σαν το δικό μας και λείπουν κάποιοι εκπαιδευτικοί τότε και ο εκπαιδευτικός αυτός θα αναπληρώσει κάποια κενά.

Συνέντευξη 7

1) Φύλο: Άντρας

2) Ηλικιακά σε ποια ομάδα ανήκετε κάτω των 30, 31-40, 41-50, 51-60 ή άνω των 60;

31 έως 40

3) Εργάζεστε ως μόνιμος ή αναπληρωτής;

Μόνιμος.

4) Πόσα χρόνια εκπαιδευτικής υπηρεσίας έχετε;

16 χρόνια.

5) Ποιος είναι ο βασικός τίτλος σπουδών σας;

Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης Ρόδου.

6) Έχετε κάνει επιπρόσθετες σπουδές;

Όχι.

7) Γνωρίζετε κάποια ξένη γλώσσα;

Αγγλικά επίπεδο Lower.

8) Στις βασικές σας σπουδές διδαχτήκατε κάποιο μάθημα σχετικά με την εκπαίδευση των μεταναστών μαθητών, τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα ή μαθήματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης γενικά;

Όχι.

9) Έχετε παρακολουθήσει κάποιου είδους επιμόρφωση για θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, διγλωσσίας, διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα;

Όχι.

10) Υπάρχουν ειδικά σχολικά εγχειρίδια, βιβλία δασκάλου ή εποπτικό υλικό για τη διδασκαλία των μεταναστών μαθητών;

Από ότι ξέρω ναι , αλλά δε γνωρίζω το περιεχόμενο τους.

B. Ερωτήσεις

1.Η τάξη υποδοχής συμβάλλει με την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στην ομαλή σχολική προσαρμογή των αλλοδαπών μαθητών;

Ασφαλώς και συμβάλλει. Με την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας οι αλλοδαποί μαθητές μπορούν να συμμετέχουν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα του σχολείου και να επικοινωνούν με τους συμμαθητές τους.

2.Η τάξη υποδοχής λειτουργεί θετικά στην άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων στους δίγλωσσους μαθητές;

Ναι λειτουργεί θετικά διότι με την εκμάθηση της γλώσσας τους σχολείου τους δίνεται η δυνατότητα να συμμετέχουν ισότιμα σε όλες τις εκπαιδευτικές δράσεις του σχολείου.

3.Ο θεσμός της τάξη υποδοχής θα μπορούσε να παρέχει περισσότερες δυνατότητες για ίσες ευκαιρίες μάθησης στους δίγλωσσους μαθητές;

Ναι θα μπορούσε να παρέχει περισσότερες δυνατότητες αν η παρακολούθηση του τμήματος υποδοχής ήταν περισσότερες ώρες την εβδομάδα. Δύο με τρεις ώρες την εβδομάδα πιστεύω πως είναι λίγες για να μάθει κάποιος μαθητής την ελληνική γλώσσα από την στιγμή που μπορεί και να μην την γνωρίζει καθόλου..

4. Η λειτουργία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος αφομοιώνει γλωσσικά και πολιτισμικά τους αλλοδαπούς μαθητές στην ελληνική πραγματικότητα;

Ναι τους αφομοιώνει γλωσσικά και πολιτισμικά στην ελληνική πραγματικότητα, μάλιστα κάποιοι μαθητές το επιδιώκουν με την παρότρυνση των γονιών τους.

5. Η απαξίωση του πολιτισμικού και γλωσσικού κεφαλαίου των αλλοδαπών μαθητών λειτουργεί αρνητικά στην ομαλή τους εκπαιδευτική και κοινωνική ένταξη;

Φυσικά ναι, με το να μειώνεις και να μην αποδέχεσαι τον πολιτισμό, την γλώσσα κάποιου ανθρώπου λειτουργεί αρνητικά και δημιουργεί συναισθήματα κατωτερότητας με ότι αυτό συνεπάγεται στη συνέχεια για την μετέπειτα τους πορεία.

6.Η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας των μεταναστών θα βοηθούσε θετικά στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας του σχολείου;

Πιστεύω πως ναι. Αν κάποιος δάσκαλος γνώριζε την μητρική τους γλώσσα θα ήταν πιο εύκολο να κάνει συσχετίσεις λέξεων ανάμεσα στις δυο γλώσσες, οπότε θα ήταν πιο αποτελεσματική η διδασκαλία της ελληνικής στους μετανάστες.

7. Η τάξη υποδοχής συνεισφέρει και συμβάλλει στην ανάπτυξη της μητρικής γλώσσας και της πολιτισμικής ταυτότητας των αλλοδαπών μαθητών;

Πιστεύω πως η τάξη υποδοχής δεν ασχολείται καθόλου και ούτε ενδιαφέρεται για την μητρική γλώσσα και τον πολιτισμό των αλλοδαπών μαθητών. Αυτό που της ενδιαφέρει είναι η εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας.

8. Η χρήση της μητρικής γλώσσας των μεταναστών στο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον εμποδίζει την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας;

Η χρήση της μητρικής γλώσσας στο οικογενειακό τους περιβάλλον πιστεύω πως δεν αποτελεί κανένα εμπόδιο στην εκμάθηση της ελληνικής από την στιγμή που οι αλλοδαποί μαθητές συναναστρέφονται με έλληνες μαθητές.

9. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της τάξης υποδοχής για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας κρίνεται απαραίτητη;

Ασφαλώς και κρίνεται απαραίτητη αλλά αυτό περισσότερο που μετράει περισσότερο είναι η θέληση του δασκάλου που επιτελεί το διδαχτικό έργο.

10. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μιας σχολικής μονάδας που έχει μετανάστες σε θέματα διγλωσσίας και ετερότητας δημιουργεί μια θετική κουλτούρα και διευκολύνει τη συνολική εκπαίδευση αυτών των μαθητών;

Σίγουρα βοηθάει η συνολική εκπαίδευση όλων των εκπαιδευτικών μιας σχολικής μονάδας για να υπάρχει μια ενιαία προσέγγιση των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι αλλοδαποί μαθητές.

11. Η στελέχωση των τάξεων υποδοχής από αναπληρωτές εκπαιδευτικούς έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική λειτουργία τους;

Ναι έχει με την έννοια ότι θα ήταν καλό σε αυτές τις τάξεις να υπάρχει μια συνέχεια και συνέπεια. Πολλές φορές οι αναπληρωτές αναλαμβάνουν αυτές τις τάξεις αργά τον Οκτώβριο, μπορεί να μην έχουν προηγούμενη εμπειρία πως λειτουργεί μια τάξη υποδοχής με αποτέλεσμα να χάνονται ώρες και να χρειάζεται κάποιος εύλογος χρόνος μέχρι να εξοικειωθούν με το νέο τους διδακτικό αντικείμενο. Χωρίς βέβαια να φτάνει αυτοί για την όλη κατάσταση.

12. Η λειτουργία των τάξεων υποδοχής με εκπαιδευτικούς που τοποθετούνται χωρίς να είναι δική τους επιλογή έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική τους λειτουργία του;

Ναι, όταν δεν είναι επιλογή σου σίγουρα λειτουργεί αρνητικά σε κάποιο βαθμό.

13. Η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών (δασκάλων και ειδικοτήτων) των κανονικών τάξεων και του εκπαιδευτικού της τάξης υποδοχής κρίνεται απαραίτητη και χρήσιμη;

Σίγουρα κρίνεται απαραίτητη, πρέπει να υπάρχει μια συνέχεια στο διδακτικό έργο και μια κοινή αντιμετώπιση των μαθησιακών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες μαθητές.

14. Η αποτελεσματική λειτουργία της τάξης υποδοχής χρειάζεται τη συνεργασία και τη στήριξη από ειδικούς επιστήμονες;

Θεωρώ ότι βοηθάει και είναι καλό να υπάρχει μια ενημέρωση και καθοδήγηση στους εκπαιδευτικούς που διδάσκουν σε αυτά τα τμήματα και ιδίως σε αυτούς που δεν έχουν καμία εμπειρία.

15. Ο διευθυντής και οι εκπαιδευτικοί του σχολείου θεωρούν σημαντική την τάξη υποδοχής για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στους μετανάστες μαθητές;

Πιστεύω πως ναι.

16. Υπάρχουν περιπτώσεις που ο εκπαιδευτικός της τάξης υποδοχής αφήνει τη τάξη του ή κάνει λιγότερες ώρες από τις προβλεπόμενες;

Δυστυχώς όταν λείπει ένας δάσκαλος τμήματος για διάφορους λόγους την αναλαμβάνει ο δάσκαλος της τάξης υποδοχής ή ο δάσκαλος του τμήματος ένταξης με αποτέλεσμα τα παιδιά των τμημάτων αυτών να μην έχουν εκπαιδευτική υποστήριξη. Κανονικά θα έπρεπε η διεύθυνση να στέλνει δάσκαλο σε αυτές τις περιπτώσεις και ο δάσκαλος της τάξης υποδοχής να αρνείται να αφήνει την τάξη του κάτι που ορίζεται και από την νομοθεσία.

Συνέντευξη 8

1) Φύλλο: Γυναίκα

2) Σε ποια ηλικιακή ομάδα ανήκετε: κάτω των 30, 31-40, 41-50, 51-60 άνω των 60

50 εκεί που λέει 41 ως 50

3) Εργάζεστε ως μόνιμη ή αναπληρώτρια;

Μόνιμη.

4) Πόσα χρόνια εκπαιδευτικής υπηρεσίας έχετε;

20.

5) Χρόνια εμπειρίας σε τάξεις υποδοχής;

3 χρόνια.

6) Ήταν δική σας η επιλογή να αναλάβετε την τάξη υποδοχής;

Ναι δική μου.

7) Ποιος είναι ο βασικός τίτλος σπουδών σας;

Μόνο το πτυχίο, Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης.

8) Έχετε κάνει επιπρόσθετες σπουδές;

Όχι.

9) Γνωρίζετε κάποια ξένη γλώσσα;

Γνωρίζω λίγα Αγγλικά και λίγα Γερμανικά.

10) Στις βασικές σας σπουδές διδαχθήκατε κάποιο μάθημα σχετικά με την εκπαίδευση των μεταναστών μαθητών, τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα ή μαθήματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης γενικά;

Όχι.

11) Έχετε παρακολουθήσει κάποιου είδους επιμόρφωση για θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, διγλωσσίας, διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα;

Όχι.

12) Υπάρχουν ειδικά σχολικά εγχειρίδια, βιβλία δασκάλου ή εποπτικό υλικό για τη διδασκαλία των μεταναστών μαθητών;

Ναι υπάρχουν αρκετά.

B. Ερωτήσεις

1. Η τάξη υποδοχής συμβάλλει με την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στην ομαλή σχολική προσαρμογή των αλλοδαπών μαθητών;

Ναι έτσι πιστεύω αρκετά.

2. Η τάξη υποδοχής λειτουργεί θετικά στην άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων στους δίγλωσσους μαθητές;

Ναι ναι.

3. Ο θεσμός της τάξης υποδοχής θα μπορούσε να παρέχει περισσότερες δυνατότητες για ίσες ευκαιρίες μάθησης στους δίγλωσσους μαθητές;

Ναι θα μπορούσε να λειτουργεί καλύτερα και να δίνει περισσότερες ευκαιρίες σε αυτά τα παιδιά.

4. Η λειτουργία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος αφομοιώνει γλωσσικά και πολιτισμικά τους αλλοδαπούς μαθητές στην ελληνική πραγματικότητα;

Τους αφομοιώνει αυτό δεν ξέρω αν είναι καλό και για τους ίδιους.

5. Η απαξίωση του πολιτισμικού και γλωσσικού κεφαλαίου των αλλοδαπών μαθητών λειτουργεί αρνητικά στην ομαλή τους εκπαιδευτική και κοινωνική ένταξη;

Δεν ξέρω τι να σου πω τώρα, δεν ξέρω απαξιωτικά δε νομίζω ότι λειτουργεί απαξιωτικά, όσοι έρχονται και θέλουν να μάθουν την ελληνική γλώσσα θέλουν να μάθουν την ελληνική γλώσσα γιατί νομίζω ότι θα προσαρμοστούν και καλύτερα στον τόπο που βρίσκονται. Αν και κατάλαβα και καλά την ερώτηση.

6. Η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας των μεταναστών θα βοηθούσε θετικά στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας του σχολείου; αν ναι γιατί;

Ναι πιστεύω ναι θα βοηθούσε.

7. Η τάξη υποδοχής συνεισφέρει και συμβάλλει στην ανάπτυξη της μητρικής γλώσσας και της πολιτισμικής ταυτότητας των αλλοδαπών μαθητών;

Ελάχιστα σε αυτόν τον τομέα.

8. Η χρήση της μητρικής γλώσσας των μεταναστών στο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον εμποδίζει την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας;

Ναι σε μεγάλο βαθμό.

9. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της τάξης υποδοχής για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας κρίνεται απαραίτητη;

Οπωσδήποτε δεν το συζητώ.

10. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μιας σχολικής μονάδας που έχει μετανάστες σε θέματα διγλωσσίας και ετερότητας δημιουργεί μια θετική κουλτούρα και διευκολύνει τη συνολική εκπαίδευση αυτών των μαθητών;

Ναι ναι.

11. Η στελέχωση των τάξεων υποδοχής από αναπληρωτές εκπαιδευτικούς έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική λειτουργία τους;

Έχει δεν βοηθάει καθόλου.

12. Η λειτουργία των τάξεων υποδοχής με εκπαιδευτικούς που τοποθετούνται χωρίς να είναι δική τους επιλογή έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική τους λειτουργία του;

Βέβαια δεν γίνεται έτσι δουλειά όπως πρέπει.

13. Η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών (δασκάλων και ειδικοτήτων) των κανονικών τάξεων και του εκπαιδευτικού της τάξης υποδοχής κρίνεται απαραίτητη και χρήσιμη;

Ναι βέβαια.

14. Η αποτελεσματική λειτουργία της τάξης υποδοχής χρειάζεται τη συνεργασία και τη στήριξη από ειδικούς επιστήμονες;

Πιστεύω πως ναι.

15. Ο διευθυντής και οι εκπαιδευτικοί του σχολείου θεωρούν σημαντική την τάξη υποδοχής για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στους μετανάστες μαθητές;

Ναι

16. Υπάρχουν περιπτώσεις που ο εκπαιδευτικός της τάξης υποδοχής αφήνει τη τάξη του ή κάνει λιγότερες ώρες από τις προβλεπόμενες;

Λιγότερες ώρες δεν κάνει αλλά υπάρχουν περιπτώσεις που αφήνει να την τάξη του, όταν λείπει κάποιος συνάδελφος του πρωινού τμήματος αναγκαστικά εφόσον δεν υπάρχουν δάσκαλοι να τον αναπληρώσουν προτιμάει το σχολείο να δουλέψει καλύτερα το πρωινό τμήμα.

Συνέντευξη 9

1) Φύλο: Γυναίκα

2) Ηλικία: κάτω των 30, 31-40, 41-50, 51-60 άνω των 60

31-40

3) Εργάζομαι ως: Μόνιμη ή Αναπληρώτρια

Μόνιμη.

4) Χρόνια εκπαιδευτικής υπηρεσίας

14

5) Χρόνια εμπειρίας σε τάξεις υποδοχής:

2 χρόνια.

6) Ήταν δική σας η επιλογή να αναλάβετε την τάξη υποδοχής;

Όχι.

7) Ποιος είναι ο βασικός τίτλος σπουδών σας;

Απόφοιτη Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης.

8) Έχετε κάνει επιπρόσθετες σπουδές;

Όχι.

9) Γνωρίζετε κάποια ξένη γλώσσα;

Άριστη γνώση Αγγλικών και Γαλλικών.

10) Στις βασικές σας σπουδές διδαχθήκατε κάποιο μάθημα σχετικά με την εκπαίδευση των μεταναστών μαθητών, τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα ή μαθήματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης γενικά;

Ναι μαθήματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

11) Έχετε παρακολουθήσει κάποιου είδους επιμόρφωση για θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, διγλωσσίας, διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα;

Ναι σεμινάριο

12) Υπάρχουν ειδικά σχολικά εγχειρίδια, βιβλία δασκάλου ή εποπτικό υλικό για τη διδασκαλία των μεταναστών μαθητών;

Ναι. Μαργαρίτα , Γεια σας, Ανοίγω το παράθυρο, το Μικρό μου Λεξικό.

B. Ερωτήσεις

1.Η τάξη υποδοχής συμβάλλει με την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στην ομαλή σχολική προσαρμογή των αλλοδαπών μαθητών;

Φυσικά. Όταν ο μαθητής γνωρίζει την γλώσσα μπορεί να επικοινωνήσει και να συνδεθεί με τους μαθητές τους και να ενδυναμωθεί η αυτοεκτίμηση του.

2.Η τάξη υποδοχής λειτουργεί θετικά στην άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων στους δίγλωσσους μαθητές;

Ναι λειτουργεί θετικά. Μέσα από την βιωματική χρήση της γλώσσας η διδασκαλία συνδέεται με την καθημερινότητα των παιδιών και κατά συνέπεια με το ευρύτερο περιβάλλον στο οποίο κινούνται.

3.Ο θεσμός της τάξης υποδοχής θα μπορούσε να παρέχει περισσότερες δυνατότητες για ίσες ευκαιρίες μάθησης στους δίγλωσσους μαθητές;

Με περισσότερο και πιο εκπαιδευόμενο εκπαιδευτικό προσωπικό και με σύγχρονα εκπαιδευτικά βιβλία και λογισμικά.

4. Η λειτουργία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος αφομοιώνει γλωσσικά και πολιτισμικά τους αλλοδαπούς μαθητές στην ελληνική πραγματικότητα;

Γίνεται μια αξιολογή προσπάθεια.

5. Η απαξίωση του πολιτισμικού και γλωσσικού κεφαλαίου των αλλοδαπών μαθητών λειτουργεί αρνητικά στην ομαλή τους εκπαιδευτική και κοινωνική ένταξη;

Βέβαια λειτουργεί αρνητικά. Η κάθε γνώση πρέπει να συνδέεται με το γνωστικό, πολιτισμικό και συναισθηματικό υπόβαθρο των μαθητών.

6. Η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας των μεταναστών θα βοηθούσε θετικά στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας του σχολείου;

Δεν το γνωρίζω.

7. Η τάξη υποδοχής συνεισφέρει και συμβάλλει στην ανάπτυξη της μητρικής γλώσσας και της πολιτισμικής ταυτότητας των αλλοδαπών μαθητών;

Στην γλώσσα τους όχι ιδιαίτερα αλλά ναι στην πολιτισμική τους ταυτότητα.

8. Η χρήση της μητρικής γλώσσας των μεταναστών στο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον εμποδίζει την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας;

Όχι.

9. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της τάξης υποδοχής για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας κρίνεται απαραίτητη;

Οπωσδήποτε.

10. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μιας σχολικής μονάδας που έχει μετανάστες σε θέματα διγλωσσίας και ετερότητας δημιουργεί μια θετική κουλτούρα και διευκολύνει τη συνολική εκπαίδευση αυτών των μαθητών;

Ναι

11. Η στελέχωση των τάξεων υποδοχής από αναπληρωτές εκπαιδευτικούς έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική λειτουργία τους;

Θεωρώ ότι η τάξη υποδοχής πρέπει να διδάσκεται από εκπαιδευτικούς που έχουν εμπειρία στις τάξεις γενικής αγωγής.

12. Η λειτουργία των τάξεων υποδοχής με εκπαιδευτικούς που τοποθετούνται χωρίς να είναι δική τους επιλογή έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική τους λειτουργία;

Εξαρτάται από τον εκπαιδευτικό.

13. Η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών (δασκάλων και ειδικοτήτων) των κανονικών τάξεων και του εκπαιδευτικού της τάξης υποδοχής κρίνεται απαραίτητη και χρήσιμη;

Φυσικά για να γνωρίζουν και δυο τις ανάγκες αλλά και την πρόοδο των μαθητών τους.

14. Η αποτελεσματική λειτουργία της τάξης υποδοχής χρειάζεται τη συνεργασία και τη στήριξη από ειδικούς επιστήμονες;

Ναι.

15. Ο διευθυντής και οι εκπαιδευτικοί του σχολείου θεωρούν σημαντική την τάξη υποδοχής για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στους μετανάστες μαθητές;

Ναι την θεωρούν απαραίτητη.

16. Υπάρχουν περιπτώσεις που ο εκπαιδευτικός της τάξης υποδοχής αφήνει τη τάξη του ή κάνει λιγότερες ώρες από τις προβλεπόμενες;

Αν παραστεί ανάγκη βοηθά σε περίπτωση απουσίας κάποιου εκπαιδευτικού.

Συνέντευξη 10

1) Φύλο: Άντρας

2) Ηλικιακά ποια ομάδα ανήκετε κάτω των 30, 31-40, 41-50, 51-60 άνω των 60;

31 έως 40.

3) Εργάζεστε ως μόνιμος ή αναπληρωτής;

Αναπληρωτής.

4) Πόσα χρόνια εκπαιδευτικής υπηρεσίας έχετε;

3 χρόνια.

5) Χρόνια εμπειρίας σε τάξεις υποδοχής;

1 χρόνο.

6) Ήταν δική σας η επιλογή να αναλάβετε την τάξη υποδοχής;

Όχι.

7) Ποιος είναι ο βασικός τίτλος σπουδών σας;

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης.

8) Έχετε κάνει επιπρόσθετες σπουδές;

Μεταπτυχιακό στην ειδική αγωγή.

9) Γνωρίζετε κάποια/ες ξένη/ες γλώσσα/ες;

Αγγλικά και Γερμανικά επίπεδο B2.

10) Στις βασικές σας σπουδές διδασχτήκατε κάποιο μάθημα σχετικά με την εκπαίδευση των μεταναστών μαθητών, τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα ή μαθήματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης γενικά;

Όχι.

11) Έχετε παρακολουθήσει κάποιου είδους επιμόρφωση για θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, διγλωσσίας, διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα;

Ένα σεμινάριο στο πανεπιστήμιο Βόλου για την διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ξένης γλώσσας.

12) Υπάρχουν ειδικά σχολικά εγχειρίδια, βιβλία δασκάλου ή εποπτικό υλικό για τη διδασκαλία των μεταναστών μαθητών;

Υπάρχουν ναι και είχα χρησιμοποιήσει το εγχειρίδιο Για σας 1 και 2 και 3.

B. Ερωτήσεις

1. Η τάξη υποδοχής συμβάλλει με την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στην ομαλή σχολική προσαρμογή των αλλοδαπών μαθητών;

Πιστεύω πως ναι καθώς οι μαθητές μαθαίνοντας την γλώσσα προσαρμόζονται στο νέο τους περιβάλλον και κοινωνικοποιούνται στο βαθμό αυτό που είναι εφικτό.

2.Η τάξη υποδοχής λειτουργεί θετικά στην άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων στους δίγλωσσους μαθητές;

Πιστεύω πως λειτουργεί θετικά καθώς με τον τρόπο αυτό βελτιώνεται το μαθησιακό επίπεδο των μαθητών με αποτέλεσμα να μπορούν να ακολουθήσουν ως ένα βαθμό την κανονική τους τάξη

3.Ο θεσμός της τάξης υποδοχής θα μπορούσε να παρέχει περισσότερες δυνατότητες για ίσες ευκαιρίες μάθησης στους δίγλωσσους μαθητές;

Πιστεύω πως ο θεσμός της τάξης υποδοχής παρέχει αρκετές ευκαιρίες στους δίγλωσσους μαθητές λειτουργώντας επικουρικά με το κανονικό τους τμήμα.

4. Η λειτουργία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος αφομοιώνει γλωσσικά και πολιτισμικά τους αλλοδαπούς μαθητές στην ελληνική πραγματικότητα;

Πιστεύω πως αυτό επιτυγχάνεται σε αρκετά μεγάλο βαθμό καθώς με αυτόν τον τρόπο τα παιδιά μαθαίνουν και την γραμματική της ελληνικής και ταυτόχρονα την ιστορία και τον πολιτισμό της χώρας που τους φιλοξενεί.

5. Η απαξίωση του πολιτισμικού και γλωσσικού κεφαλαίου των αλλοδαπών μαθητών λειτουργεί αρνητικά στην ομαλή τους εκπαιδευτική και κοινωνική ένταξη;

Τις περιπτώσεις που συμβαίνει αυτό πιστεύω πως αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την ομαλή εκπαιδευτική και κοινωνική τους ένταξη.

6.Η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας των μεταναστών θα βοηθούσε θετικά στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας του σχολείου;

Θα ήταν ένα βοηθητικό σχολείο καθώς θα υπήρχε η συσχέτιση διάφορων λέξεων στην μητρική τους γλώσσα με τις αντίστοιχες στην ελληνική.

7. Η τάξη υποδοχής συνεισφέρει και συμβάλλει στην ανάπτυξη της μητρικής γλώσσας και της πολιτισμικής ταυτότητας των αλλοδαπών μαθητών;

Θεωρώ όχι σε μεγάλο βαθμό καθώς δεν υπάρχει η γνώση από μεριάς των εκπαιδευτικών για την εκμάθηση ή την βελτίωσης της μητρικής γλώσσας των αλλοδαπών μαθητών.

8.Η χρήση της μητρικής γλώσσας των μεταναστών στο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον εμποδίζει την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας;

Πιστεύω πως θα ήταν βοηθητικό να μιλούσαν και στο οικείο τους περιβάλλον την ελληνική. Η χρήση της μητρικής γλώσσας πιθανόν να αποτελεί και ένα εμπόδιο στην εκμάθηση της νέας τους γλώσσας.

9.Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της τάξης υποδοχής για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας κρίνεται απαραίτητη;

Πιστεύω πως ναι καθώς δεν αποτελεί απλά την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας αλλά πρόκειται για τα παιδιά που δεν έχουν ακούσματα οπότε και τριβή πάνω στην ελληνική γλώσσα γιαυτό και η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών θα συμβάλει στην γνώση νέων τρόπων για την εκμάθηση της γλώσσας για τα παιδιά.

10.Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μιας σχολικής μονάδας που έχει μετανάστες σε θέματα διγλωσσίας και ετερότητας δημιουργεί μια θετική κουλτούρα και διευκολύνει τη συνολική εκπαίδευση αυτών των μαθητών;

Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε θέματα διγλωσσίας και γενικά ετερότητας πιστεύω πως κρίνεται απαραίτητη ώστε οι εκπαιδευτικοί να αποκτήσουν το κατάλληλο υπόβαθρο για την αντιμετώπιση αυτών των μαθητών.

11. Η στελέχωση των τάξεων υποδοχής από αναπληρωτές εκπαιδευτικούς έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική λειτουργία τους;

Πιστεύω πως η στελέχωση των τάξεων υποδοχής από αναπληρωτές έχει ορισμένα θετικά καθώς αντιμετωπίζεται ως πρόκληση η συγκεκριμένη θέση αλλά και αρνητικά καθώς αλλάζει χρόνο με τον χρόνο ο τρόπος διαπαιδαγώγησης των μαθητών αυτών.

12.Η λειτουργία των τάξεων υποδοχής με εκπαιδευτικούς που τοποθετούνται χωρίς να είναι δική τους επιλογή έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική τους λειτουργία του;

Πιθανόν και να έχει αν και η συγκεκριμένη θέση θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως μια πρωτότυπη διαδικασία με πολλά θετικά.

13. Η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών (δασκάλων και ειδικοτήτων) των κανονικών τάξεων και του εκπαιδευτικού της τάξης υποδοχής κρίνεται απαραίτητη και χρήσιμη;

Πιστεύω πως κρίνεται απαραίτητη καθώς ο εκπαιδευτικός συνυπάρχει με τον μαθητή για μεγάλο χρονικό διάστημα με αποτέλεσμα να γνωρίζει στο έπακρο τις ανάγκες και τα ελλείμματά του να μπορεί να παρέχει διάφορες κατευθυντήριες γραμμές ώστε να βοηθηθεί ο μαθητής.

14. Η αποτελεσματική λειτουργία της τάξης υποδοχής χρειάζεται τη συνεργασία και τη στήριξη από ειδικούς επιστήμονες;

Πιστεύω πως ναι γιατί με τον τρόπο με αυτό μπορούν να δοθούν χρήσιμες πληροφορίες για τον μαθητή στα συγκεκριμένα μαθήματα για να γνωρίζει ο εκπαιδευτικός της τάξης αν μπορεί να χρησιμοποιήσει και άλλες μεθόδους για την καλύτερη εκμάθηση της γλώσσας.

15. Ο διευθυντής και οι εκπαιδευτικοί του σχολείου θεωρούν σημαντική την τάξη υποδοχής για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στους μετανάστες μαθητές;

Θα πρέπει πιστεύω να αντιμετωπίζεται ως μια ισάξια δομή όπου θα μπου οι βάσεις για την εκμάθηση αυτής της νέας αυτής γλώσσας

16. Υπάρχουν περιπτώσεις που ο εκπαιδευτικός της τάξης υποδοχής αφήνει τη τάξη του ή κάνει λιγότερες ώρες από τις προβλεπόμενες;

Όσο γνωρίζω όχι.

Συνέντευξη 11

1) Φύλο: Γυναίκα

2) Ηλικιακά σε ποια ομάδα ανήκετε κάτω των 30, 31-40, 41-50, 51-60 ή άνω των 60;

51 έως 60 είμαι 53.

3) Εργάζεστε ως μόνιμη ή αναπληρώτρια;

Μόνιμη.

4) Πόσα χρόνια εκπαιδευτικής υπηρεσίας έχετε;

26 έτη.

5) Χρόνια εμπειρίας σε τάξεις υποδοχής;

6 χρόνια.

6) Ήταν δική σας η επιλογή να αναλάβετε την τάξη υποδοχής;

Όχι το σκέφτηκε ο Διευθυντής μου το πρότεινε.

7) Ποιος είναι ο βασικός τίτλος σπουδών σας;

Έχω τελειώσει το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, έχω μετεκπαιδευτεί στο Διδασκαλείο, έχω κάνει 500 ώρες αυτό το ετήσιο σεμινάριο της Διαπολιτισμικής Αγωγής και επίσης το ετήσιο στην Ειδική Αγωγή.

8) Γνωρίζετε κάποια ξένη γλώσσα;

Μέτρια Αγγλικά.

10) Στις βασικές σας σπουδές διδαχτήκατε κάποιο μάθημα σχετικά με την εκπαίδευση των μεταναστών μαθητών, τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα ή μαθήματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης γενικά;

Όχι, στο Πανεπιστήμιο καθόλου εκείνο όμως που με διαφώτισε πάρα πολύ που έκανα εσκεμμένα στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου ενός έτους ετήσιο το οποίο με βοηθάει και με βοήθησε πάρα πολύ.

11) Έχετε παρακολουθήσει κάποιου είδους επιμόρφωση για θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, διγλωσσίας, διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα; Αν ναι, τι είδους επιμόρφωση;

12) Υπάρχουν ειδικά σχολικά εγχειρίδια, βιβλία δασκάλου ή εποπτικό υλικό για τη διδασκαλία των μεταναστών μαθητών;

Κοίταξε το Υπουργείο Παιδείας μας δίνει μια σειρά το Γεια σας, το οποίο όμως είναι κάπως παρωχημένο, οπότε αναγκάζομαι να ψάξω υλικό από το θλικό της

διαπολιτισμικής του πανεπιστημίου του παιδαγωγικού τμήματος, υπάεχει με έχουν βοηθήσει αρκετά δίνοντας μου υλικό βιβλία, είναι η εκπαίδευση ομογενών αν έχεις υπόψιν σου που κάνει εδώ το παιδαγωγικό παλιότερα το έκανα τώρα έχει σταματήσει λόγω των συνθηκών, με βοηθάει πάρα πολύ με βοήθησε πολύ αυτό το υλικό της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης των ομεγεν'ψν πεδίο των ομογενών είναι το συγκεκριμένο έτσι κομμάτι ,επίσης βοήθεια παίρνω πολύ από το διαδίκτυο από ειδικές ιστοσελίδες που μας έχει προτείνει η σχολική σύμβουλος η κ. Καργιανάκη μας στέλνει υλικό και ιστοσελίδες στις οποίες μπορούμε να βρούμε εκπαιδευτικό υλικό.

B. Ερωτήσεις

1.Η τάξη υποδοχής συμβάλλει με την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στην ομαλή σχολική προσαρμογή των αλλοδαπών μαθητών;

Πάρα πολύ αν δεν ήταν η τάξη υποδοχής θα είχαν σοβαρά προβλήματα οι αλλοδαποί και παλιννοστούντες μαθητές, εξαιτίας της τάξης υποδοχής μπορούν να ενσωματωθούν ομαλά στην τάξη τους αλλά και στο σχολικό περιβάλλον δηλ. στις σχέσεις με τα άλλα παιδιά του σχολείου, στις διαπροσωπικές τους σχέσεις. γιατί εγώ εκτός από το μαθησιακό κομμάτι που δίνω μεγάλη σημασία, στοχεύω και στην μεταξύ τους καλή σχέση να έχουν καλή σχέση με τα ημεδαπά παιδιά, να έχουν φιλίες να αλληλοϋποστηρίζονται.

2.Η τάξη υποδοχής λειτουργεί θετικά στην άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων στους δίγλωσσους μαθητές;

Νομίζω πάρα πολύ, νομίζω πάρα πολύ στα σχολεία που δεν έχουν τάξεις υποδοχής όπου υπάρχουν αλλοδαποί φροντίζει η πρωτοβάθμια να κάνει, νομίζω ότι αποτελεί σοβαρό πυλώνα για την βοήθεια των μαθητών αυτών που έχουν σοβαρά προβλήματα και μαθησιακά και κοινωνικά.

3.Ο θεσμός της τάξη υποδοχής θα μπορούσε να παρέχει περισσότερες δυνατότητες για ίσες ευκαιρίες μάθησης στους δίγλωσσους μαθητές;

Φυσικά αυτός είναι ακριβώς ο σκοπός μας περισσότερες ευκαιρίες να κατλάβουν το εκπαιδευτικό αντικείμενο, στην γλώσσα εμείς επικεντρώνουμε στην γλώσσα αλλά και στα μαθηματικά αλλά είναι πάρα πολλές φορές που κάνω και μια διαθεματική

διδασκαλία μέσα στους οποίους δηλ. συμπεριλαμβάνω και άλλους τομείς της εκπαίδευσης, μελάτη περιβάλλοντος, ιστορία πολλές φορές τα ίδια τα παιδιά μου διηγούνται ιστορίες και θρύλους και παραδόσεις από τον τόπο τους, έθιμα τα οποία ας πούμε και τα άλλα παιδιά που καμιά φορά το συζητάμε, το βρίσκουν πάρα πολύ ενδιαφέρον και θέλουν πολύ να ρθούνε τα αλλοδαπά παιδιά να μιλάνε για αυτά τα πράγματα, τοπικά έθιμα, τοπικές συνήθειες.

4. Η λειτουργία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος αφομοιώνει γλωσσικά και πολιτισμικά τους αλλοδαπούς μαθητές στην ελληνική πραγματικότητα;

Ναι με την βοήθεια.. με την βοήθεια αυτή του τμήματος υποδοχής νομίζω ότι..εγώ προσωπικά στο σχολείο μου ένα παιδί μόνο επειδή μετοίκησε στην Γεωργία και δεν παρακολούθησε την τάξη είχε ένα τεράστιο κενό όλα τα άλλα παιδιά νομίζω ότι περίπου κανονικά είναι με τους άλλους συμμαθητές τους μπορούν να ανταπεξέλθουν στις ασκήσεις και σε ότι ζητάει η κανονική τάξη. Όμως όποια παιδιά διακόπτουν την φοίτηση δεν είναι δεν έχουν δεν έρχονται κάθε μέρα υπάρχουν και τέτοιοι μαθητές όπως είναι οι Ρομά, όπου αυτοί ξέρεις έρχονται μια εβδομάδα μετά δεν έρχονται με αποτέλεσμα να μην έχουν συνεχή φοίτηση, δυσκολεύομαι να έχω θετικό αποτέλεσμα γιατί αν δεν έρχονται στο σχολείο δεν μπορώ να κάνω πολλά πράγματα

5. Η απαξίωση του πολιτισμικού και γλωσσικού κεφαλαίου των αλλοδαπών μαθητών λειτουργεί αρνητικά στην ομαλή τους εκπαιδευτική και κοινωνική ένταξη;

Πάρα πολύ γιατί δεν πρέπει κανείς και ποτέ εκπαιδευτικός να απαξιώνει την δυνατότητα τους να μουν μέσα σε αυτήν την ομάδα και να παρακολουθήσουν τα μαθήματα και να μάθουν και να ενσωματωθούν στο σχολικό περιβάλλον και να έχουν πολύ θετική εξέλιξη στη διδακτική και μαθησιακή τους πορεία. Εγώ προσωπικά πιστεύω ότι έχουν μεγάλες δυνατότητες μερικές φορές δείχνουν μεγάλη εργατικότητα, συνέπεια κι όλα αυτά που γύρω ας πούμε.

6. Η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας των μεταναστών θα βοηθούσε θετικά στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας του σχολείου;

Φυσικά νομίζω ότι θα βοηθούσε δηλ. να μάθουν τα παιδιά τα αλλοδαπά την ελληνική γλώσσα.. φυσικά θα βοηθούσε γενικά στο συνολικό επίπεδο της τάξης και στο συνολικό επίπεδο γενικά του σχολείου όταν τα παιδιά γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα όλα τα παιδιά δηλ. έχουμε πιο ένα πιο θετικό αποτέλεσμα σε κάποιες

δραστηριότητες ομαδικές σε κάποιες παρουσιάσεις όταν κάποιοι δεν γνωρίζουν την γλώσσα φυσικά και αμέσως έχουμε θέμα.

7. Η τάξη υποδοχής συνεισφέρει και συμβάλλει στην ανάπτυξη της μητρικής γλώσσας και της πολιτισμικής ταυτότητας των αλλοδαπών μαθητών;

Κοίταξε σε αυτό το θέμα εγώ νομίζω πως συμβάλλει, πως συμβάλλει; Όταν, πάντα μιλάμε για την μητρική τους γλώσσα πάντα ας πούμε πιστεύω ότι στα σπίτια τους τα παιδιά όχι πιστεύω είμαι σίγουρη ότι μιλάνε την μητρική τους γλώσσα δηλ. νομίζω ότι ναι μεν στο σχολείο διδάσκονται την δεύτερη ξένη γλώσσα την ελληνική όμως μέσα στο σπίτι τους και με σεβασμό εμείς από την μεριά μας γιαυτήν την γλώσσα..προσπαθούμε να την ενδυναμώσουμε γνωρίζοντας την ελληνική δεν θα ξεχάσουν την δική τους γλώσσα εννοείται αυτό μα φυσικά αλλά θα την μάθουν κι αυτή μα θα έχουν μια καινούρια γλώσσα στο περιβάλλον στο οποίο ζούν και θα λειτουργεί, θα λειτουργούν με δυο γλώσσες εξίσου δυνατές και αλλησυντηρούμενες.

8.Η χρήση της μητρικής γλώσσας των μεταναστών στο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον εμποδίζει την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας;

Όχι νομίζω.. κατά κάποιο τρόπο τα παιδιά και στο σχολείο και στην πλατεία το απόγευμα μιλάνε την ελληνική. Οι γονείς δουλεύουνε χρησιμοποιούνε την ελληνική, στις δουλειές τους τέλος πάντων, στο σπίτι και ίσως δεν είναι κακό λογικό είναι θέλουν να διατηρήσουν την μητρική τους γλώσσας, της πατρίδας τους μιλάνε και δεν εμποδίζει νομίζω ή μια την άλλη ίσως ενδυναμώνει η μια την άλλη κατά την γνώμη μου.. όπως τα βλέπω τα παιδιά και μιλάω μαζί τους δηλαδή.

9.Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της τάξης υποδοχής για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας κρίνεται απαραίτητη;

Αν δεν κάνεις κάτι επιπλέον πέρα από την επιμόρφωση ένα σεμινάριο ή κάτι τέτοιο νομίζω ότι ο κάθε εκπαιδευτικός που θα αναλάβει τάξη υποδοχής θα πρέπει να κάνει, να διαβάσει περισσότερο, να ενημερωθεί περισσότερο δηλ. σου είπα και πριν μου βοήθησε το ετήσιο σεμινάριο των 500 ωρών που έκανα στην διαπολιτισμική εκπαίδευση, από το πανεπιστήμιο Αιγαίου πήρα πολλά στοιχεία που τα χρησιμοποιώ και σήμερα και νομίζω ότι ήταν πολύ θετικό. Αν όμως κάποιος εκπαιδευτικός πάρει τάξη υποδοχής καλό θα είναι να ενημερωθεί είτε από τα σεμινάρια που γίνονται είτε

από μόνος του ψάχνοντας και διαβάζοντας γιατί θέλει προσπάθεια, θέλει δουλειά αυτό το τμήμα.

10. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μιας σχολικής μονάδας που έχει μετανάστες σε θέματα διγλωσσίας και ετερότητας δημιουργεί μια θετική κουλτούρα και διευκολύνει τη συνολική εκπαίδευση αυτών των μαθητών;

Φυσικά γιατί οι παιδαγωγικές απόψεις διασταυρώνονται και οι εκπαιδευτικοί είναι περισσότερο ενημερωμένοι και μπορούν να δώσουν ένα θετικό αποτέλεσμα στα παιδιά και νομίζω ότι είναι απαραίτητο αυτή η ενημέρωση και.. γενικά όλων των εκπαιδευτικών που ασχολούνται με την τάξη υποδοχής χρειάζεται δηλ. επιμόρφωση, χρειάζονται καινούρια στοιχεία ,τεχνικές με τις οποίες αντιμετωπίζονται, θα λύνουν τα θέματα των παιδιών αυτών.

11. Η στελέχωση των τάξεων υποδοχής από αναπληρωτές εκπαιδευτικούς έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική λειτουργία τους;

Πάρα πολύ μεγάλο αντίκτυπο στο Ρέθυμνο να φανταστείτε ότι είμαστε τρεις μόνο μόνιμες δασκάλες στην τάξη υποδοχής, τρία σχολεία έχουν μόνιμο δάσκαλο οι υπόλοιποι είναι αναπληρωτές κάθε χρόνο και άλλους, με αποτέλεσμα τα παιδιά έχοντας την ανάγκη για εύρεση εργασίας μπαίνουν στην τάξη υποδοχής ελάχιστα πράγματα γνωρίζουν σχετικά με την διδασκαλία και την εμπέδωση τέτοιων θεμάτων. Εντάξει νομίζω ή τουλάχιστον μια επιμόρφωση θα έπρεπε να γίνεται στην αρχή της χρονιάς και σε αυτά τα παιδιά ή εντάξει αν ήταν δυνατό γιατί όχι η μονιμότητα, να μονιμοποιηθούν αυτά τα παιδιά, οι δάσκαλοι της τάξης υποδοχής.

12. Η λειτουργία των τάξεων υποδοχής με εκπαιδευτικούς που τοποθετούνται χωρίς να είναι δική τους επιλογή έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική τους λειτουργία του;

Νομίζω ναι ,νομίζω ναι γιατί όταν δεν το θέλεις πολύ και δεν το έχεις μέσα σου αυτό το πράγμα να βοηθήσεις παιδιά που είναι από άλλες χώρες και έχουν ένα σωρό δυσκολίες γιατί δεν είναι μόνο οι δυσκολίες στο μαθησιακό επίπεδο είναι κοινωνικές, οικονομικές, οικογενειακές δυσκολίες όλα μαζί ο δάσκαλος του τμήματος υποδοχής εκτός από δάσκαλος γίνεται και ψυχολόγος, κοινωνιολόγος , σύμβουλος τι να σου πω όλους μαζί τους ρόλους γιατί τα παιδιά αυτά εκτός από το γλωσσικό κομμάτι έχουν και άλλα ελλείμματα δηλ. έχουν ψυχολογικές έτσι επιβαρύνσεις, οι οικογένειες τους είναι μονογονεϊκές ,έχουν οικονομικά προβλήματα ανεργία πάρα πολλά θέματα εκεί

δυστυχώς πρέπει να το δει το θέμα πολύ ζεστά με πολλή ανθρωπιά με πολλή ευαισθησία και να βοηθήσει όσο πιο πολύ μπορεί αν όχι εκτός από το μάθημα να βοηθήσει και την συζήτηση που θα κάνει με τα παιδιά με την στήριξη για την ψυχική έτσι συνδρομή σε αυτά τα παιδιά, αυτό πιστεύω εγώ έτσι για να πας να πάρεις μόνο το μεροκάματο νομίζω δεν θα έχεις κανένα αποτέλεσμα θέλει δηλ. να καταθέτεις κάθε μέρα σε αυτήν την τάξη την ψυχή σου.

13. Η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών (δασκάλων και ειδικοτήτων) των κανονικών τάξεων και του εκπαιδευτικού της τάξης υποδοχής κρίνεται απαραίτητη και χρήσιμη;

Πάρα πολύ απαραίτητη γιατί εγώ κάθε μέρα συνεργάζομαι με όλους τους δασκάλους του σχολείου οπότε ας πούμε καταρχήν πρέπει από τον δάσκαλο να γνωρίζει κάποια στοιχεία για τον μαθητή την συμπεριφορά του μέσα στην τάξη που έχει περισσότερο που έχει παρακολουθήσει ο δάσκαλος είναι καλός γενικών με όλους τους δασκάλους που παίρνω παιδιά από τις τάξεις τους έχω άψογη συνεργασία και το επιδιώκω όλες γιατί είναι απαραίτητη δεν μπορώ να παίρνω παιδιά από ένα δάσκαλο χωρίς να έχουμε μιλήσει και να μην συζητάμε σε καθημερινή βάση για αυτά τα παιδιά. Οπότε θεωρώ ότι είναι απαραίτητη και επιβαλλόμενη αυτή η συνεργασία και φυσικά με τον διευθυντή του σχολείου ο οποίος κινεί τα νήματα της όλης εκπαιδευτικής διαδικασίας.

14. Η αποτελεσματική λειτουργία της τάξης υποδοχής χρειάζεται τη συνεργασία και τη στήριξη από ειδικούς επιστήμονες;

Κοίταξε νομίζω ναι, νομίζω ναι ότι χρειάζεται κάποιες φορές πρέπει να έχουμε και την γνώμη κάποιων ειδικών των ψυχολόγων και των κοινωνικών λειτουργών που έρχονται τώρα τελευταία στα σχολεία μας και βοηθάνε με τον τρόπο τους παιδιά που έχουν δυσκολίες. Νομίζω μερικές φορές τις έχω συμβουλευτεί τις κοπέλες που έρχονται να δουν τα παιδιά που εγώ παίρνω κατά πόσο ας πούμε μπορούμε να δούμε ένα θέμα να το αντιμετωπίσουμε είτε άσχημης συμπεριφοράς είτε επιθετικότητας είτε απομόνωσης.

15. Ο διευθυντής και οι εκπαιδευτικοί του σχολείου θεωρούν σημαντική την τάξη υποδοχής για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στους μετανάστες μαθητές;

Εξαρτάται εμείς το δικό μας σχολείο δεν έχουμε τέτοιο θέμα ίσως σε κάποια σχολεία που κάποιοι δάσκαλοι ή κάποιος διευθυντής έχει δει τον θεσμό έτσι ότι δεν είναι τόσο σημαντικός όσον αναφορά αλλοδαπούς πάντως στο δικό μας σχολείο δεν το έχουμε δει το ξέρεις έχεις άλλωστε υπηρετήσει ο διευθυντής είναι πάρα πολύ ευαίσθητος σε θέματα όλων των μαθητών, πόσο μάλλον των αλλοδαπών οι οποίοι έχουν τόσα προβλήματα και οι δάσκαλοι φυσικά ποτέ κανείς δάσκαλος δεν έβαλε στην άκρη ένα μαθητή επειδή συμβαίνει να είναι αλλοδαπός και να έχει δυσκολίες όλοι οι δάσκαλοι κινούνται με γνώμονα την ευαισθησία τους, την αγάπη τους γιατί το κάνουν δεν το έχω δει αλλά εγώ έχω ακούσει συναδέλφους που το έχουν τονίσει αυτό κάποιους συναδέλφους το έχω ακούσει αυτό ε εντάξει τι έγινε αυτά που θα καταλήξουν εργάτες θα καταλήξουν ή θα πουλάνε πατάτες τα Ρομά ή δεν ξέρω τι το έχω ακούσει από κάποιους συναδέλφους.

16.Υπάρχουν περιπτώσεις που ο εκπαιδευτικός της τάξης υποδοχής αφήνει τη τάξη του ή κάνει λιγότερες ώρες από τις προβλεπόμενες;

Περισσότερες κάνεις εγώ τουλάχιστον κάνω περισσότερες γιατί όταν το πρόγραμμα δεν ευνοεί να τα πάρω τις ώρες που δεν επιτρέπεται δηλ. δεν μπορώ να τα πάρω από ειδικότητες ή από γυμναστική αναγκάζομαι και λέω θα τα πάρω κάποιες ώρες που μπορούν αυτά τις περισσότερες φορές κάνω περισσότερες ώρες από ότι λέει το πρόγραμμα μου.. λιγότερες ποτέ.

Συνέντευξη 12

1) Φύλο: Γυναίκα

2) Ηλικιακά ποια ομάδα ανήκετε κάτω των 30, 31-40, 41-50, 51-60 άνω των 60;

Ακριβώς 30.

3) Εργάζεστε ως μόνιμη ή αναπληρώτρια;

Αναπληρώτρια είμαι.

4) Πόσα χρόνια εκπαιδευτικής υπηρεσίας έχετε;

Είναι τρίτη σχολική χρονιά που δουλεύω.

5) Χρόνια εμπειρίας σε τάξεις υποδοχής;

1 χρονιά σε τάξη υποδοχής.

6) Ήταν δική σας η επιλογή να αναλάβετε την τάξη υποδοχής;

Όχι, επειδή είμαι αναπληρώτρια ήτανε το πρόγραμμα τέτοιο, ήταν η πρόσληψη για τάξη υποδοχής, με βάση την σειρά στον πίνακα μου δηλαδή.

7) Ποιος είναι ο βασικός τίτλος σπουδών σας;

Έχω τελειώσει το Παιδαγωγικό Δημοτικής στην Πάτρα.

8) Έχετε κάνει επιπρόσθετες σπουδές;

Αυτή την στιγμή κάνω μεταπτυχιακό αλλά δεν το έχω ολοκληρώσει.

9) Γνωρίζετε κάποια ξένη γλώσσα;

Αγγλικά και Γαλλικά.

10) Στις βασικές σας σπουδές διδαχτήκατε κάποιο μάθημα σχετικά με την εκπαίδευση των μεταναστών μαθητών, τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα ή μαθήματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης γενικά;

Ναι είχαμε κάποια μαθήματα στο προπτυχιακό, τώρα έχουν περάσει και τα χρόνια και δεν θυμάμαι ακριβώς, ναι είχαμε κάποια.

11) Έχετε παρακολουθήσει κάποιου είδους επιμόρφωση για θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, διγλωσσίας, διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα;

Όχι δεν έχω κάποια επιμόρφωση, μόνο μας έχουν κάνει κάποια ενημέρωση, να το πω τώρα δεν ξέρω, να το πω επιμόρφωση, ήταν η συντονίστρια εκπαίδευσης με κάποιους άλλους για όλους τους εκπαιδευτικούς των τμημάτων τάξεων υποδοχής που ήταν η πρώτη χρονιά που δούλευαν σε τάξη υποδοχής..δεν ξέρω αν αυτό θεωρείται επιμόρφωση.

12) Υπάρχουν ειδικά σχολικά εγχειρίδια, βιβλία δασκάλου ή εποπτικό υλικό για τη διδασκαλία των μεταναστών μαθητών;

Υπάρχουν τα βιβλία του Υπουργείου που είναι η σειρά Γεια σας που είναι σε τέσσερα επίπεδα βιβλία, έχει μια σειρά λεξικών που είναι πάλι αντίστοιχα με τα βιβλία και είναι και κάποια παραμύθια που αυτά τα παρέχει δωρεάν το υπουργείο στα σχολικά εγχειρίδια. Τώρα από κει και πέρα υπάρχει και κάποιο άλλο υλικό δηλ. και το Πανεπιστήμιο εδώ πέρα έχει την σειρά Μαργαρίτα από όσο ξέρω.. εντάξει υπάρχει κάποιο υλικό.

B. Ερωτήσεις

1. Η τάξη υποδοχής συμβάλλει με την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στην ομαλή σχολική προσαρμογή των αλλοδαπών μαθητών;

Κοιτάζετε ναι και προφανώς συμβάλλει γιατί εντάζει στην τάξη υποδοχής τα παιδιά είναι συνήθως σε μικρότερες ομάδες, οπότε μπαίνουν πιο εύκολα ας πούμε και να επικοινωνήσουν δηλ. γνωρίζοντας λίγα ελληνικά θα υπάρξει πιο εύκολα μια επικοινωνία ας πούμε στην τάξη τους και μπορούν να νιώσουν πιο άνετα ας πούμε σε μικρότερες ομάδες, ώστε να δοκιμάζουν κι αυτά να εκφραστούν. Οπότε θεωρώ ότι βοηθάει την εκμάθηση της γλώσσας και προφανώς και η εκμάθηση της γλώσσας με τους συμμαθητές στο παιχνίδι οπότε προφανώς βοηθάει στην ένταξη. Ένα παιδάκι που δεν μιλάει δεν καταλαβαίνει καθόλου πόσο ενταγμένο μπορεί να είναι..

2. Η τάξη υποδοχής λειτουργεί θετικά στην άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων στους δίγλωσσους μαθητές;

Ναι εντάξει σίγουρα λειτουργεί υποστηρικτικά και στην εκμάθηση της γλώσσας και συντακτική, γραμματική μετά στα επόμενα. Εγώ θεωρώ ότι σίγουρα βοηθάει τους μαθητές που δυσκολεύονται με την ελληνική γλώσσα όπως αντίστοιχα και το τμήμα ένταξης βοηθάει τους μαθητές που δυσκολεύονται.

3. Ο θεσμός της τάξης υποδοχής θα μπορούσε να παρέχει περισσότερες δυνατότητες για ίσες ευκαιρίες μάθησης στους δίγλωσσους μαθητές;

Ο θεσμός σαν θεσμόςθα μπορούσε ναι. Καταρχήν θα μπορούσε να μην λειτουργεί τόσο πολύ με αναπληρωτές, να υπάρχουν οργανικά κενά και να γίνεται η στελέχωση από την αρχή της χρονιάς δηλ. και εγώ φέτος πήγα ένα μήνα σχεδόν πιο μετά, πήγα 25 Σεπτεμβρίου κάτι τέτοιο που είχε ήδη ξεκινήσει η σχολική χρονιά, έχει θέμα γενικότερα δηλ. και με την επιμόρφωση.

Δηλαδή θα μπορούσε προσφέρει, να παρέχει περισσότερες ώρες προς τους αλλοδαπούς μαθητές;

Ναι και αυτό είναι ένα θέμα, ας πούμε υπάρχουν πολλοί μαθητές όσο περισσότεροι είναι τόσο πιο δύσκολο είναι γιαυτόν που αναλαμβάνει το έργο του. Ναι αν η αναλογία ας πούμε εκπαιδευτικού τάξης υποδοχής και μαθητών είναι μικρότερη τότε ναι θα ήταν καλύτερα και με τις ώρες αντίστοιχα γιατί όπως πάλι λειτουργεί στο δικό μας σχολείο χωρίζονται σε ομάδες οι μαθητές οπότε αν κάνουν περισσότερες ώρες μάλλον τους βοηθάει.

4. Η λειτουργία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος αφομοιώνει γλωσσικά και πολιτισμικά τους αλλοδαπούς μαθητές στην ελληνική πραγματικότητα;

Με το να μαθαίνουν την γλώσσα ας πούμε μέσα και από το σχολείο έρχονται σε επαφή κάνουν φιλίες με έλληνες όλο αυτό σίγουρα τους εντάσσει..αλλά εντάζει από κει και πέρα δεν είναι ο στόχος η αφομοίωση, δεν είναι ο στόχος να έχουν τον ίδιο πολιτισμό ας πούμε με την χώρα υποδοχής έχουν τα δικά τους έθιμα τις δικές τους παραδόσεις, τη δική τους γλώσσα ,αλλά αυτά τα κρατάνε, αλλά στα πλαίσια που ζούνε σε αυτήν την χώρα γνωρίζουν τις συνήθειες των ανθρώπων που ζουν εδώ οπότε εντάσσονται με αυτήν την έννοια οπότε βοηθάει σε αυτό η τάξη υποδοχής.

5. Η απαξίωση του πολιτισμικού και γλωσσικού κεφαλαίου των αλλοδαπών μαθητών λειτουργεί αρνητικά στην ομαλή τους εκπαιδευτική και κοινωνική ένταξη;

Ναι προφανώς δεν πρέπει να γίνεται κάτι τέτοιο δηλαδή να θεωρούμε ότι η γλώσσα ως άλλος πολιτισμός είναι κατώτερος, νομίζω ότι εντάζει προφανώς και είναι ένα εμπόδιο αυτό. Αλλά η απαξίωση νομίζω δεν έρχεται από τους εκπαιδευτικούς δηλ. δεν υπάρχει κάποιος εκπαιδευτικός να έχει τέτοιες αντιλήψεις ίσως από την πολιτεία το γεγονός ότι τους μαθαίνουμε μόνο ελληνικά, δε ασχολείται κάποιος ας πούμε δεν υπάρχει να το πω διαμεσολαβητής, δεν μαθαίνουν αντίστοιχα την γλώσσα την δική τους δεν μαθαίνουν.... οι δικές τους γιορτές ας πούμε δεν υπάρχουν στο ελληνικό σχολείο δηλ. στο σχολείο έχουν να κάνουν ότι έχει σχέση με την Ελλάδα τον χριστιανισμό.... δεν ξέρω.

6. Η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας των μεταναστών θα βοηθούσε θετικά στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας του σχολείου;

Ναι βέβαια θα βοηθούσε, θεωρώ γιατί εντάζει η μητρική γλώσσα αν καταλάβουν την σχηματικοποίηση της, θα μπορούν αντίστοιχα όταν μαθαίνουν την ελληνική σαν δεύτερη γλώσσα να την αντιληφθούν καλύτερα οπότε θεωρώ ότι θα λειτουργούσε θετικά.

7. Η τάξη υποδοχής συνεισφέρει και συμβάλλει στην ανάπτυξη της μητρικής γλώσσας και της πολιτισμικής ταυτότητας των αλλοδαπών μαθητών;

Όχι όπως λειτουργεί, εφόσον δεν υπάρχει κάποιος ας πούμε για την μητρική τους γλώσσα δεν μαθαίνουν σίγουρα την μητρική τους γλώσσα, τώρα όσον για την πολιτισμική τους ταυτότητα μπορούν να γίνουν πράγματα δηλ. ο εκπαιδευτικός της τάξης υποδοχής έχει ένα τέτοιο ρόλο ότι αν υπάρχει κάποια γιορτή και είναι από αλλού μπορούν αυτό να το παρουσιάσουν στους συμμαθητές τους. Στην πολιτισμική ταυτότητα θα μπορούσε να συμβάλλει, δεν σημαίνει ότι συμβαίνει απαραίτητα αλλά θα μπορούσε να γίνει.

8. Η χρήση της μητρικής γλώσσας των μεταναστών στο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον εμποδίζει την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας;

Όχι σε καμία περίπτωση... ειδικά όταν είναι σε μικρή ηλικία τα παιδιά μπορούν να μάθουν και τις δυο γλώσσες. Χωρίς να είναι εμπόδιο η μια για την άλλη εντάζει έρχονται σε μικρότερη επαφή ας πούμε χρονικά με την ελληνική γλώσσα δεν την εξελίσσουν αντίστοιχα, αλλά δεν τους φταίει ότι έχουν και μια άλλη γλώσσα μητρική.

9. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της τάξης υποδοχής για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας κρίνεται απαραίτητη;

Ναι θεωρώ ότι θα ήταν πολύ καλό αυτό.

10. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μιας σχολικής μονάδας που έχει μετανάστες σε θέματα διγλωσσίας και ετερότητας δημιουργεί μια θετική κουλτούρα και διευκολύνει τη συνολική εκπαίδευση αυτών των μαθητών;

Ναι προφανώς η επιμόρφωση παντού βοηθάει νομίζω και η συζήτηση, ναι σίγουρα.

11. Η στελέχωση των τάξεων υποδοχής από αναπληρωτές εκπαιδευτικούς έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική λειτουργία τους;

Ναι έχει αντίκτυπο .. είναι και για τον προγραμματισμό ο αναπληρωτής θα πάει ξέρω γω τον Σεπτέμβρη και τότε θα ξεκινήσει να κάνει την προετοιμασία του. Αν είχε αναλάβει την τάξη υποδοχής ένας μόνιμος από τον Ιούνιο θα είχε ένα χρόνο μπροστά του να προγραμματίσει το τι θα κάνει, να ψάξει υλικό είναι αλλιώς. Τώρα άλλα θέματα με τους αναπληρωτές, εντάξει γενικότερο νομίζω ότι καλό θα ήταν αυτές οι δομές που έχουν να κάνουν με ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, να υπάρχει μια συνέχεια και ο εκπαιδευτικός να μην αλλάζει κάθε χρόνο προφανώς δηλ. θέλουν και το χρόνο τους και εγώ ας πούμε φέτος που πήγα ήθελα τον χρόνο μου να γνωρίσω τους μαθητές μου τις ανάγκες τους. Αν ένας εκπαιδευτικός είναι μόνιμος στο σχολείο τα ξέρει αυτά. Και εντάξει και το θέμα της επιλογής εντάξει εμένα μου άρεσε πολύ φέτος η τάξη υποδοχής αλλά αντίστοιχα κάποιος άλλος μπορεί να μην το επιθυμούσε, οπότε να σε προσλαμβάνουν γιαυτό το πρόγραμμα σε υποχρεώνουν να το κάνεις. Εντάξει δουλειά μας είναι και πάλι αλλά είναι ένα διαφορετικό κομμάτι

Οπότε όταν η τάξη υποδοχής λειτουργεί με εκπαιδευτικούς που τοποθετούνται χωρίς να είναι δική τους επιλογή έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική τους λειτουργία του;

Ναι προφανώς εντάξει, ναι νομίζω ότι το απάντησα πριν αυτό συμφωνώ. Εντάξει δεν πιστεύω ότι κάποιος εκπαιδευτικός θα το δει αρνητικά είναι μια πολύ ωραία εμπειρία η τάξη υποδοχής.. εντάξει δεν έχει... απλά είναι κάτι το διαφορετικό οπότε καλό είναι να υπάρχει μια δυνατότητα επιλογής

13. Η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών (δασκάλων και ειδικοτήτων) των κανονικών τάξεων και του εκπαιδευτικού της τάξης υποδοχής κρίνεται απαραίτητη και χρήσιμη;

Ε ναι προφανώς είναι απαραίτητη γιατί εντάξει και οι δάσκαλοι , όλοι οι δάσκαλοι όλο το εκπαιδευτικό προσωπικό του σχολείου είτε είναι δάσκαλος τάξης είτε είναι ειδικότητα για το καλό και την πρόοδο των παιδιών και να ενταχθούν στο σχολείο και να προοδεύσουν ας πούμε γνωστικά, οπότε σίγουρα είναι απαραίτητη η συνεργασία και σίγουρα βοηθάει τα παιδιά και την ομαλή λειτουργία του σχολείου ναι.

14. Η αποτελεσματική λειτουργία της τάξης υποδοχής χρειάζεται τη συνεργασία και τη στήριξη από ειδικούς επιστήμονες;

Ναι εντάξει..τα δεδομένα στην επιστήμη αλλάζουν γενικά εντάξει καλό θα ήταν να υπάρχει ενημέρωση και στήριξη. Που να έχουν ειδικευτεί σε θέματα διαπολιτισμικότητας σωστά, αυτό εννοείται; Ναι... ναι σίγουρα θα βοηθούσε στην επίλυση προβλημάτων, στην καθοδήγηση πως ας πούμε αντιμετωπίζουν αυτήν την τάξη αυτούς τους μαθητές, σίγουρα θα μπορούσε να συνεισφέρει.

15. Ο διευθυντής και οι εκπαιδευτικοί του σχολείου θεωρούν σημαντική την τάξη υποδοχής για την εκμάθηση της ελληνική γλώσσας στους μετανάστες μαθητές;

Εντάξει εγώ υποκειμενικά θα απαντήσω για το σχολείο μου που είμαι φέτος, στα προηγούμενα σχολεία που ήμουνα δεν έτυχε να έχει τάξη υποδοχής.. πιστεύω πως ναι την θεωρούν σημαντική όπως και όλες τις δομές ας πούμε που θα λειτουργούν υποστηρικτικά στα σχολεία.. σίγουρα ναι δεν έχω νιώσει ότι δεν θεωρούν ότι το έργο της τάξη υποδοχής δε είναι δευτερεύον, το αντίθετο το θεωρούν σημαντικό.

16.Υπάρχουν περιπτώσεις που ο εκπαιδευτικός της τάξης υποδοχής αφήνει τη τάξη του ή κάνει λιγότερες ώρες από τις προβλεπόμενες;

Εντάξει φέτος που ήταν με τον κορωνοϊό μπορεί και να συμβεί δηλ. δεν υπήρχαν και πολλές λύσεις ας πούμε.. όταν λείπει ένα εκπαιδευτικός κανονικά θα πρέπει να στείλει.. έχει ενημερώσει από πριν δεν λείπει ξαφνικά κανονικά πρέπει να σταλεί, αλλά το σχολείο με κάποιο τρόπο πρέπει να καλύψει αυτό το κενό αλλά εντάξει μπορεί να συμβεί αλλά αν συμβεί ας πούμε μια δυο φορές δεν νομίζω ότι επηρεάζει την λειτουργία του τμήματος. Δεν σημαίνει αυτό ότι θεωρείται δευτερεύον η τάξη υποδοχής αλλά κάπως πρέπει να καλυφτεί το κενό με κάποιο τρόπο μπορεί να συμβεί ναι.

Συνέντευξη 13

1) Φύλο: Γυναίκα

2) Ηλικιακά σε ποια ομάδα ανήκετε κάτω των 30, 31-40, 41-50, 51-60 άνω των 60;

Κάτω των 30.

3) Εργάζεστε ως μόνιμη ή αναπληρώτρια;

Ως αναπληρώτρια.

4) Πόσα χρόνια εκπαιδευτικής υπηρεσίας έχετε;

3 χρόνια.

5) Χρόνια εμπειρίας σε τάξεις υποδοχής;

1.

6) Ήταν δική σας η επιλογή να αναλάβετε την τάξη υποδοχής;

Όχι απλά τοποθετήθηκα εκεί.

7) Ποιος είναι ο βασικός τίτλος σπουδών σας;

Είμαι εκπαιδευτικός δημοτικής εκπαίδευσης, στη σχολή επιστημών αγωγής για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

8) Έχετε κάνει επιπρόσθετες σπουδές;

Είμαι στο πρώτο χρόνο του μεταπτυχιακού εξ αποστάσεως στην ειδική εκπαίδευση.

9) Γνωρίζετε κάποια ξένη γλώσσα;

Γνωρίζω αγγλικά έχω το Proficiency και Γερμανικά το Lower.

10) Στις βασικές σας σπουδές διδαχτήκατε κάποιο μάθημα σχετικά με την εκπαίδευση των μεταναστών μαθητών, τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα ή μαθήματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης γενικά;

Ε ναι είχα ένα μάθημα επιλογής για την πολιτισμική εκπαίδευση.

11) Έχετε παρακολουθήσει κάποιου είδους επιμόρφωση για θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, διγλωσσίας, διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα;

Ναι έχω παρακολουθήσει φέτος κάποια σεμινάρια δυο για την τάξη υποδοχής και την διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης.

12) Υπάρχουν ειδικά σχολικά εγχειρίδια, βιβλία δασκάλου ή εποπτικό υλικό για τη διδασκαλία των μεταναστών μαθητών;

Ναι υπάρχει η σειρά Γεια σας, η Μαργαρίτα, ψάχνω όμως και στο ιντερνέτ για επιπρόσθετο υλικό σχετικά με την διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης και της

διαπολιτισμικότητας . Έχω βρει υλικό και από το παιδαγωγικό ινστιτούτο Ελλάδας και Κύπρου.

B. Ερωτήσεις

1.Η τάξη υποδοχής συμβάλλει με την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στην ομαλή σχολική προσαρμογή των αλλοδαπών μαθητών;

Η τάξη υποδοχής συμβάλλει στην ομαλή σχολική προσαρμογή των αλλοδαπών μαθητών μέσω της εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας, στην τάξη υποδοχής οι μαθητές έχουν την ευκαιρία ή θα λεγα καλύτερα την δυνατότητα να εξοικειωθούν σε μεγαλύτερο βαθμό και ανάλογα με το επίπεδο τους με την ελληνική γλώσσα. Έτσι εισέρχονται πιο ομαλά στην τάξη τους στην κανονική όπου οι απαιτήσεις στην γλώσσα είναι πιο αυξημένη.

2.Η τάξη υποδοχής λειτουργεί θετικά στην άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων στους δίγλωσσους μαθητές;

Θεωρώ ότι η τάξη υποδοχής λειτουργεί σε μεγάλο βαθμό θετικά για την άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων στους δίγλωσσους μαθητές. Στην τάξη υποδοχής οι μαθητές βρίσκονται με άλλους αλλόγλωσσους συμμαθητές τους που έχουν ίδιο ή παρόμοιο επίπεδο γνώσης της ελληνικής γλώσσας, έτσι εκφράζονται πιο ελεύθερα και δεν φοβούνται να λένε την άποψη τους, να απαντούν έστω και λανθασμένα κάτι που στην κανονική τάξη μπορεί να αποτελέσει και το περίγυρο των συμμαθητών.

3.Ο θεσμός της τάξη υποδοχής θα μπορούσε να παρέχει περισσότερες δυνατότητες για ίσες ευκαιρίες μάθησης στους δίγλωσσους μαθητές;

Θεωρώ ότι η τάξη υποδοχής θα μπορούσε να παρέχει περισσότερες δυνατότητες για ίσες ευκαιρίες μάθησης στους δίγλωσσους μαθητές. Αυτό θα μπορούσε να γίνει με το να προστεθούν επιπλέον ώρες διδασκαλίας της τάξης υποδοχής ώστε να δίνεται ακόμη μεγαλύτερη έμφαση στα μαθήματα όπως ιστορία, γεωγραφία στα οποία συνήθως δυσκολεύονται οι αλλόγλωσσοι μαθητές.

4. Η λειτουργία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος αφομοιώνει γλωσσικά και πολιτισμικά τους αλλοδαπούς μαθητές στην ελληνική πραγματικότητα;

Η λειτουργία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος αφομοιώνει σε αρκετά μεγάλο βαθμό γλωσσικά και πολιτισμικά τους αλλοδαπούς μαθητές. Οι μαθητές ενσωματώνονται στην ελληνική πραγματικότητα και δεν δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην γλώσσα και στον πολιτισμό τους.

5. Η απαξίωση του πολιτισμικού και γλωσσικού κεφαλαίου των αλλοδαπών μαθητών λειτουργεί αρνητικά στην ομαλή τους εκπαιδευτική και κοινωνική ένταξη;

Δεν θα έλεγα ότι λειτουργεί αρνητικά στην ομαλή τους κοινωνική και εκπαιδευτική ένταξη, οι μαθητές εντάσσονται σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό τόσο κοινωνικά όσο και εκπαιδευτικά.

6. Η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας των μεταναστών θα βοηθούσε θετικά στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας του σχολείου;

Σίγουρα η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας των μεταναστών θα βοηθούσε στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας του σχολείου ιδιαίτερα στην αρχή που έρχονται στις ελληνικές τάξεις οι αλλόγλωσσοι μαθητές που ακόμα δεν γνωρίζουν καθόλου ελληνικά.

7. Η τάξη υποδοχής συνεισφέρει και συμβάλλει στην ανάπτυξη της μητρικής γλώσσας και της πολιτισμικής ταυτότητας των αλλοδαπών μαθητών;

Η τάξη υποδοχής συμβάλλει ως ένα βαθμό στην ανάπτυξη της μητρικής γλώσσας και της πολιτισμικής ταυτότητας των αλλοδαπών μαθητών, γίνεται προσπάθεια με κάθε ευκαιρία να συνδέουμε την ελληνική γλώσσα καθώς και τον ένα πολιτισμό με τον άλλον μέσω κάποιων δραστηριοτήτων τραγουδιών και βίντεο.

8. Η χρήση της μητρικής γλώσσας των μεταναστών στο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον εμποδίζει την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας;

Η χρήση της μητρικής γλώσσας των μεταναστών στο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον δυσκολεύει την εκμάθηση της ελληνικής και καθώς οι μαθητές μιλάνε την ελληνική γλώσσα τις περισσότερες μαθητές μόνο στο σχολικό περιβάλλον.

9. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της τάξης υποδοχής για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας κρίνεται απαραίτητη;

Θεωρώ άκρως απαραίτητη την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της τάξης υποδοχής αλλά το βασικό είναι να γίνεται στην αρχή του σχολικού έτους κα όχι προς την μέση έτσι θα είναι βοηθητική η επιμόρφωση.

10.Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μιας σχολικής μονάδας που έχει μετανάστες σε θέματα διγλωσσίας και ετερότητας δημιουργεί μια θετική κουλτούρα και διευκολύνει τη συνολική εκπαίδευση αυτών των μαθητών;

Ναι η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μιας σχολικής μονάδας που έχει μετανάστες δημιουργεί μια θετική κουλτούρα και διευκολύνει την συνολική εκπαίδευση των μαθητών, όλη η σχολική μονάδα ενημερώνεται με αυτόν τον τρόπο για νέες δραστηριότητες, τρόπους προσέγγισης των μαθητών που είναι από άλλες χώρες.

11. Η στελέχωση των τάξεων υποδοχής από αναπληρωτές εκπαιδευτικούς έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική λειτουργία τους;

Δεν θεωρώ ότι η στελέχωση των τάξεων υποδοχής έχει στην αποτελεσματική λειτουργία τους απλά είναι σημαντικό οι αναπληρωτές εκπαιδευτική να λαμβάνουν από την αρχή της σχολικής χρονιάς την κατάλληλη επιμόρφωση.

12.Η λειτουργία των τάξεων υποδοχής με εκπαιδευτικούς που τοποθετούνται χωρίς να είναι δική τους επιλογή έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική τους λειτουργία του;

Δεν θεωρώ ότι η στελέχωση των τάξεων υποδοχής με εκπαιδευτικούς που τοποθετούνται χωρίς οι ίδιοι να το επιλέξουν δημιουργεί αντίκτυπο στην λειτουργία τους. Οι εκπαιδευτικοί στην πλειοψηφία όπου κι αν τοποθετηθούν θεωρώ ότι δίνουν τον καλύτερο τους εαυτό.

13.Η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών (δασκάλων και ειδικοτήτων) των κανονικών τάξεων και του εκπαιδευτικού της τάξης υποδοχής κρίνεται απαραίτητη και χρήσιμη;

Θεωρώ ότι η συνεργασία όλων των εκπαιδευτικών τόσο των ειδικοτήτων και των τμημάτων υποδοχής είναι αναγκαία. Όλοι μαζί πρέπει να συμπράξουν για να δημιουργηθούν οι ευνοϊκότερες συνθήκες και για κοινωνική και σχολική ένταξη των αλλοδαπών μαθητών και για τη στήριξη τους σε όλα τα επίπεδα λόγου χάρη ακαδημαϊκό, συναισθηματικό και ούτω κάθε εξής.

14. Η αποτελεσματική λειτουργία της τάξης υποδοχής χρειάζεται τη συνεργασία και τη στήριξη από ειδικούς επιστήμονες;

Ναι η αποτελεσματική λειτουργία των τάξεων υποδοχής χρειάζεται την συνεργασία και την στήριξη από ειδικούς επιστήμονες όπως για παράδειγμα ψυχολόγους, λογοθεραπευτές για βελτίωση του λόγου των αλλοδαπών μαθητών.

15. Ο διευθυντής και οι εκπαιδευτικοί του σχολείου θεωρούν σημαντική την τάξη υποδοχής για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στους μετανάστες μαθητές;

Βεβαίως και την θεωρούν διότι συμβάλει στην ομαλή λειτουργία του σχολείου με την συνεισφορά της.

16. Υπάρχουν περιπτώσεις που ο εκπαιδευτικός της τάξης υποδοχής αφήνει τη τάξη του ή κάνει λιγότερες ώρες από τις προβλεπόμενες;

Ελάχιστες φορές όπως σε κάποιες γιορτές τα παιδιά από την τάξη υποδοχής παραμένουν στην κανονική τους τάξη για να γιορτάσουν λόγω χάρη για την 28^η με τους άλλους συμμαθητές τους.

Συνέντευξη 14

1) Φύλο: Γυναίκα

2) Ηλικιακά ποια ομάδα ανήκετε κάτω των 30, 31-40, 41-50, 51-60 άνω των 60;

Κάτω των 30.

3) Εργάζεστε ως μόνιμη ή αναπληρώτρια;

Αναπληρώτρια.

4) Πόσα χρόνια εκπαιδευτικής υπηρεσίας έχετε;

4 χρόνια

5) Χρόνια εμπειρίας σε τάξεις υποδοχής;

1 χρόνο.

6) Ήταν δική σας η επιλογή να αναλάβετε την τάξη υποδοχής;

Όχι τυχαία.

7) Ποιος είναι ο βασικός τίτλος σπουδών σας;

Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης Αθήνας.

8) Έχετε κάνει επιπρόσθετες σπουδές;

Μεταπτυχιακό στην Εδική Αγωγή.

9) Γνωρίζετε κάποια/ες ξένη/ες γλώσσα/ες;

Αγγλικά άριστη γνώση.

10) Στις βασικές σας σπουδές διδαχτήκατε κάποιο μάθημα σχετικά με την εκπαίδευση των μεταναστών μαθητών, τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα ή μαθήματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης γενικά;

Ναι παρακολούθησα στο πανεπιστήμιο ένα μάθημα σχετική με την διαπολιτισμική αγωγή.

11) Έχετε παρακολουθήσει κάποιου είδους επιμόρφωση για θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, διγλωσσίας, διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα;

Όχι.

12) Υπάρχουν ειδικά σχολικά εγχειρίδια, βιβλία δασκάλου ή εποπτικό υλικό για τη διδασκαλία των μεταναστών μαθητών;

Υπάρχει έντυπό υλικό το οποίο πιστεύω ότι είναι παρωχημένο και ο εκπαιδευτικός της τάξης αυτή πρέπει να βρει επιπρόσθετο υλικό.

B. Ερωτήσεις

1. Η τάξη υποδοχής συμβάλλει με την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στην ομαλή σχολική προσαρμογή των αλλοδαπών μαθητών;

Ναι συμβάλλει αποφασιστικά, γιατί με την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας οι αλλοδαποί μαθητές μπορούν να ενταχθούν στην μαθησιακή διαδικασία και στην κοινωνική ζωή του σχολείου.

2. Η τάξη υποδοχής λειτουργεί θετικά στην άρση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων στους δίγλωσσους μαθητές;

Σαφώς και λειτουργεί θετικά. Η εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας παρέχει ίσες ευκαιρίες στους δίγλωσσους μαθητές για να ενταχθούν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα του σχολείου.

3. Ο θεσμός της τάξης υποδοχής θα μπορούσε να παρέχει περισσότερες δυνατότητες για ίσες ευκαιρίες μάθησης στους δίγλωσσους μαθητές;

Θα μπορούσε να παρέχει περισσότερες δυνατότητες αν οι ώρες διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας ήταν περισσότερες ώρες, διότι 2 και 3 ώρες την εβδομάδα δεν επαρκούν.

4. Η λειτουργία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος αφομοιώνει γλωσσικά και πολιτισμικά τους αλλοδαπούς μαθητές στην ελληνική πραγματικότητα;

Ναι σε ικανοποιητικό βαθμό.

5. Η απαξίωση του πολιτισμικού και γλωσσικού κεφαλαίου των αλλοδαπών μαθητών λειτουργεί αρνητικά στην ομαλή τους εκπαιδευτική και κοινωνική ένταξη;

Ναι, όταν δεν αποδέχεται τον πολιτισμό, τη γλώσσα των μαθητών σου και όταν υπάρχει μια αίσθηση απαξίωσης από μέρους τους, αυτό λειτουργεί αρνητικά.

6. Η διδασκαλία της μητρικής γλώσσας των μεταναστών θα βοηθούσε θετικά στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας του σχολείου;

Θα βοηθούσε θετικά γιατί θα έδινε τη δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς να συσχετίζουν λέξεις, έννοιες της μητρικής τους γλώσσας με τις αντίστοιχες της ελληνικής.

7. Η τάξη υποδοχής συνεισφέρει και συμβάλλει στην ανάπτυξη της μητρικής γλώσσας και της πολιτισμικής ταυτότητας των αλλοδαπών μαθητών;

Θα έλεγα όχι διότι ασχολείται περισσότερο με την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας.

8. Η χρήση της μητρικής γλώσσας των μεταναστών στο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον εμποδίζει την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας;

Θεωρώ ότι δεν αποτελεί εμπόδιο από την στιγμή που τα παιδιά των μεταναστών συναναστρέφονται με ελληνόπουλα και μιλούν μεταξύ τους την ελληνική.

9. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της τάξης υποδοχής για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας κρίνεται απαραίτητη;

Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών φυσικά και θεωρείται απαραίτητη, γιατί έχοντας γνώσεις μπορούν να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις της τάξης υποδοχής. Επίσης σημαντικό ρόλο παίζει η εκπαιδευτική εμπειρία και το μεράκι του δασκάλου που αναλαμβάνει αυτήν την τάξη.

10. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μιας σχολικής μονάδας που έχει μετανάστες σε θέματα διγλωσσίας και ετερότητας δημιουργεί μια θετική κουλτούρα και διευκολύνει τη συνολική εκπαίδευση αυτών των μαθητών;

Σαφώς και δημιουργεί μια θετική κουλτούρα, η οποία βοηθάει θετικά στην παιδαγωγική προσέγγιση των μεταναστών μαθητών.

11. Η στελέχωση των τάξεων υποδοχής από αναπληρωτές εκπαιδευτικούς έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική λειτουργία τους;

Σίγουρα έχει αρνητικό αντίκτυπο. Εγώ την πρώτη φορά που δούλεψα σε τάξη υποδοχής με προσέλαβαν τον Οκτώβριο, δεν είχα καθόλου προηγούμενη εμπειρία σε τάξη υποδοχής και καμία ενημέρωση για το πώς λειτουργεί. Μέχρι να βρω τα πατήματα μου, το πώς λειτουργεί πέρασαν κάποιοι μήνες. Την τάξη υποδοχής καλό θα ήταν να την αναλαμβάνουν εκπαιδευτικοί, είτε μόνιμοι, είτε αναπληρωτές, οι οποίοι την έχουν ξαναδουλέψει έτσι ώστε να υπάρχει συνέχεια σε αυτό που κάνουν.

12. Η λειτουργία των τάξεων υποδοχής με εκπαιδευτικούς που τοποθετούνται χωρίς να είναι δική τους επιλογή έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματική τους λειτουργία;

Σίγουρα αν αναλαμβάνεις ένα οποιοδήποτε τμήμα που δεν είναι επιλογή σου, όσο υπεύθυνος και να είσαι έχει αρνητικό αντίκτυπο στην αποτελεσματική του λειτουργία.

13. Η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών (δασκάλων και ειδικοτήτων) των κανονικών τάξεων και του εκπαιδευτικού της τάξης υποδοχής κρίνεται απαραίτητη και χρήσιμη;

Σαφώς και πρέπει να υπάρχει συνεργασία, την θεωρώ απαραίτητη για την σωστή αντιμετώπιση των μαθησιακών αναγκών. Δυστυχώς όμως, μερικές φορές δεν υπάρχει εις βάρος των παιδιών.

14. Η αποτελεσματική λειτουργία της τάξης υποδοχής χρειάζεται τη συνεργασία και τη στήριξη από ειδικούς επιστήμονες;

Σίγουρα χρειάζεται κάποια καθοδήγηση και ενημέρωση από ειδικούς επιστήμονες, αλλά αυτό που παίζει σημαντικό ρόλο είναι το ενδιαφέρον και ο ζήλος που επιδεικνύει ο κάθε εκπαιδευτικός που αναλαμβάνει αυτή την τάξη.

15. Ο διευθυντής και οι εκπαιδευτικοί του σχολείου θεωρούν σημαντική την τάξη υποδοχής για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στους μετανάστες μαθητές;

Πιστεύω πως ναι.

16. Υπάρχουν περιπτώσεις που ο εκπαιδευτικός της τάξης υποδοχής αφήνει τη τάξη του ή κάνει λιγότερες ώρες από τις προβλεπόμενες;

Ναι όταν απουσιάζει κάποιος εκπαιδευτικός ενός τμήματος συνήθως το αναλαμβάνει ο δάσκαλος της τάξης υποδοχής γεγονός που δεν το θεωρώ σωστό διότι σταματάει να υπάρχει η μαθησιακή υποστήριξη των μεταναστών που φοιτούν σε αυτό.